EDUCATIONAL RULES AND GUIDELINES

B.Ed. Programme

PROGRAM CODE : HNGU1106

Objectives:

The main objective of this programme is to prepare teachers forUpper Primary (Classes VI-VIII), Secondary (Classes IX-X) &Higher Secondary (Classes XI-XII) schools.

The B.Ed. programme enables student teacher to-

- Acquire competence to teach subjects of his/her specialization on the basis of accepted principles of learning and teaching in the context of NCF 2005 and NCFTE 2009.
- Develop skills, understanding, interests and attitude which enable him/her to foster all-round growth and development of the children under his/her care.
- Develop skills in identifying, selecting, innovating and organizing learning experiences for teaching the required subjects.
- Develop understanding of psychological principles of 'growth and development', 'individual differences and similarities' and 'cognitive and affective learning'.
- Develop skills in guiding and counseling the children in solving their personal as well as academic problems.
- Understand the role of the home, the peer group and the community in shaping the personality of the child and help to develop an amicable home-school relationship for mutual benefit.
- Understand the role of school and community in changing society.
- Understand the administrative structure of school education in Gujarat State.
- Contribute to fill up the gap between theory and practice by dovetailing both appropriately.
- Acquireinteractive processes of group reflection, critical thinking and concept formation.
- Understand the nature, purpose, influencing factors and problems of various levels of education in the context of diverse socio- cultural - political& Multilingual Indian Society and resolve them.
- Plan and organize classroom instruction through learner centered techniques for inclusive education.
- Conduct Pedagogical content analysis in subject areas and use it for facilitating learning in the classroom.
- Effective utilization of Information Communication Technology resources, on-line as well as off line for day-to-day classroom teaching, remedial instruction and providing challenging learning to the gifted.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- Develop critical understanding of ICT in Education.
- Become self-regulated learner; develop professional commitment and work as responsible professional.
- Cultivate reflective teaching practices and interface with societal resources.

Edu. R-1:Admission

(a) Eligibility: Candidates with at least 50% Marks either in Bachelor Degree and /or in Master Degree in Science/ Social Sciences/ Humanities, Bachelor in Engineering or Technology with specialization in Science and Mathematics with 55% Marks or any other Qualification equivalent thereto, are eligible for admission to the programme.

(b) Eligibility criteria for admission to B.Ed. programme in Hemchandracharya North Gujarat University will be according to the qualifications and norms laid down by NCTE/ UGC / Hemchandracharya North Gujarat University / Government of Gujarat from time to time.

(c) Reservation: Reservation of seats for SC/ST/OBC and Handicapped will be as per existing Gujarat Govt. /Central Govt. /University rules.

(d) Procedure: Admission shall be made on merit. The merit will be considered on the basis of marks obtained in the qualifying Examination and / or in the entrance examination or any other selection process as per policy of the State Government/ and the University.

Edu. R-2:Duration and Working Days

B.Ed. Programme is a **full time course** and consists of four semesters as shown in table-I to VI.

(a) Duration: The B.Ed. Programme shall be of a duration of Two Academic Years, which can be completed in a Maximum of Three Years from the date of the admission to the programme.

(b) Working Days: There shall be at least **Two Hundred Working Days each year** exclusive of the period of examination and admission. Institution shall work for a minimum of **thirty six hours a week**, during which physical presence in the institution of all the teachers and student teachers is necessary to ensure their availability for advice, guidance, dialogue and consultation as and when needed.

Edu. R-3: Attendance

(a) The minimum attendance of student teachers shall have to be 80% for all theory and supervised learning classes, and 90% for school internship.

(b) It is mandatory for every student to keep 80% of attendance in the college. Principal may condone the attendance of any student not more than 10 % of total attendance to be kept by the student for a genuine and valid reason. In case of serious illness or under extraordinary circumstances, on recommendation of the principal, the executive council shall decide to condone the required attendance of any student. Further provided that, any student participating in sports/cultural activities to represent the

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

college/the university at university/district/state/ national level the principal shall condone these days as attendance for want of completion of the required attendance by the institute.

Edu. R - 4:Course Design

The programme shall comprise three broad curricular areas – '**Perspectives in Education**', '**Curriculum and Pedagogic Studies**', and '**Engagement with the Field'**. The courses under each of these areas are as follows

Perspectives in Education

1. Childhood and Growing Up
2. Contemporary India and Education
3. Learning and Teaching
4. Gender, School and Society
5. Knowledge and Curriculum
6. Creating an Inclusive School

Curriculum and Pedagogic Studies

1. Language across the Curriculum
2. Understanding Disciplines and Subjects
3. Pedagogy of a School Subject
4. Assessment for Learning
5. Optional Course
   I. Peace Education
   II. Vocational Guidance
   III. Yoga for Holistic Health
   IV. Environmental Education
   V. Obligations of a Teacher

Engagement with the Field

1. Activities that run through all the courses indicated as Perspectives in Education and Curriculum and Pedagogic Studies
2. School Internships
3. Enhancing Professional Capacities (EPC)
   a. Reading and Reflecting on Texts
   b. Drama and Art in Education
   c. Application of ICT in Education
   d. Critical Understanding of ICT
   e. Understanding the Self

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Table – I : B.Ed. Programme Course Structure Semester- I

Sr.	Course Code	Course Title	THEORY CREDIT (HOURS)	SUPERVISED LEARNING CREDIT (HOURS)	EXTERNAL EXAM (Marks)	INTERNAL EXAM (Marks)	TOTAL (Marks)
1	EDPE 1101	Childhood and Growing Up- A	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
2	EDPE 1103	Learning and Teaching - A	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
3	EDCP 1204	Language across Curriculum	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
4	EDCP 1205	Understanding Disciplines and Subjects	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
5	EDCP 1207.01 to 1207.12	Pedagogy of a School Subject –A	3 (48 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
6	EDCP 1207.01 to 1207.12	Pedagogy of a School Subject –A	3 (48 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
7	EDEPC 1301	Reading and Reflecting on Texts	1 (16 HOURS)	1.5 (48 HOURS)	35	15	50
8	EDEPC 1305	Application of ICT in Education	1 (16 HOURS)	1.5 (48 HOURS)	35	15	50
9	EDSI 1401	School Internship	---	1 (32 HOURS)	00	20	20
10		Internal Test			00	30	30
11		Viva			00	05	05
12		Attendance			00	05	05
Total			**16 (256 HOURS)**	**10 (320 HOURS)**	**280**	**180**	**460**

Table – II : B.Ed. Programme Course StructureSemester– II

Sr.	Course Code	Course Title	THEORY CREDIT (HOURS)	SUPERVISED LEARNING CREDIT (HOURS)	EXTERNAL EXAM (Marks)	INTERNAL EXAM (Marks)	TOTAL (Marks)
1	EDPE 2101	Childhood and Growing Up – B	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
2	EDPE 2103	Learning and Teaching – B	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
3	EDPE 2108	Knowledge and Curriculum –A	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
4	EDCP 1207.01 to 1207.12	Pedagogy of a School Subject – B	3 (48 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
5	EDCP 1207.01 to 1207.12	Pedagogy of a School Subject – B	3 (48 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
6	EDCP 2209	Assessment for Learning–A	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
7	EDCP 2211.01 to 2211.05	Optional (Any One)	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
8	EDEPC 2303	Critical Understanding of ICT	1 (16 HOURS)	1.5 (48 HOURS)	35	15	50
9	EDSI 2402	School Internship	---	1.5 (48 HOURS)	00	40	40
10		Internal Test			00	30	30
11		Viva			00	05	05
12		Attendance			00	05	05
Total			**17 (272 HOURS)**	**10 (320 HOURS)**	**280**	**200**	**480**

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Table – III : B.Ed. Programme Course StructureSemester– III							
Sr.	**Course Code**	**Course Title**	**THEORY CREDIT (HOURS)**	**SUPERVISED LEARNING CREDIT(HOURS)**	**EXTERNAL EXAM (Marks)**	**INTERNAL EXAM (Marks)**	**TOTAL (Marks)**
1	EDPE 3102	Contemporary India and Education –A	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
2	EDPE 3108	Knowledge and Curriculum –B	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
3	EDCP 3209	Assessment for Learning –B	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
4	EDEPC 3302	Drama and Art in Education	1 (16 HOURS)	1.5 (48 HOURS)	35	15	50
5	EDSI 3403	School Internship	1.5 (24 HOURS)	10 (320 HOURS)	00	170	170
6		Internal Test			00	20	20
7		Viva			00	05	05
8		Attendance			00	05	05
Total			**8.5 (136 HOURS)**	**14.5 (464 HOURS)**	**140**	**260**	**400**

Table – IV: B.Ed. Programme Course StructureSemester– IV							
Sr.	**Course Code**	**Course Title**	**THEORY CREDIT (HOURS)**	**SUPERVISED LEARNING CREDIT (HOURS)**	**EXTERNAL EXAM (Marks)**	**INTERNAL EXAM (Marks)**	**TOTAL (Marks)**
1	EDPE 4102	Contemporary India and Education–B	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
2	EDPE 4106	Gender, School and Society	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
3	EDPE 4110	Creating an Inclusive School	2 (32 HOURS)	1 (32 HOURS)	35	15	50
4	EDEPC 4304	Understanding the Self	1 (16 HOURS)	1.5 (48HOURS)	35	15	50
5	EDSI 4404	School Internship	1.5 (24 HOURS)	10 (320 HOURS)	00	170	170
6		Internal Test			00	20	20
7		Annual lesson	---	1 (32 HOURS)	60	00	60
8		Viva			00	05	05
9		Attendance			00	05	05
Total			**8.5 (136 HOURS)**	**15.5 (496 HOURS)**	**200**	**260**	**460**

Table – V :Summary of B.Ed. Programme									
Semester	**Hours**			**Credit**			**Examination (Marks)**		
	Theory	**Supervised Learning**	**Total**	**Theory**	**Supervised Learning**	**Total**	**Internal**	**External**	**Total**
Semester – 1	256	320	**576**	16	10	**26**	180	280	**460**
Semester – 2	272	320	**592**	17	10	**27**	200	280	**480**
Semester – 3	136	464	**600**	8.5	14.5	**23**	260	140	**400**
Semester – 4	136	496	**632**	8.5	15.5	**24**	260	200	**460**
Total	**800**	**1600**	**2400**	**50**	**50**	**100**	**900**	**900**	**1800**

Internal marks for each Course (EDPE, EDCP, EDEPC): - 4 Engagement with Field activities x 3 Marks =12 Marks; 3 Marks for viva of submissions in each course. More details are in Edu. R.7 (f).

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Edu. R-5: School Internship

(a) પ્રશિક્ષણાર્થી શરુઆતમાં વિવિધ શાળાઓ સાથે 24 દિવસ (ચાર અઠવાડિયા) સુધી 'શાળા જોડાણ' ના ભાગરૂપે કામ કરશે.આ દિવસો અભ્યાસક્રમના ભાગરૂપે ગણાશે . આ પ્રથમ તબક્કામાં વિદ્યાર્થીઓ ક્ષેત્ર સાથે સંબંધિત પ્રવૃત્તિઓ કરશે. આ ટૂંકો સમયગાળો તેમને અધ્યયન -અધ્યાપન પ્રક્રિયાને સમજી તેની સાથે કામ કરવાનો પૂરતો મોકો આપશે . પ્રશિક્ષણાર્થી કુલ 12 પ્રાયોગિક પાઠો (દરેક વિષય માટે 6 પાઠો) વર્ષ દરમ્યાન આપશે.

(b) પ્રશિક્ષણાર્થીએ શાળામાં અધ્યયન-અધ્યાપન સિવાય નિયમિત શિક્ષકો સાથે સંપર્કમાં રહી બધા કામ રોજેરોજ કરવાના રહેશે.

(c) સંસ્થાએ શાળા સાથે સંપર્કમાં રહી ઈન્ટર્નશીપ માટે શાળા પ્લેસમેન્ટ પ્રોગ્રામ વિગતવાર તૈયાર કરવાનો રહેશે.

(d) બીજા વર્ષે,તેઓ શાળા નિયુક્તિ (પ્લેસમેન્ટ) હેઠળ સોળ અઠવાડીયા માટે બે ભાગમાં કામ કરશે . પહેલો ભાગ ત્રીજા સેમેસ્ટર અને બીજો ભાગ ચોથા સેમેસ્ટરમાં રહેશે.પ્રશિક્ષણાર્થીઓને ઉચ્ચ પ્રાથમિક તેમજ માધ્યમિક/ઉચ્ચ માધ્યમિક એમ બન્ને કક્ષાએ કાર્ય ફાળવવું વધુ ઈચ્છનીય રહેશે . એક તાલીમાર્થી એક શાળામાં ઓછામાં ઓછા બે મહિનાકે વધુમાં વધુ ચાર મહિના ઈન્ટર્નશિપ કરવાની રહેશે . **પ્રશિક્ષણાર્થીને બે કરતાં વધુ શાળાઓમાં ઈન્ટર્નશિપ અનુભવ મેળવવા માટે પરવાનગી આપવામાં આવશે નહીં** આ સમય દરમિયાન, શાળામાં તેમની ભૂમિકા એક 'એપ્રેન્ટીસ' અને વિષય અધ્યાપક દ્વારા આયોજીત રૂપરેખા પર આધીન રહેશે . તેઓ શાળાના તમામ પાસાઓની કામગીરીમાં રોકાયેલા રહેશે.

(e) ઈન્ટર્નશિપ માટે પૂરી પાડવામાં આવેલ આ થિયરી ક્રેડિટ્સને પૂર્વ ઈન્ટર્નશિપ અભિસ્થાપન , તૈયારી અને પ્રતિભાવ માટે ઉપયોગ કરવામાં આવશે.

ઈન્ટર્નશિપ

ઈન્ટર્નશિપ પહેલાની પ્રવૃત્તિઓ	ઈન્ટર્નશિપ પછીની પ્રવૃત્તિઓ
• Orientation અભિસ્થાપન • પાઠ આયોજનની તૈયારી • શૈક્ષણિક સાધનોની તૈયારી	• સબમીશન • ઈન્ટર્નશિપ અનુભવનું ચિંતન અને વર્ણન • પ્રતિભાવ

સારણી – VI ઈન્ટર્નશિપ દરમ્યાનની પ્રવૃત્તિઓ		
	સેમેસ્ટર - I	
ક્રમ	**પ્રવૃત્તિ**	**ગુણ**
1	**પ્રાયોગિક પાઠો (શિક્ષણ અભ્યાસ)** **4 સેતુપાઠ (દરેક વિષય માટે 2)** **4** માઈક્રોટીચિંગ [બંને પેડાગોગીમાં અલગ અલગ કૌશલ્યના બે-બે પાઠ (કુલ-૪ પાઠ અને ૧૦ ગુણ)] **2** સેતુપાઠ [બંને પેડાગોગીમાં એક એક સેતુંપાઠ કે સ્ટ્રે લેસન (કુલ બે પાઠ અને ૧૦ ગુણ)]	20

	સેમેસ્ટર – II	
1	**પ્રાયોગિક પાઠો (શિક્ષણ અભ્યાસ)** 8 સેતુપાઠ (દરેક વિષય માટે 4)	40

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

કાર્યોનું મૂલ્યાંકન

સેમેસ્ટર – ૩ ની ઈન્ટર્નશીપ પ્રવૃત્તિઓના મૂલ્યાંકનનું શાળા અને કૉલેજ કક્ષાએ વિભાજન

ક્રમ	શાળાકીય	શાળા કક્ષાના ગુણ	કૉલેજ કક્ષાના ગુણ	કુલ ગુણ
1	**30 પ્રાયોગિક પાઠો પૈકી નીચે મુજબના પાઠો આપવા અનિવાર્ય** 2 ICT આધારિત પાઠ (દરેક મેથડ સાથે) 2 પાઠ રચનાવાદ અભિગમ આધારિત (દરેક મેથડ સાથે) 10 પાઠ છૂટા પાઠ આયોજન (દરેક મેથડ સાથે)	30	30	60
2	**અવલોકન** શાળા કક્ષાએ શિક્ષકોના 10 પાઠોનું અવલોકન પ્રશિક્ષણાર્થીએ પોતાના વિષયના 10 પાઠોનું અવલોકન અન્ય વિષયના 20 પાઠોનું અવલોકન	10	10	20
3	**શાળા કક્ષાએ વિદ્યાર્થીલક્ષી કોઇ એક પ્રવૃત્તિનું આયોજન કરવું** • પ્રદર્શન • વિદ્યાર્થી સેમિનાર • જૂથ ચર્ચા • ક્ષેત્ર પ્રવાસ • ક્વીઝ • વિજ્ઞાન મેળો	10	-	10
4	**ફોર્મેટીવ મૂલ્યાંકન** • આયોજન • અમલ • મૂલ્યાંકન • રેકૉર્ડ રાખવા • વિદ્યાર્થીઓ સાથે ગુણની વાતચીત	10	-	10
5	**શાળા કક્ષાએ નીચેની જેવી સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ પૈકી એકનું આયોજન કરવું** • યોગ • વિવિધ રમતો • બાગાયતી કામ • શાળા સ્વચ્છતા અભિયાન • પ્રાર્થના સભા આયોજન • સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ • માર્ગદર્શન અને પરામર્શ	10	-	10
6	**ક્રિયાત્મક સંશોધન**	05	05	10
7	**શાળા રેકૉર્ડ રાખવા** • હાજરી • પરિણામ • અન્ય સૂચવાયેલ પ્રવૃત્તિ	05	05	10
8	**સ્વરચિત શૈક્ષણિક સાધન**	05	05	10
9	**ચિંતનાત્મક જર્નલ**	-	10	10
10	ઈન્ટર્નશીપ પ્રવૃત્તિઓની કૉલેજમાં રજુઆત		20	20
	કુલગુણ	85	85	170

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

સેમેસ્ટર – III (EDSI 3401)		
ક્રમ	શાળાકીય પ્રવૃત્તિ	ગુણ
1	**પ્રાયોગિક પાઠો (શિક્ષણ અભ્યાસ)** 30 પાઠ (દરેક વિષય માટે 15) આ 30 પાઠો પૈકી તાલીમાર્થી નીચે મુજબ પાઠો આપવા જોઈશે. • દરેક વિષય માટે 2 ICT આધારિત પાઠ (ડિજિટલ પાઠ) • દરેક વિષય માટે 1 પાઠ સ્વનિર્મિત શૈક્ષણિક સાધન સાથે • દરેક વિષય માટે 2 પાઠ રચનાવાદ અભિગમ આધારિત	60
2	**અવલોકન** • 10 અવલોકનો શાળા શિક્ષકના પાઠો • 10 અવલોકનો તાલીમાર્થીઓના પોતાના વિષય માટે પાઠો • 20 અવલોકનો તાલીમાર્થીઓના પાઠો (કોઈપણ વિષય માટે)	20
3	**નીચેની પ્રવૃત્તિઓ પૈકી કોઇ એકનું આયોજન કરો** • પ્રદર્શન • વિદ્યાર્થી સેમિનાર • જૂથ ચર્ચા • ક્વીઝ • ક્ષેત્ર પ્રવાસ • વિજ્ઞાન મેળો	10
4	**ફોર્મેટીવ મૂલ્યાંકન :** • આયોજન • અમલ • મૂલ્યાંકન • રેકૉર્ડ રાખવા • વિદ્યાર્થીઓ સાથે ગુણની વાતચીત	10
5	**નીચેની સહાભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ પૈકી કોઇ એકનું આયોજન કરો** • સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ • રમતો • યોગ • પ્રાર્થના સભાનું આયોજન • માર્ગદર્શન અને પરામર્શ • બાગાયતી કામ • પ્રકૃતિ અભ્યાસ • શાળામાં સ્વચ્છતા અભિયાન • શાળાના આચાર્ય કે વિદ્યાર્થી દ્વારા સૂચિત કોઈ પણ પ્રવૃત્તિ	10
6	**ક્રિયાત્મક સંશોધન**	10
7	**શાળા રેકૉર્ડ રાખવા :** • હાજરી • પરિણામ • શાળાના અધિકૃત વ્યક્તિ દ્વારા સૂચવાયેલ	5
8	**સ્વરચિત શૈક્ષણિક સાધન**	10
9	**ચિંતનાત્મક જર્નલ**	15
10	**ઈન્ટર્નશીપ પ્રવૃત્તિઓની કૉલેજમાં રજુઆત**	20
	કુલ	**170**

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

સેમેસ્ટર – ૪ની ઈન્ટર્નશીપ પ્રવૃત્તિઓના મૂલ્યાંકનનું શાળા અને કૉલેજ કક્ષાએ વિભાજન

ક્રમ	શાળાકીય	શાળા કક્ષાના ગુણ	કૉલેજ કક્ષાના ગુણ	કુલ ગુણ
1	**30 પ્રાયોગિક પાઠો પૈકી નીચે મુજબના પાઠો આપવા અનિવાર્ય** 1 ICT આધારિત પાઠ (દરેક મેથડ સાથે) 2 પાઠ રચનાવાદ અભિગમ આધારિત (દરેક મેથડ સાથે) 07 પાઠ છૂટા પાઠ આયોજન (દરેક મેથડ સાથે)	30	30	60
2	**અવલોકન** શાળા કક્ષાએ શિક્ષકોના 10 પાઠોનું અવલોકન પ્રશિક્ષણાર્થીએ પોતાના વિષયના 10 પાઠોનું અવલોકન અન્ય વિષયના 20 પાઠોનું અવલોકન	10	10	20
3	**નિદાનાત્મક કસોટી અને ઉપચારાત્મક શિક્ષણ (કોઈ એક વિષય માટે)**	10	-	10
4	**નવી પ્રથાઓ**	05	05	10
5	**શાળા સમયપત્રક અને વાર્ષિક આયોજનની રચના**	05	-	05
6	**શાળામાં પુસ્તકાલય અને પ્રયોગશાળાઓ (વિજ્ઞાન / ભાષા / કૉમ્પ્યુટર અને મનોવિજ્ઞાન) ની જાળવણી.**	05	-	05
7	**શાળા રેકૉર્ડ રાખવા** • હાજરી • પરિણામ • અન્ય સૂચવાયેલ પ્રવૃત્તિ	05	-	05
8	**નીચેની મીટિંગો પૈકી કોઈ એક મીટિંગમાં ભગીદારી** QDC/CRC/BRC/SVS/SMC/BISAG આંતરક્રિયા/ વાલી મીટિંગ/ સ્ટાફ મીટિંગ	05	-	05
9	**યોગ**	05	-	05
10	**વિષયમંડળ**	05	05	10
11	**ચિંતનાત્મક જર્નલ**	-	15	15
12	**ઈન્ટર્નશીપ પ્રવૃત્તિઓની કૉલેજમાં રજુઆત**	-	20	20
	કુલગુણ	85	85	170

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

સેમેસ્ટર – IV (EDSI 4402)		
ક્રમ	શાળાકીય પ્રવૃત્તિ	ગુણ
1	**પ્રાયોગિક પાઠો (શિક્ષણ અભ્યાસ)** 30 પાઠ (દરેક વિષય માટે 15 પાઠ) આ 30 પાઠો પૈકી તાલીમાર્થી નીચે મુજબ પાઠો આપવા જોઈશે. • 1 એકમ પાઠ (5 પાઠથી ઓછા નહી) (દરેક વિષય માટે) • 1 ICT આધારિત પાઠ (ડિજિટલ પાઠ) (દરેક વિષય માટે) • 2 પાઠ રચનાવાદ અભિગમ આધારિત (દરેક વિષય માટે)	60
2	**અવલોકન** • 10 અવલોકનો શાળા શિક્ષકના પાઠો • 10 અવલોકન તાલીમાર્થીઓના પાઠો (પોતાના વિષય માટે) • 20 અવલોકન તાલીમાર્થીઓના પાઠો (કોઈપણ વિષયો માટે)	20
3	**નિદાનાત્મક કસોટી અને ઉપચારાત્મક શિક્ષણ (કોઇ એક વિષય માટે)**	10
4	**નવી પ્રથાઓ (Innovative Practices)**	10
5	**શાળા સમયપત્રક અને વાર્ષિક આયોજનની રચના**	5
6	**શાળામાંપુસ્તકાલયઅનેપ્રયોગશાળાઓ(વિજ્ઞાન/ભાષા/કમ્પ્યુટર/મનોવિજ્ઞાન)ની જાળવણી.**	5
7	**શાળા રેકૉર્ડ રાખવા :** • હાજરી • પરિણામ • શાળાના અધિકૃત વ્યકિત દ્વારા સૂચવાયેલ	5
8	**નીચેની મીટિંગો પૈકી કોઇ એકમાં મીટિંગમાં ભાગીદારી** QDC / CRC / BRC / SVS / SMC / BISAG આંતરક્રિયા / વાલી મીટિંગ/ સ્ટાફ મીટિંગ	5
9	**યોગ**	5
10	**વિષય ફોરમ/ ક્લબ**	10
11	**ચિંતનાત્મક જર્નલ**	15
12	**ઈન્ટર્નશીપ પ્રવૃત્તિઓની કૉલેજમાં રજુઆત**	20
	કુલ	**170**

Edu. R-6:Practice Teaching

(a) Not more than two lessons per day by a student teacher will be allowed. All the practice teachinglessons should be given under the supervision of a member of the teaching staff of the college**OR** concerned visiting lecturers registered by the University **OR** Head Master of upper primary/secondary / higher secondary schools **OR** senior teacher of upper primary/secondary / higher secondary schools.

(b) Student teacher should use all available audio-visual equipments in his / her lessons.

(c) Science student teacherhas to demonstrate two science experiments related to school syllabus during the practical lessons in the practicing schools.

(d) A student teacher has to prepare and deliver six digital lessons during the programme.

Edu. R-7:Examination

(a) The examination for Semester-I to IV of the B.Ed. programme shall consist of Written Examination and Annual Lesson (External), Engagement with field, Practice teaching, and other work in the college and school according to table I to VI (Internal).

Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

(b) Written Examination and Annual Lesson (External), Engagement with field, Practice teaching, and other work in the college and school will be carried out according to table I to VI (Internal).

(c) Written Examination and Annual Lesson (External),will be taken after each semester's attendance at an Education college or a B.Ed. Department of Hemchandracharya North Gujarat University as required in EduR-2.

(d) Student teacher will not be permitted to appear for Annual Lesson exam in Semester IV unless they produce a completion certificate of practical work done to the satisfaction of the Head of the Education College or B.Ed. department of Hemchandracharya North Gujarat University.

(e) In Annual Lesson examination,student teachers will be tested in their practical skill of class management and teaching the two subjects of their choices.

(f) For Engagement with Field activities, student teacher **has to conduct one activity each from all four categories in each course** [i.e. (1) Seminar/ Workshop / Group Discussion / Quiz, (2)Library Engagement / Laboratory Engagement, (3)Social Engagement / Community Engagement, (4) Observation / Case Study/ Research / ICT / Resource Generation / Any Other]

(g) The student teacher will be required to keep the following for the inspection of the examiner at the Annual Lesson Examination in semester IV.

a. A note-book containing the criticism on the demonstration lessons and of the lessons of other candidates. Minimum92 observed by them during the Programme. [Minimum 2 observations of Faculty, Minimum 30 observations of a School Teacher, Minimum 60 observation of peer]

b. A journal/ journals containing notes of at least 72 lessons given during all four semesters and the criticism of the guide/mentor therein.

c. A list of audio-visual equipment which the student teacher has utilized during the programme in lessons given by him/her.

d. Completion certificates of internships from the school principal and internal submissions' completion certificate of practical work by the Head of the Education College or B.Ed. department of Hemchandracharya North Gujarat University.

Edu. R-8 : Term Grant

(a) A candidate if has completed all the submissions and has attended required number of days, shall be eligible to join the next consecutive 2nd or 3rd semester even if he/she has not appeared or cleared the external examination of that semester.

(b) A candidate should have cleared the external examination of Semester I for joining Sem. - IV.

Edu. R-9:Standard of Passing, Gold Medal, Rank and Grade distribution

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

(a) To pass each Semester examination, a candidate must obtain at least 40 percent of the marks in each course and secure 50 percent in aggregate of the all courses. Candidate has to obtain 50 percent of Internal marks.

(b) To pass the Semester-4 examination, a candidate must obtain at least 40 percent of the marks in each course and has to secure 50 percent in aggregate of the all courses. Candidate has to obtain 50 percentage in Annual Lessons and Internal marks.

(c) If a candidate passes in the Practice Teaching and other Internals but fails in the aggregate of coursesin external examination, the marks obtained by him in the Practice Teaching shall be carried over to the subsequent Semester to semesters.

(d) If a candidate passes in the aggregate of courses external examination and fails in the Practice Teaching(internal) and/or Annual lessons only, he/she shall be at liability to complete all the Practice Teaching (internal) in next semester and college should send the newly obtained marks and candidate has to give Annual Lessons once again.

(e) If a candidate fails in aggregate of courses, he may be exempted from appearing in course or courses wherein he or she has secured minimum 50 percent marks.

(f) Candidates who have failed semester-end exam will reappear for the semester-end examination when conducted by the university. The student will be finally declared as failed if she\he does not pass in all semesters within a total period of three years. After that, such students will have to seek fresh admission as per the admission rules prevailing at that time.

(g) If a candidate fails in aggregate of courses, he may be exempted from appearing in course or courses wherein he or she has secured minimum 50 percent marks.

(h) Candidates whose marks are carried over under this regulation shall be declared to have passed the examination but shall not be eligible for any university awards/Rank/Gold Medal.

(i) Candidate will be eligible for university awards, rank and Gold medal provided he/she clears the semesters in regular course and at first attempt.

(j) University rank and gold medal will be awarded to a candidate on external marks excluding Annual Lesson Marks.

(k) Criteria for getting class for the student passing the examination successfully are as under.

Grade Points	Description	% of Marks	Division / Grade
10	Outstanding	90 % → 99 %	First with Dist. / O
9	Excellent	80 % → 89 %	First with Dist. / A
8	Very Good	70 % → 79 %	First with Dist. /B
7	Good	60 % → 69 %	First / C
6	Fair	50 % → 59 %	Second /D
5	Average	40 % → 49 %	Pass / E
4	DROPPED	Below 40 %	F

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

(l) Semester Grade Point Average (SGPA) Indicates the performance of a students in a given semester. SGPA is based on the total credit points earned by the student in all the course and the total number of credits assigned to each course in a semester.

Credit point for the Course = No.of credits assigned to the course X Grade point secured for the course
SGPA = Total credit points by a students in a Semester + Total credits for that semester.

Example: for Semester – 1

Course	Credit	Percentage obtained by students	Grade Letter	Grade Point	Credit Assigned Grade Point
EDPE 1101	3	60	C	7	7 × 3 = 21
EDPE 1103	3	75	B	8	8 x 3 = 24
EDCP1204	3	55	D	6	6 x 3 =18
EDCP 1205	3	69	C	7	7 x 3 =21
EDCP1207.01	4	78	B	8	8 x 4 = 32
EDCP 1207.02	4	89	A	9	9 x 3 =27
EDEPC 1305	2.5	93	O	10	10 x 2.5 =25
EDEPC 1301	2.5	75	B	8	8 x 2.5 =20
Internship	1	95	O	10	10 x 1 =10
TOTAL	**26**				**198**

SGPA = 198 /26 = 7.615 Thus SGPA for Semester–I is 7.615

Percentage for semester-I is 7.615×10 = 76.15

Cumulative grade point average (CGPA) is obtained by dividing the total numbers of credit points earned in all the Semester by the total number of credits in all Semester.

The Percentage will be calculated in whole number. When the percentage is in fraction, is greater than or equal to 0.50 is considered as 1 (one). For example if percentage is 69.49 then it will be considered 69, if the percentage is 69.50 to 69.99, will be considered 70.

(m) External, Internal and Whole SGPA will be computed
(n) As a part of CBCS, Continuous Internal Evaluation (CIE) should be carried out by the colleges as mentioned in description of internal marks (Table I, to VI).
(o) The internal marks and attendance should be declared on notice board within a week of completion of those activities.
(p) The percentage score of a semester or for all the semesters together will be considered in general cases on the basis of the percentage calculated from the SGPA or CGPA in the CBCS pattern.
(q) The percentage for any placement will be computed on the basis of the marks obtained in the courses of the programme as per the requirement of the employer.
(r) Gold medals and University rank will be as per University rules.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Semester - II

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : બાલ્યાવસ્થા અને સંવર્ધન (વિકાસ) - B (Childhood and Growing Up – B)

Course Code: EDPE - 2101 | **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 02 | **Supervised Study Credit (SSC): 01** | **Total: 03**

Hours: Classroom Teaching: 32 | **Supervised Study:32** | **Total: 64**

Total Marks: 50 | **[External: 35 Marks ; Internal (Engagement With Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ....

- બાળ મજુરીને લગતી બાબતો અને બાળ માનસમાં ઉદ્ભવતી વિકૃતિઓ વિશે સમજ કેળવશે.
- ગુણવત્તાયુક્ત અધ્યયન અધ્યાપન માટે જરૂરી એવા બાળક અને શિક્ષકના માનસિક સ્વાસ્થ્યના મહત્વને સમજે.
- બાલ્યાવસ્થા અને બાળ ઘડતર પર વિવિધ બનાવોની અસરને સમજી શકે.
- તરુણોના વ્યક્તિત્વ પર અસર કરતા પરિબળો અને વ્યક્તિત્વના મૂલ્યાંકન પર અસર કરતા પરિબળોને સમજે.
- નિરીક્ષણ અને આંતરક્રિયાના અર્થઘટન અને વિશ્લેષણના માળખાને સમજે.
- તરુણોના ઘર અને શાળામાં ઉદ્ભવતી અનુકૂલન અને હતાશાની પરિસ્થિતિઓ સમજે.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1	**બાલ્યાવસ્થા સંબંધિત મુદ્દાઓ**	**16**	**18**
(a)	**બાળ મજૂરી :** • અર્થ • સંકલ્પના • વિવિધ વય -જૂથના સંદર્ભમાં વિષમ પરિસ્થિતિમાં બાળકો દ્વારા કરાતી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ	04	
(b)	**બાળક અને વિકૃતિઓ** (Disorders) • પ્રકાર • વિકૃતિઓ **(Disorders**) ની લાક્ષણિકતાઓ અને બાળ વિકાસ પર તેની અસરો • બાળક અને તેના ઘડતર પર વિવિધ બાબતોની અસર **(**સીમા (**marginalization**), તફાવતો **,** વૈવિધ્ય અને રૂઢ જીવનશૈલી**) :** • સામાજિક વંચિત બાળકો • ઘર ભંગની અસરો • અનૈતિક બાબતોની અસરો • દુર્પયોગની અસરો • સામાજિક સ્થિતિની અસરો	08	
(c)	**બાળકો અને શિક્ષકોનું માનસિક સ્વાસ્થય :** • માનસિક તંદુરસ્ત બાળક અને શિક્ષકોની લાક્ષણિકતાઓ. • તેમના માનસિક સ્વાસ્થ્ય પર અસર કરતા પરિબળો • શિક્ષકો અને શિક્ષકોના માનસિક સ્વાસ્થ્યનું મહત્વ.	04	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :

- વિવિધ વય જૂથના બાળકો માટે તંદુરસ્ત બાલ્યાવસ્થા અને ખોરાકની જરૂરીયાતો પર પ્રોજેક્ટ બનાવો (સમુદાય જોડાણ / સંશોધન)
- બાળકના શિક્ષણ માટેના અધિકારો અંગે એક કાર્યશાળા (Workshop) યોજો (કાર્યશાળા)
- બાળકમાં ઉદ્ભવતી વિકૃતિઓ પર પાવર પોઇંટ પ્રઝેંટેશન તૈયાર કરો . (આઈ.સી.ટી./પ્રયોગશાળા /Resource Generation)
- વિવિધ વયજૂથના બાળમજૂરી કરતા બાળકોનું અવલોકન કરો અને તમારા અવલોકનોનો અહેવાલ તૈયાર કરો (અવલોકન)

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

2	**તરૂણો અને સંબંધિત બાબતો**	**16**	**17**
(a)	**વ્યક્તિત્વ** • સંકલ્પના • સ્વરૂપ • પ્રકારો • લક્ષણો • તરૂણના વ્યક્તિત્વ પર અસર કરતા પરિબળો • વ્યક્તિત્વની વિકૃતિઓ. • વ્યક્તિત્વનું મૂલ્યાંકન (અ) પ્રક્ષેપણ પદ્ધતિ (બ) બિન પ્રક્ષેપણ પદ્ધતિ	06	
(b)	**તરૂણ અને અનુકૂલન :** • અનુકૂલન • અપાનુકૂલન • અપાનુકૂલનના કારણો • ઘર અને શાળામાં અનુકૂલન : મનોવૈજ્ઞાનિક સમસ્યા સમાધાન પદ્ધતિ (૧) આંતરિક (૨) ચેતન (૩) અચેતન • શાળા અને ઘરમાં અનુકૂલન પર અસર કરતા પરિબળો	06	
(c)	**તણાવ નિયમન :** તણાવની સંકલ્પના, તણાવનું સ્વરૂપ, તણાવના પ્રકારો, તણાવ ઉદભવવાના કારણો, તણાવની પરિસ્થિતિ તથા તણાવ નિયમનના ઉપાયો **સંઘર્ષ :** સંઘર્ષની સંકલ્પના, સંઘર્ષના પ્રકારો	04	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :

- તરૂણોના વ્યક્તિત્વ વિકાસ વિષય પર સેમિનારનું આયોજન કરો (સેમિનાર)
- તરૂણોના ઘડતર વિષય પર ડીબેટ પ્રવૃત્તિનું આયોજન કરી તેનો સારાંશ તારવો (વાદ-વિવાદ)
- શાળા અને સમુદાયમાં તરૂણોની પ્રવૃત્તિઓનું અવલોકન કરી તેનું મૂલ્યાંકન કરો (અવલોકન)
- શાળા અને સમુદાયમાં તરૂણો દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલ વિવિધ સર્જનાત્મક પ્રવૃત્તિઓને ઓળખો અને અહેવાલ તૈયાર કરો. (ક્ષેત્ર મુલાકાત)
- તરૂણોમાં થતા વ્યક્તિત્વ વિકાસ પર પાવર પોઇંટ પ્રઝેંટેશન તૈયાર કરો . (આઈ.સી.ટી./ પ્રયોગશાળા જોડાણ/Resource Generation)

References:

- Bhatia, H. R. (1977), Textbook of Educational Psychology, The McMillan Company of India Ltd., New Delhi.
- Aggarwal, J. C. (1995), Essential Educational Psychology, Vikas Publishing House Pvt. Ltd., New Delhi.
- Chauhan, S. S. (1988), Advanced Educational Psychology, Vikas Publication, New Delhi.
- Sharma, K. N. (1990), Systems, Theories and Modern Trends in Psychology, HPB, Agra.
- Rao s. Narayan (1990), Educational Psychology, Wiley Eastern Ltd., New Delhi.
- Dececco, J. P. (1977), The Psychology of Learning and Instruction, Prentice Hall of India Pvt. Ltd., New Delhi.
- Kale, S. V. (1983), Child Psychology and Child Guidance, Himalaya Publishing House, Giragoan, Bombay.
- Kakkar, S. B. (1989), Educational Psychology & Guidance, The Indian Publication, Hill Road, Ambala, Cantt.
- Mangal, S. K., Educational Psychology.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- Sprinthal&Sprinthal, Educational Psychology – Developmental Approach.
- Chauhan, S. S., Mental Hygiene.
- Hurlock Elizabeth, Developmental Psychology
- Dandekar, W. N. Psychological Foundations of Education
- Crow & Crow, Educational Psychology.
- Soch& Gupta, Educational Psychology.
- Simpson, R. C., Fundamentals of Educational Psychology.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : અધ્યયન અને અધ્યાપન (Learning and Teaching – B)

Course Cod : EDPE - 2103 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 02 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 03**

Hours: Classroom Teaching: 32 **Supervised Study: 32** **Total: 64**

Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- સામાજિક-સાંસ્કૃતિક પરિપ્રેક્ષ્યમાં અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયાને સમજે.
- અધ્યયન - અધ્યાપનનો વિવિધ મનોવૈજ્ઞાનિક ક્ષેત્રો સાથે સંબંધ જોડે.
- અધ્યાપન કૌશલ્ય, અસરકારક અધ્યાપનના ઘટકો અને માપદંડો પ્રત્યે અભિમુખ થાય.
- અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં ICT નો અસરકારક ઉપયોગ કરે.
- શિક્ષકની ભૂમિકા અને શિક્ષકના અસરકારક વર્તનો સમજે.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1	**શિક્ષણના મનોવૈજ્ઞાનિક ક્ષેત્રો**	17	18
(a)	**અધ્યાપન** • સંકલ્પના અને સ્વરૂપ, લક્ષણો-સિદ્ધાંતો • સામાજિક – સંરચનાત્મક પરિપ્રેક્ષ્ય (આસુબેલનો પરિપ્રેક્ષ્ય) અને વિગોત્સ્કીના સિદ્ધાંતોનો અધ્યાપનમા વિનિયોગ • મૂલ્યોનું ઘડતર, અધ્યેતા અને અધ્યાપક વચ્ચે વ્યક્તિગત સંબંધો , અધ્યેતાઓ વચ્ચેના સંબંધો, શિક્ષણ દ્વારા અધ્યેતાનું સ્વાભિમાન અને અનુભવોની સ્વતંત્રતા	09	
(b)	**અધ્યાપન કક્ષાઓ** • અધ્યાપનની સ્મૃતિ કક્ષા • અધ્યાપનની કક્ષાની સમજ • અધ્યાપનની ચિંતનાત્મક કક્ષા	05	
(c)	**નીચેના સંદર્ભે શિક્ષણ ચિંતન** • શિક્ષણ- એક જટિલ પ્રવૃત્તિ • વૈવિધ્ય ધરાવતા વર્ગખંડોમાં અધ્યાપનનું પૃથક્કરણ • એક વ્યવસાય તરીકે શિક્ષણ	03	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • કોઈપણ પાંચ વિદ્યાર્થીઓની મુલાકાત ગોઠવી શિક્ષણની સ્વયં સંચાલીતતાને લગતા અવલોકનો નોંધો. • કોઈ એક અધ્યાપન સિદ્ધાંતનો અભ્યાસ કરો અને તેનો વર્ગખંડમાં વાસ્તવિક સ્થિતી સાથે તુલના કરો. • તમારી કોલેજના અધ્યાપક દ્વારા અથવા શાળાના શિક્ષક દ્વારા અનુસરેલ શિક્ષણ વ્યવહારો પર અહેવાલ તૈયાર કરો. • એક વ્યવસાય તરીકે અધ્યાપનના વિવિધ પરિમાણોનો અભ્યાસ કરો અને અન્ય વ્યવસાય અને અધ્યાપન વ્યવસાયની તુલના કરી એક વ્યવસાય તરીકે અધ્યાપનને મૂલવો. • તમારા વિષયના એક એકમ પર સંરચનાત્મક અભિગમનો ઉપયોગ કરી લેશન પ્લાન બનાવો.			
2	**અધ્યાપનના અભિગમો અને પ્રતિમાનો**	15	17
(a)	**સાંસ્કૃતિક પ્રતિક્રિયા અધ્યાપન અભિગમ** • સંકલ્પના • સિદ્ધાંતો • શિક્ષકની ભૂમિકા • અસરકારક શિક્ષક વર્તન • ચોમ્સ્કી અધ્યયન સિદ્ધાંત	07	

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

	• વિચાર, અધ્યયન અને અધ્યાપન શૈલી પર Hemispherecity ની ભૂમિકા • અસરકારક વર્ગખંડ સંચાલન • ICT અને અધ્યાપન		
(b)	**અધ્યાપન અને અધ્યયનનો સંબંધ** • સંકલ્પના • શરતો • અધ્યયન અધ્યાપન સિદ્ધાંતોના આધારો	02	
(c)	**અધ્યાપન પ્રતિમાનો** • સ્વ-સંકલ્પના મોડેલ • સ્વ-નિયંત્રણ મોડેલ • સંકલ્પના પ્રાપ્તિ મોડેલ • સંરચનાત્મક 5'E' મોડેલ	06	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :

- એક અધ્યેતાના જ્ઞાનાત્મક અને બિન જ્ઞાનાત્મક લક્ષણોના આધારે તેની પ્રોફાઈલ તૈયાર કરો.
- વિવિધ સામાજિક જૂથોના વિદ્યાર્થીઓના સામાજિક વિકાસ પર એક સેમીનારનું આયોજન કરો.
- શાળામાં વિદ્યાર્થીઓના સામાજિક વિકાસ જાગૃતિ કાર્યક્રમનું આયોજન કરો.
- વિદ્યાર્થીઓના સાંવેગિક અને આધ્યાત્મિક વિકાસ પર કાર્યશાળાનું આયોજન કરો.
- કોઈપણ બે મનોવૈજ્ઞાનિક પ્રયોગો ગોઠવો.
- તમારા વિષયના એક એકમ પર સંરચનાત્મક અભિગમનો ઉપયોગ કરી લેશન પ્લાન બનાવો.

References:

- Holt, J. (1964). *How children fail (Rev. ed.)*. Penguin.
- Mukunda, K.V. (2009). *What did you ask at school today? A handbook of child learning*. Harper Collins.
- NCERT. (2005). *National curriculum framework*. NCERT.
- Piaget, J. (1997). Development and learning. In M. Gauvain & M. Cole (Eds.), *Readings on the development of children*. New York: WH Freeman & Company.
- Rampal, A. (2003). Counting on everyday mathematics. In T. S. Saraswathi (Ed.), *Crosscultural perspectives in human development: Theory, research and applications* (pp. 326–353). Sage.
- Rao. V.K. Reddy, R.S. 1992, Learning and teaching commonwealth publisher, New Delhi.
- Rogoff, B., Baker-Sennett, J., Lacasa, P., & Goldsmith, D. (1995). Development through participation in sociocultural activity. *New Directions for Child and AdolescentDevelopment*, *1995*(67), 45–65.
- Sharma, R.A., Arya., 2008, Mega trends in instructional technology, (Programme instruction E-learning, local book depot, Meerut (up)
- Siddhiqui, Mujebul Hassan, 2009, Teachings of Teaching (Classroom Teaching). APH publishing,New Delhi.
- Vygotsky, L. (1997). Interaction between learning and development. In M. Gauvain & M.Cole (Eds.), *Readings on the development of children*. New York: WH Freeman & Company.
- ભોગયતાચ) .૨૦૦૩ .(અધ્યાપનપ્રયોજિતમનોવિજ્ઞાન .અમદાવાદ :પાર્શ્વપ્રકાશન.
- દોંગા એન.એસ .શૈક્ષણિકમનોવિજ્ઞાન.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- चौबेएस.पी., 2005, बालविकासवमनोविज्ञानकेमूलतत्व, Concept Publishing Company Private Ltd., Mahan Garden, New Delhi.
- शर्माडॉ. आर.ए., शिक्षणअधिगममेंनविनतमप्रवर्तन, 2005 आर. लालबुकडिपो, मेरठ
- सेवानीडॉ. अशोक, उमासिंह, 2008, शिक्षामनोविज्ञान, अग्रवालपब्लिकेशन, आगरा

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : જ્ઞાન અને અભ્યાસક્રમ – A
(Knowledge and Curriculum – A)

Course Code: EDPE - 2108 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 02 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 03**

Hours: Classroom Teaching: 32 **Supervised Study: 32** **Total: 64**

Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- કેળવણીની જ્ઞાનમીમાંસાકીય આધારશીલાઓને સમજે.
- આધુનિક બાળકેન્દ્રી શિક્ષણ વિશે જાણે.
- કેળવણીમાં પ્રવૃત્તિ, ખોજ/શોધ અને સંવાદનો ઉપયોગ કરે.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1	**કેળવણીની જ્ઞાનમીમાંસાકીય આધારશીલાઓ**	12	15
	1. જ્ઞાનમીમાંસા – અર્થ, સંકલ્પના અને સ્વરૂપ	01	
	2. જ્ઞાન અને કૌશલ્યો , અધ્યાપન અને તાલીમ , જ્ઞાન અને માહિતી , વિચારશક્તિ(તર્ક) અને માન્યતા વચ્ચેના ભેદો જાણે.	04	
	3. નિમ્ન સંદર્ભમાં બાળકેન્દ્રી શિક્ષણનો અર્થ અને મહત્વ : પ્રવૃત્તિ (ગાંધીજી અને ટાગોર) ખોજ/શોધ (જ્હોન ડ્યુઈ) સંવાદ (પ્લેટો અને ફ્રેયર)	07	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • જ્ઞાન અને કૌશલ્ય , અધ્યાપન અને તાલીમ , જ્ઞાન અને માહિતી , તાર્કિકતા અને માન્યતા વચ્ચેના જ્ઞાનમીમાંસાકીય તફાવતની ચર્ચા • નિમ્ન સંદર્ભમાં આધુનિક બાળકેન્દ્રી શિક્ષણ પર સમૂહ સ્વાધ્યાય અને પ્રસ્તુતીકરણ પ્રવૃત્તિ (ગાંધીજી અને ટાગોર) ખોજ/શોધ (જ્હોન ડ્યુઈ) સંવાદ (પ્લેટો અને ફ્રેયર) (પુસ્તકાલય કાર્ય)			
2	**કેળવણીની સામાજિક આધારશિલાઓ**	20	20
	1. સમાજની સંકલ્પના અને સ્વરૂપ	01	
	2. ઔદ્યોગિકીકરણને લીધે આવેલ ઐતિહાસીક પરિવર્તનો , વ્યક્તિગત સ્વાયતત્તાની લોકશાહી અને વિચારો અને સમાજ, સંસ્કૃતિ અને આધુનિકતામાં વિચારશક્તિ	03	
	3. ડૉ.આંબેડકરના સંદર્ભમાં સમન્યાય (Equity) અને સમાનતા (Equality), વ્યક્તિગત તક અને સામાજિક ન્યાય અને ગૌરવ જેવા આધુનિક મૂલ્યોના સંદર્ભમાં કેળવણી	03	
	4. સંસ્કૃતિની સંકલ્પના અને સ્વરૂપ	01	
	5. સંસ્કૃતિનું સંરક્ષણ અને સંવર્ધન અને સંસ્કૃતિને અસર કરતા પરિબળો	02	
	6. સંસ્કૃતિ અને સમાજ વચ્ચેની આંતર આધારિતતા(પરાવલંબીતા)	01	
	7. – બહુસંસ્કૃતિવાદ અને લોકશાહીનું શિક્ષણ (સંકલ્પના અને ઉદ્દભવ) – નિમ્ન મુજબ અધ્યયનની સંકલ્પનાઓ • પરંપરાગત વિચારધારા વિરુદ્ધ વિવેચનાત્મક બહુસંસ્કૃતિવાદ • પરંપરાગત વિચારધારા વિરુદ્ધ લોકશાહીનું શિક્ષણ	06	
	8. રાષ્ટ્રવાદ, સાર્વત્રિકવાદ અને બિનસાંપ્રદાયિકતાની સંકલ્પના	01	
	9. ટાગોર અને કૃષ્ણમૂર્તિના સંદર્ભમાં રાષ્ટ્રવાદ , સાર્વત્રિકવાદ, બિનસાંપ્રદાયિકતા અને કેળવણી વચ્ચેનો આંતરસંબંધ.	02	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • ઔદ્યોગિકીકરણ દ્વારા સમાજ અને સંસ્કૃતિમાં આવેલા ઐતિહાસિક પરિવર્તનો પરનો સેમિનાર (સેમિનાર)			

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- આધુનિક મુલ્યોના સંદર્ભમાં સમાજનું અવલોકન (સમાજ સાથેનું ક્ષેત્ર કાર્ય)
- 'આધુનિક મુલ્યો પરનો ડૉ.આંબેડકરનો વિચાર' વિષય પર સ્વાધ્યાય (પુસ્તકાલય કાર્ય)
- પરંપરાગત વિચારધારા વિરુદ્ધ વિવેચનાત્મક બહુસંસ્કૃતિવાદ અને લોકશાહી શિક્ષણ પરની ચર્ચા (સમૂહ ચર્ચા)
- રાષ્ટ્રવાદ, સાર્વત્રિકવાદ, બિનસાંપ્રદાયિકતા અને કેળવણી વચ્ચેની આંતર-આધારિતતા પરની સમૂહ ચર્ચા.(સમૂહ ચર્ચા)

References:

- Bhatia & Bhatia. (1990) The Philosophical and Sociological Foundation of Education. Delhi :Doaba House.
- બાલ ગોવિંદ તિવારી (અનુવાદક) શિક્ષાની દાર્શનિક પ્રણાલીયા : સાંસ્કૃતિક પરિપ્રેક્ષમાં. જયપુર : રાજસ્થાન હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી
- બુધ્ધિચંદ્ર વી.શાહ અને કૌશલ્યા શાહ . શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર. અમદાવાદ : યુનિવર્સીટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ : ગુજરાત રાજ્ય.
- દેસાઈ ડી .બી. અને દેખતવાલા એમ .પી. (૧૯૮૪). અભ્યાસક્રમ : સિધ્ધાંતો અને અભ્યાસક્રમ સંરચના . અમદાવાદ : યુનિવર્સીટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ : ગુજરાત રાજ્ય.
- શાસ્ત્રી જયેન્દ્ર દવે. કેળવણીના તાત્વિક આધારો. અમદાવાદ : યુનિવર્સીટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ : ગુજરાત રાજ્ય.
- Sonia Aggrawal (2010). Philosophical & Sociological Foundation of Education.Delhi :Neha Publishers &Distibuters.
- S.P.Ruhela and R.K.Nayak. (2012). Philosophical Foundation of Education.Agra :Agrawal Publication.
- શર્મા રામનાથ અને શર્મા રાજેન્દ્રકુમાર .(૧૯૯૬) શૈક્ષિક સમાજશાસ્ત્ર . એટલાન્ટિકા પબ્લીશર્સ અને ડીસ્ટીબ્યુટર્સ
- ચંદ્રવદન શાહ (અનુવાદક) મુ.બે.બટ્રાન્ડ રસેલ. શિક્ષણ અને સામાજિકવ્યવસ્થા. ભાષાનિધિ, ભાવનગર
- વ્યાસ કે.સી. કેળવણીના પાયા. અમદાવાદ : યુનિવર્સીટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ : ગુજરાત રાજ્ય.
- Pandya .L.M.(1964) Curriculum Planning and Classroom, Process of Education.
- Sabyasachi, B. (1997). The Mahatma and the poet : Letters and debates between Gandhi and Tagore. National Book trust.
- Apple, M.W., & Beane, J.A. (2006). Democratic Schools : Lessons in powerful Education. Eklavya. Retrieved from http://www.arvindguptatoys.com/
- Parekh, B.C. (2000). *Rethinking multiculturalism: Cultural diversity and political theory (pp. 213-230)*. Palgrave.
- Kumar, K. (2004). *What is worth teaching?* (3rd ed.). Orient Blackswan.
- Apple, M.W. (2008). Can schooling contribute to a more just society? *Education,Citizenship and Social Justice*, *3*(3), 239–261.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : ગુજરાતી પદ્ધતિ - B
(Pedagogy of Gujarati – B)

Course Code: EDCP - 2207.01 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 03 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 04**
Hours: Classroom Teaching: 48 **Supervised Study: 32** **Total: 80**
Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- ધોરણ – ૬ થી ૧૦ ના ગુજરાતી પાઠયપુસ્તકમાં સમાવિષ્ટ વ્યાકરણનો પરિચય કેળવે
- ગુજરાતી સાહિત્યનાવિભિન્ન સાહિત્ય સ્વરૂપોનો પરિચય કેળવે.
- ગુજરાતી સાહિત્યના નામાંકિત સાહિત્ય સર્જકોના જીવન કવનથી માહિતગાર થાય.
- ધોરણ – ૧૦ ના ગુજરાતી પાઠયપુસ્તકમાં સમાવિષ્ટ કૃતિઓનો પરિચય કેળવે.
- શાળાના અભ્યાસક્રમમાં માતૃભાષાનું મહત્વ અને અધ્યાયન ની સ્થિતિથી માહિતગાર થાય.
- માતૃભાષાનું જ્ઞાન અને સર્જનાત્મકઅભિવ્યકિતનું કૌશલ્ય કેળવે.
- ભાષાના વિવિધ કૌશલ્યોનો પરિચય મેળવે.
- ભાષાના પદ્ય – ગદ્ય વ્યાકરણ અને રચનાના શિક્ષણપાઠોનું આયોજન કરવાની સમજ કેળવે.
- ગુજરાતી વિષયનાઅધ્યાયન કાર્ય માટે ઉપયોગી શૈક્ષણિક સાધનો, સંદર્ભ સાહિત્ય જોડણીકોશ, જ્ઞાનકોશથી માહિતગાર થાય તે માટે ઉપગોગનું કૌશલ્ય કેળવે.
- અધ્યાયન કાર્ય માટે જરૂરી પ્રયુકિતઓ અને પધ્ધતિઓથી માહિતગાર થાય.
- માતૃભાષા શિક્ષણના નૂતન પ્રવાહો જેવા કે ક્રિયાત્મક સંશોધન, નિદાન ઉપચાર પ્રશ્નપત્ર રચના અને મૂલ્યાકન જેવી બાબતોથી પરિચિત થાય.
- ભાષા શિક્ષકની શૈક્ષણિક તથા વ્યાવસાયિક સજ્જતા અને વ્યકિતત્વવિષયક બાબતોથી પરિચય થાય.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1		**20**	**15**
(a)	**વિષયવસ્તુ :** – ધોરણ – ૬ થી ૧૦ ના ગુજરાતી વિષયના પાઠય પુસ્તકમાં સમાવિષ્ટ સૈધ્ધાતિક વ્યાકરણ : – છંદ અને તેના પ્રકાર – અલંકારના વિવિધ પ્રકાર – રૂઢિપ્રયોગો અને કહેવતો – કર્તરી, કર્મણિ અને ભાવે પ્રયોગ – કૃદંતના પ્રકારો, પદના પ્રકાર	10	

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

	– શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ		
(b)	**ધોરણ – ૧૦ ના ગુજરાતી વિષયના પાઠયપુસ્તકમાં સમાવિષ્ટ નીચેની પ્રશિષ્ટ કૃતિઓ અને સાહિત્ય સ્વરૂપોનો પરિચય :** *** પદ્ય કૃતિઓ :** (૧) અતિજ્ઞાન (ખંડકાવ્ય) મણિશંકર રત્નજી ભટ્ટકાન્ત (૨) મન નો ડગે (પદ) – ગંગાસતી *** ગદ્ય કૃતિઓ :** (૧) સ્ત્રી કેળવણી (નિબંધ) – નર્મદ (૨) એ.પી.જે અબ્દુલ કલામનું ઘડતર (આત્મકથા ખંડ) ડૉ. કલામ (૩) વૃક્ષ (એકાંકી) લાભશંકર. જ. ઠાકર	06	
(c)	**રચના શિક્ષણ :** (૧) વાર્તા લેખન (૨) અહેવાલ લેખન (૩) નિબંધ લેખન (૪) પુસ્તક સમીક્ષા	04	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :

- વ્યાકરણના મુદ્દા પર પ્રોજેકટ તૈયાર કરો (પ્રોજેકટ)
- કોઈપણ કવિ / લેખકનો વ્યકિત અભ્યાસ તૈયાર કરો (સંશોધન)
- કોઈપણ બે પુસ્તક પસંદ કરી તેની સમીક્ષા કરો. (લાઈબ્રેરી)
- લોકનાટય ભવાઈ વિશેની માહિતી એકત્ર કરી રજુ કરો (સામાજીક)
- શિક્ષણમાં ઉપયોગ થાય તેવા ગીતો, લોકગીતોનું સંકલન કરવું. (રીસોર્સ જનરેશન)

2	**પધ્ધતિશાસ્ત્ર**	**28**	**20**
(a)	**ભાષા શિક્ષકની સજજતા :** – વર્ગ શિક્ષણ માટે ભાષા શિક્ષકની સજજતા – ભાષા શિક્ષકની શૈક્ષણિક યોગ્યતા – ભાષા શિક્ષકની વ્યાવસાયિક યોગ્યતા – ભાષા શિક્ષકનું વ્યકિતત્વ ગુણો	07	
(b)	**કાવ્ય શિક્ષણ :** – કાવ્ય શિક્ષણનો અર્થ, સંકલ્પના, મહત્વ – કાવ્ય શિક્ષણની વિશિષ્ટતા – કાવ્ય શિક્ષકની યોગ્યતા – કાવ્ય શિક્ષકના ગુણો	06	
(c)	**આનુસાંગિક શિક્ષણ :** – ભાષામાં અનુકાર્યનું મહત્વ – વ્યકિત અભ્યાસ – ભાષા શિક્ષણમાં દશ્ય શ્રાવ્ય સાધનોનો ઉપયોગ – ભાષા પ્રયોગ શાળા – ગુજરાતીના આદર્શ પાઠયપુસ્તકના લક્ષણો	06	

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

(d)	**મૂલ્યાંકન સંરચના :** – ધોરણ–૮ થી ૧૦ ના ગુજરાતી પાઠયપુસ્તકનું મૂલ્યાંકન – માતૃભાષા પ્રશ્નપત્રની સંરચના – બ્લ્યુ પ્રિન્ટની સંરચના – બહુવિકલ્પ કસોટીની રચના – ભાષા શિક્ષણમાં ક્રિયાત્મક સંશોધન – ભાષા શિક્ષણમાં નિદાન અને ઉપચાર	09	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :

- મંગલ મંદિર ખોલો નરસિંહરાવ દિવેટીયા, રચિત કાવ્યનું રસદર્શન કરો.(પુસ્તકાલય)
- સાત પગલા આકાશમાં કૃતિ લેખિકા કુંદનિકા કાપડિયાનો વ્યકિત અભ્યાસ પરિચય લખો – (સામાજીક, વ્યકિત અભ્યાસ)
- પ્રવર્તમાન સમયમાં ભાષા પ્રયોગ શાળા દ્રારા માતૃભાષાને સધન બનાવવાના પ્રયત્નો લખો. (સંશોધન,અવલોકન)
- ગુજરાતી વિષયમાં શુદ્ધ ઉચ્ચાર માટે ભાષા પ્રયોગ શાળાનો વિનયોગ લખો. (પ્રયોગ શાળા)
- ભાષામાં લેખન દોષ સુધારવા માટે ક્રિયાત્મક સંશોધન કરો. (પુસ્તકાલય)

સંદર્ભ સૂચિ :

- આક્રુવાલા સી. કે – " જોડણી શિક્ષણ" ભારત પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- પ્રિ. નટુભાઈ રાવલ – " ગુજરાતી વિષયવસ્તુ" નિરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- ર્ડા. ધનવંત દેસાઈ અને ર્ડા. મોતીભાઈ પટેલ
  - " ગુજરાતી વિષયવસ્તુ નું અધ્યયન" બી.એસ.શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
  - " ગુજરાતી વ્યાકરણ વિચાર" બી.એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
  - " ગુજરાતી વિષયવસ્તુના નવિન પ્રવાહો " બી.એસ.શાહ, પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- જોષી સુરેશ :" ગુજરાતી કવિતાનોઆસ્વાદ" ચૈતન પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- નાયક રતિલાલ. સી. : "ગુજરાતી વિષયવસ્તુ અને શિક્ષણ પધ્ધતિ", અનડા બકુક ડીપો, ગાંધીમાર્ગ, અમદાવાદ.
- પ્રિ. અક્રુવાલા, કલ્યાણી અને વ્યાસ : "ગુજરાતીનું અભિનવઅધ્યાયન" બી.એસ.શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- શ્રી ગુણવંત ત્રિવેદી :" ભાષા શિક્ષણની પ્રક્રિયા" રાજય શિક્ષણ ભવન, અમદાવાદ.
- ર્ડા. હરિકૃષ્ણ જોષી અને ર્ડા ધનવંત દેસાઈ : "ગુજરાતી શિક્ષણમાં નવીન દષ્ટ્રિ"
- ર્ડા. મોતીભાઈ પટેલ ર્ડા. શાસ્ત્રી અને જયેન્દ્ર દવે : " ગુજરાતી ભાષાના અધ્યાયનનું પરિશીલન" બી. એસ શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- ત્રિવેદી રમણલાલ : " માતૃભાષાનું અધ્યાયન વાણી" પ્રકાશન ગ્રુપ, અમદાવાદ.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : હિન્દી પદ્ધતિ - B (Pedagogy of Hindi- B)	
Course Code: EDCP - 2207.02	**Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 03 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 04**
Hours: Classroom Teaching: 48 **Supervised Study: 32** **Total: 80**
Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

Objectives: पाठ्यक्रम के अंत में विधार्थी...

- हिन्दी भाषा की के लेखन के के बारे में जाने।
- हिन्दी शिक्षा में मूल्यांकन के प्रक्रिया, महत्व एवं मूल्यांकन के की संस्थितियों व विधाओ को जाने।
- हिन्दी भाषा के प्रश्नपत्र एवं नीलपत्र के निर्माण के बारे में जाने।
- निदानात्मक एवं उपचारात्मक परीक्षण के अर्थ, स्वरूप, महत्व एवं उपयोग जाने।
- हिन्दी भाषा शिक्षण में पाठ्य पुस्तक, सहायक पुस्तक, शब्द कोष, संदर्भ ग्रंथ, दृश्य श्राव्य उपकरणों के व्यवहारिक उपयोग करे।
- हिन्दी भाषा के शिक्षक की योग्यताओं एवं अध्ययन- अध्यापन में भाषायी क्षमताओं एवं प्रभावशिलता को जाने।

Unit	Content	Hour	Marks
१	**हिन्दी विषयवस्तु**	**18**	**15**
	रचना शिक्षा : • कहानी लेखन • निबंध लेखन • संवाद लेखन • पत्र लेखन (प्रार्थना पत्र, आवेदन पत्र, कार्यालयी पत्र, शिकायत पत्र, सरकारी पत्र आदि) • प्रतिवेदन/ रिपोतार्ज (Report Writing) • विचार विस्तार • संक्षिप्तिकरण • अनुवाद लेखन	18	

Engagement with Field:

- पाठ्य पुस्तक में दी हुई रचनाओं (कविता, कहानी, निबंध आदि) के अतिरिक्त समकालीन पत्र-पत्रिकाएँ से अधिगम सहायक पूरक सामग्री का चयन करना। (Library Engagement)
- छात्रो की भाषा सीखने संबंधी समस्याओं का अध्ययन कर इन समस्याओं को दूर करने के लिए एक कार्यक्रम तैयार करना। (Research)

PATAN
I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- समूह में उच्च प्राथमिक, माध्यमिक एवं उच्च माध्यमिक स्तर पर हिन्दी शिक्षक के पद हेतु आवेदन पत्र (With Biodata) तैयार करना। (Workshop)
- पत्रो के एक-एक प्रकार लिखना। (सभी प्रकार के पत्र) (Library Engagement)
- वर्तमान समय की हिन्दी भाषा शिक्षण की समस्या पर वाद-विवाद प्रतियोगिता का आयोजन कर प्रतिवेदन तैयार करना। (Community Engagement)

२	**हिन्दी पद्धतिशास्त्र**	**30**	**20**
(अ)	**हिन्दी शिक्षा का विकास एवं प्रचार :** • पुस्तकालय एवं वाचनालय का हिन्दी भाषा के विकास में उपयोग • हिन्दी शिक्षण में सूचना तकनीकि की उपयोगिता एवं प्रयोग • गुजरात में हिन्दी भाषा की प्रचार प्रसार की संस्थाँए • हिन्दी भाषा का अन्य विषयो से अनुबंध	06	
(ब)	**हिन्दी शिक्षण के स्त्रोत :** पाठ्य पुस्तक, कार्य पुस्तिका, शिक्षक मार्गदर्शिका, संदर्भ पुस्तकें, दृश्य साधन - श्यामपट्ट, चुम्बकीय पट्ट, फ़्लैनल बॉर्ड; चित्र - रेखाचित्र, छायाचित्र, मानचित्र; प्रक्षेपक (प्रॉजेक्टर) - OHP (Over Head Projector),स्मार्टबोर्ड; श्राव्यसाधन - टेपरिकॉर्डर, रेडियो, आईपॉड, मोबाईल,; दृश्य-श्राव्य साधन - दुरदर्शन, विडीयो, कम्प्यूटर, स्मार्ट फ़ोन, CD/DVD विडीयो पाठ; समूह माध्यम - समाचार पत्र, इंटरनेट, सामयिक, शोध पत्रिकाँए; आदि।	06	
(स)	**हिन्दी भाषा का मूल्यांकन :** • मूल्यांकन की नई दिशाए(परीक्षण सूची, मूल्यांकन एवं प्रगति अभिलेख) • सतत एवं सर्वग्राही मूल्यांकन • निदानात्मक एवं उपचारात्मक मूल्यांकन • स्वमूल्यांकन एवं स्वशोधन अभ्यास • नील पत्र (Blue Print) एवं प्रश्न पत्र की रचना। • प्रश्न प्रकार (निंबधात्मक प्रश्न, लघुत्तरात्मक प्रश्न, वस्तुनिष्ठ प्रश्न, ज्ञान आधारित प्रश्न, समझ आधारित प्रश्न, उपयोग आधारित प्रश्न एवं कौशल आधारित प्रश्न)। • प्रतिभाव और रीपोर्ट (विधार्थी, अभिभावक एवं शिक्षक) • हिन्दी भाषा के शिक्षण में व्यक्तिगत भिन्नताओं की पहचान (प्रतिभावन छात्र, मंद गति छात्र एवं निम्न उपलब्धि छात्र) , उनकी समस्याएँ तथा उपाय	07	
(द)	**हिन्दी पाठ्यक्रम :** पाठ्यचर्या, पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तकों का संबंध, हिन्दी पाठ्यक्रम निर्माण के सिद्धांत, हिन्दी पाठ्यपुस्तक की विशेषताँए, हिन्दी पाठ्यक्रम एवं पाठ्यपुस्तक की समीक्षा।	06	
(य)	**हिन्दी शिक्षक** : व्यवसायिक योग्यता, शैक्षिक योग्यता, जिम्मेदारी एवं कर्तव्य, शोधकर्ता के रूप में शिक्षक, शैक्षिक सज्जता के आयाम।	05	

Engagement with Field:

- OMR आधारित ५० अंको के प्रश्नपत्र की रचना। (Library Engagement)
- हिन्दी भाषा के मूल्यांकन के लिए विधालय में आयोजित विभिन्न मूल्यांकन पद्धतियों अध्ययन कर प्रतिवेदन तैयार कीजिए। (Research)
- भाषायी दृष्टि से मंद छात्र की भाषा सीखने की समस्याओं एवं कठिनाइयों का निदनात्मक उपचार करना। (Case Study)
- किसी पुस्तकालय की मुलाकात लेकर हिन्दी भाषा में आने वाले सामयिकों की सूची बनाईये, तथा किन्ही दो

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

सामयिको की तुलनात्मक समीक्षा कीजिए। (Library Engagement)
- हिन्दी सीखने के लिए उपयोगी सोफ़्टवेर का परिचय देते हुए सोफ़्टवेर द्वारा हिन्दी सीखने के सोपान लिखना। (ICT)

References:

- भाई, योगेन्द्रजीत : हिन्दी भाषा शिक्षण, विनोद पुस्तक मंदिर, आगरा।
- लाल, रमन बिहारी : हिन्दी शिक्षण, रस्तोगी पब्लिकेशन, मेरठ।
- शर्मा, डॉ. लक्ष्मीनारायण : भाषा १, २ की शिक्षण विधियाँ और पाठ नियोजन, विनोद पुस्तक मंदिर, आगरा।
- शर्मा, राजकुमारी : हिन्दी शिक्षण, राधा प्रकाशन मंदिर, आगरा।
- पटेल, पुरूषोत्तम अं. : हिन्दी का अभिनव अध्ययन, नीरव प्रकाशन, अहमदाबाद।
- दवे, शास्त्री जयेन्द्र एवं अन्य : हिन्दी अध्यापन विमर्श, मेसर्स बी. एस. शाह प्रकाशन, अहमदाबाद।
- सिंह, निरंजनकुमार (१९८४) : माध्यमिक विधालयों में हिन्दी शिक्षण, राजस्थान हिन्दी ग्रन्थ अकादमी, जयपुर।
- भाटिया, एम.एम. और नारंग, सी.एल. (१९८७) आधुनिक शिक्षण विधियाँ, प्रकाश ब्रदर्स, लुधियाना।
- Apple, M.W., Au, W., & Gandin, L.A. (2011). *The Routledge international handbook of critical education*. Taylor & Francis.
- Government of India : NCFTE (2009): Report

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : અંગ્રેજી પદ્ધતિ - B
(Pedagogy of English – B)

Course Code: EDCP - 2207.03 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 03 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 04**
Hours: Classroom Teaching: 48 **Supervised Study: 32** **Total: 80**
Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

Objectives: Student-Teacher will be able to:

- To consolidate core content of the English language.
- To acquaint the student teachers with genesis of English language teaching in Indian subcontinent as well as importance of English in global local, national and global perspective.
- To understand nature of English language in socio-cultural and psychological perspectives.
- Identify techniques, methods, approaches and materials of teaching English at various levels in the Indian context.
- Learn and master four skills (LSRW) to integrate in classroom practices.
- Learn and adapt study skills during teaching learning processes.

Unit	Content	Hour	Marks
1	**Fundamental of English**	**16**	**15**
(a)	**Composition** Essay; Application; Letter; Translation; Report; Dialogue; Story & Comprehension	16	
Engagement with Field: • Visit the library and find out different types of compositions. (Library) • Study different forms of applications and make a note on it. (Library) • Conduct a workshop for development of skill to write job application (Workshop) • Prepare your Curriculum Vitae (C.V.). (Laboratory) • Respond to E-mail you have received. (Laboratory)			
2	**English Language (Historical and Psychological Perspectives)**	**32**	**20**
(a)	**Teacher and Professional Growth** • English Language Teacher- Essential Qualities, Duties and Responsibilities. • Professional Growth – Ways and Means of Developing Professional Competency –in-service training – Roles of SCERT and NCERT.	08	
(b)	**Challenges in Teaching and Learning English** • Problems in teaching English and the solutions • Influence and interference of mother tongue	04	
(c)	**Instructional Planning and Support** • **English Language Curriculum:** Curriculum design - Scope and nature; Principles of curriculum construction; Characteristics of an ideal English language text book.	12	

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

	• **Resource materials in teaching English:** Syllabus, Textbooks, Teacher's Handbook, Journals, Magazines, Periodicals, Supplementary Readers. • **Audio Visual Aids-** Computer, Authentic materials and Multimedia resources (C.D. Rom such as Encarta; Video Lessons etc.)		
(d)	**Evaluation :** Concept and process of evaluation; tools of evaluation; blue print; question papers.	08	

Engagement with Field:

- Visit a school and conduct an interview with an English Teacher to know the difficulties encountered by the English Teacher. Draft an evaluative report on it. (Interview)
- Visit a language laboratory and prepare a critical report on utility of language learning. (Field Visit)
- Prepare a Blue Print of 100 marks of any one standard of English Text Book. (Library)
- Visit British Library and prepare report regarding your visit. (Field Visit)
- Study different types of evaluations conducted in the schools. (Research)

References:

- Bond, LG et al (1980): Reading Difficulties - Their diagnosis and correction, New York Appleton- Century Crafts.
- Chastin, K (1971): The Development of Modern Language Skills- theory to Practice, Chicago Rand Me Neily.
- David, E(1977): Classroom Techniques- Foreign Languages and English as a second Language, New York, Harcourt Brace
- Johnson, K(1983): Communicative Sybalius Design and Methodology, Oxford, Pergamon Press.
- Lawrence, M (1975):Writing as a Thinking Process, New York, NCTE.
- Spratt, M(1995): English for the Teacher CUP
- Sterne,SS. Fundamental Concepts in Language Teaching, New York, Longman.
- Vaiette, R.M. (1985): modern Language Testing, New York, Harcourt Brace
- Valdmen, A(1987): Trends in Language Teaching, New York, London Mac Graw Hill
- West, M{1965): A General Service List of English Words. London, Longman
- Widdowson HG (1979): Teaching Language as Communication. London, OUP

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : સંસ્કૃત પદ્ધતિ - B
(Pedagogy of Sanskrit – B)

Course Code: EDCP - 2207.04 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 03 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 04**
Hours: Classroom Teaching: 48 **Supervised Study: 32** **Total: 80**
Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

Objectives: Student-Teacher will be able to:

- To understand the use of language in context, such as grammar and vocabulary in context.
- To familiarize the student teachers with characteristics and to make them able to analyze Sanskrit textbooks crtically.
- To facilitate the effective use of learning resources.
- To understand the process of language assessment.
- To familiarize the student teacher with different methods and techniques of teaching and its application in the class room.

Unit	Content	Hour	Marks
1	**Content of Sanskrit Language**	**18**	**15**
(a)	**Theoretical Grammar:** • Special ...14 Maheshwari Sutro of *'सिद्धान्त कौमुदी'.* • Types of *'अव्यय'; 'सर्वनाम'* and *'उपसर्ग'* with its utilization in Sanskrit language. • Active and Passive *'रचना'* in Sanskrit with their laws. • Construction of *'अनादरार्थषष्ठी'* and *'सतिसप्तमी.* • Cardinal- Speaking, Writing and use in sentence.	13	
(b)	**Contribution of Prominent authors and Ratnakanika, Shubhashitani and lessons from textbooks.** • Authors: Mahakavi Bhan, Bhas, Bhavbhuti: Their contributionto Sanskrit language. • Explanation: Sanskrit *रत्नकणीका,सुभाषितानि* from text book of standard 9-10 • Deep learning of chosen prose and poetry of the text book of standard-10 1. Lesson No: 13 *गीतामृतम (*Poetry) 2. Lesson No: 16 : *अद्भुत युद्धम* (Poetry) 3. Lesson: 11 : *यस्य जनन तस्य मरणम्(*(Prose) 4. Lesson:12 *कलिकालसर्वज्ञहेमचन्द्रः* (Prose)	05	

Engagement with Field:

- Make a fruitful note on '14 Maheshwari Sutras' in your notebook and arrange group

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

discussion on them.

or

- Prepare four activities keeping in view ‘Constructivism in a Language Classroom’ . For e.g.Prepare Role PlayOn यस्य जनन: तस्य मरणं
- Prepare notes about Sanskrit authors given in second years with their photographs and photographs of their krutis main page and arrange seminar about their contribution.
- Visit Sanskrit teachers and students and collect information about ‘suktis’, ‘ subhashits’ and some special words like body parts, daily useful things.
- Conduct a survey pronunciations mistakes during reading, speaking and singing from the lessons and note down remedial activities to improve them and make report..

2	**Method of Teaching Sanskrit**	**30**	**20**
(a)	**Sanskrit Teacher, Teaching and Textbook** • Characteristics and critical analysis of Textbook of standard 9 & 10. • Prose lesson teaching- Bhandarkar method, Psychological method and group discussion - concept, importance and limitations. • Poetry lesson teaching- Comparison and explanation method - importance. • Skills of Sanskrit language- Speaking:Pronunciations; Oral Work and Memorization- concept forms, and importance in Sanskrit teaching. • Remedies for improving pronunciation and handwriting mistakes • Sanskrit teacher: Qualities, Professional development: Need and Ways	13	
(b)	**Resource Material, Assessment and Feedback** • Utilization of teaching aids (various) and Digital Resourcesto make Sanskrit teaching more easy and interesting. • Evaluation: Meaning, Needs on various stages. • Types of tests. • Blue Print • Construction of papers • Feedback	17	

Engagement with Field:

- Tell Five stories from Pachtantra or Hitopadesha in Sanskrit with the help of resource material and evaluate students by assigning a test to them.

  or

- Arrange seminar on various useful topics from Vidyaprashansha; Udhyammahima like importance of tress; Save environment; Importance of water and नारी एवं नारायणी.
- Make explanatory note of Sanskrit रत्नकणिका and Shubhashitani from various useful books of Sanskrit and express it in classroom of school and also in B.Ed. class.
- Arrange a group discussion on how to develop values and build up our society as ‘वसुधेव कुटुम्बकम’with the help of Sanskrit education in the presence of school teachers, student and parents in school or in society during internship.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- Find out problems and challenges faced by a Sanskrit Teacher in the present context.
- Critical analysis of textbook of Sanskrit textbook of standard IX or X as per internal and external characteristics in deep with examples.

References:

- સંસ્કૃત શિક્ષણની હેન્ડ્બુક : શ્રી સી.કે. આકુવાલા – શ્રી નીરવ પ્રકાશન, બીજી આવૃતિ – ૧૯૮૮-૮૯, અમદાવાદ
- સંસ્કૃત વિષયવસ્તુ : ઉપરોક્ત
- સંસ્કૃત વિષયવસ્તુ : શ્રી સી.કે. આકુવાલા – શ્રી નીરવ પ્રકાશન, બીજી આવૃતિ – ૧૯૭૬-૭૭, અમદાવાદ
- સંસ્કૃત વ્યાકરણ વિચાર – જય ભારત પ્રકાશન , અમદાવાદ, હ.જી.જી. નકુમ, બી.એસ. શાહ પ્રકાશન, પ્રથમ આવૃત્તિ – ૨૦૦૨-૦૩
- ધોરણ – ૬ થી ૧૦ ના વર્તમાન અભ્યાસ સત્રના સંસ્કૃત વિષયના પાઠ્યપુસ્તકો – ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાથ્યપુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર
- ધોરણ – ૬ થી ૧૦ ના અગાઉના વર્ષના સંસ્કૃત વિષયના પાઠ્યપુસ્તકો – ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ , ગાંધીનગર
- સંસ્કૃત અધ્યાપન પરિશીલન : સંયુક્ત (છ. લેખકો), બી.એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- A Rapid Sanskrit Method – George L. Hart Motilal Banarasidass Banglow Road, Delhi (ISBN – 0-89581-681-4)
- अनुवाद चन्द्रिका ;પ્રિ. ડૉ. સી. એલ. શાસ્ત્રી, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- संस्कृत शिक्षण : डॉ. रामशकल पांडेय, विनोद पुस्तक मन्दिर, आगरा
- संस्कृत व्याकरण – डॉ. कविप्रभा गोयल, राजस्थानी ग्रन्थसार, जोधपुर, प्रथम संस्करण – २०००

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title: સામાજિક વિજ્ઞાન પદ્ધતિ - B
(Pedagogy of Social Science – B)

Course Code: EDCP - 2207.05 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 03 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 04**
Hours: Classroom Teaching: 48 **Supervised Study: 32** **Total: 80**
Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : તાલીમાર્થીઓ....

- સામાજિક વિજ્ઞાનમાં સમાવિષ્ટ વ્યાપક ખ્યાલ મુજબ સામાજિક વિજ્ઞાનની સંકલ્પના સમજવી.
- સામાજિક વિજ્ઞાનના ઉપયોગ નાગરિક તરીકે રૂપાંતર કરવાકરવું.
- વર્ગખંડમાં વિવિધ આયોજન, પદ્ધતિઓ, યુકિતઓ, વલણ અને મૂલ્યાંકનનો ઉપયોગ કરવો.
- સામાજિક વિજ્ઞાનના કૌશલ્યનો વિકાસ કરવો.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1	**વિષયવસ્તુના પાઠો** ધોરણ : 8 - 2, 4, 8 **ધોરણ : 9 - 11, 12, 16** **ધોરણ : 9 - 7, 9, 15, 16** ધોરણ : 10 - 6, 7	**18**	**15**
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • ધોરણ 8 થી 10 માટે સૂચિત પાઠોનું સ્વાધ્યાય તૈયાર કરો (પુસ્તકાલય જોડાણ) • વિષયવસ્તુના કોઈ એક મુદ્દા પર એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો. (પુસ્તકાલય જોડાણ) • વર્તમાન સમયના કોઈ એક મુદ્દા પર એક લોક જાગૃતિના કાર્યક્રમનું આયોજન કરી યોજો. (સામાજિક જોડાણ) • કોઈ એક આર્થિક, સામાજિક, રાજકીય, શૈક્ષણિક વિષય પર પરિસંવાદ યોજો. (સેમિનાર)			
2	**સામાજિક વિજ્ઞાનની શિક્ષણ પદ્ધતિઓ**	**30**	**20**
(a)	**સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષક** • ગુણો અને લક્ષણો • તાલીમ અને વ્યાવસાયિક યોગ્યતા	04	
(b)	**સામાજિક વિજ્ઞાનમાં અધ્યયન-અધ્યાપનના સંસાધનો** • માનવ સંસાધન • ક્ષેત્રિય આંકડાઓ (Data from field), શાબ્દિક સામગ્રી, જર્નલ, મેગેઝીન, સમાચારપત્ર વગેરે • સંસાધન તરીકે પુસ્તકાલય અને સંદર્ભ સાહિત્યનો ઉપયોગ જેમ કે, શબ્દકોશ અને જ્ઞાનકોશ • વિવિધ શૈક્ષણિક સાધન : એટલાસ, નક્શા, ગ્લોબ, ચાર્ટ, મોડેલ, ગ્રાફ, દૃશ્ય-ચિત્ર. • દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધન, CD-Rom, મલ્ટિમીડિયા, ઈંટરનેટ.	07	
(c)	**સામાજિક વિજ્ઞાન પાઠ્યપુસ્તક અને પાઠ્યક્રમ** • અભ્યાસક્રમ અને અધ્યેતા ના પરિપ્રેક્ષ્યમાં સામાજિક વિજ્ઞાનના પાઠ્યપુસ્તકોનું વિશ્લેષણ • **અભ્યાસક્રમ વિકાસ: વિષયવસ્તુ અને અધ્યયન અનુભવો પસંદ કરવાના સિદ્ધાંતો, વિષય સંગઠનની બાબત – વિદ્યાશાખા કેન્દ્રિત, પ્રવૃત્તિ કેન્દ્રિત, મુખ્ય અભ્યાસક્રમ કેન્દ્રિત v/s સર્પાકાર અને અલગ v / s સંકલિત અભ્યાસક્રમ**	06	

Vc Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

(d)	**સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડ અને કાર્યક્રમો** • કાર્યક્રમ : સામાજિક વિજ્ઞાન ક્લબ, પ્રદર્શન, CAL & CAL • સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડ : મહત્વ, સાધનો અને ડિઝાઈન	06	
(e)	**સામાજિક વિજ્ઞાનમાં મૂલ્યાંકન** • ત્રિપરિણામદર્શક કોઠા (Blue Print) અને સારા પ્રશ્નપત્રની રચના • પ્રશ્નના પ્રકારો અને કલમોની રચના • પરિમાણાત્મક અને ગુણાત્મક પરીક્ષણ માટે પ્રશ્ન. • મૂલ્યાંકનના ઉપકરણો : લેખિત, મૌખિક, સ્વાધ્યાય, પ્રકલ્પ કાર્ય, પોર્ટફોલિયો, ખૂલ્લા પ્રશ્નો, ખુલ્લી પુસ્તક કસોટી : ગુણો અને મર્યાદા • નિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક શિક્ષણ • સામાજિક વિજ્ઞાનમાં સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન (CCE)	07	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :

- વર્તમાન સમયના સામાજિક મુદ્દા પર સામાજિક જાગૃતિ કાર્યક્રમનું આયોજન કરો. (સામાજિક જોડાણ)
- કોઈ એક સાંસ્કૃતિક વિરાસતના સ્થળની મુલાકાત કરી અહેવાલ તૈયાર કરો (ક્ષેત્ર મુલાકાત)
- બ્લુપ્રિન્ટ અને પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરો (પુસ્તકાલય જોડાણ)
- કાર્યશાલાનું આયોજન કરી શૈક્ષણિક સાધન તૈયાર કરો. (કાર્યશાલા)
- તમારી શાળામાં કોઈ ચોક્કસ વિષય પર પ્રદર્શન ગોઠવો (પ્રદર્શન)
- સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયના કોઈ એક શિક્ષકની મુલાકાત લો અને તેમની ગુણવત્તા/યોગ્યતા અને લક્ષણો ઓળખો. (વ્યક્તિ અભ્યાસ)

References:

- શાહ પંકજભાઈ સી. તેમજ અન્ય (૨૦૧૩) સામાજિક વિજ્ઞાનનું અધ્યાપન. અમદાવાદ : વારિષેણ પ્રકાશન.
- Strauss, A. and Corbin, J. (1990). Basics of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques, Beverly Hills, CA: Sage Publications.
- Dhand. Techniques of Teaching (1990) . Delhi : Ashish Publication.
- Lay E.J.S..Encyclopedia of modern method of teaching (1990). New Dehli: Anmol Publishing Pvt. Ltd.
- www.itihas.com
- www.nationalgraphic.com
- Jain, Manish (1999) Evolution of Civics and Citizen in India. Paper presented at the South Asian Conference on Education, Department of Education, University of Delhi, Delhi.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

urse Title : ગણિત પદ્ધતિ - B
(Pedagogy of Mathematics - B)

Course Code: EDCP - 2207.06 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 03 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 04**
Hours: Classroom Teaching: 48 **Supervised Study: 32** **Total: 80**
Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- ગણિત અધ્યાપન માં શૈક્ષણિક સાધનોના ઉપયોગ વિશે સમજે.
- ગણિત અધ્યાપન માટે શૈક્ષણિક સાધનો વિકસાવે.
- બ્લુ પ્રિન્ટ આધારિત પ્રશ્નપત્ર રચે અને મૂલ્યાંકન કરે.
- ઉપચારાત્મક શિક્ષણ કરે.
- વિવિધ મનોરંજન પ્રવૃત્તિઓ માટે ગણિતનો ઉપયોગ સમજે.
- ગણિત શિક્ષક માટે જરૂરી વ્યાવસાયિક કાર્યક્ષમતા , ગણિત પ્રયોગશાળાનું મહત્વ , ગણિત મંડળનું મહત્વ , ગણિત પાઠ્યપુસ્તક અને તેના મૂલ્યાંકનના મહત્વને સમજે.
- ગણિત અધ્યયન અને અધ્યાપન પ્રત્યે રસ અને વલણ કેળવે.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1		18	15
	ગુજરાત રાજ્ય પાઠ્ય પુસ્તક મંડળ દ્વારા પ્રકાશિત પાઠ્યપુસ્તકનું વિષયવસ્તુ Std. : 8 Sem II: Chapter: 2,3,4,5 Std. : 9 Sem II: Chapter: 10,11,14, Std. : 10 Chapter: 9,10,11,14,15,16	18	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • ગણિતના વિવિધ વિષય પર એક પ્રોજેક્ટ બનાવો. (પ્રોજેક્ટ) • ગણિતના અધ્યાપન વિષય પર મૌખિક રજૂઆત / ઈન્ટરેક્ટિવ / સહયોગપૂર્ણ / સહકારી શિક્ષણની રજૂઆત • કોલેજ / શાળા કક્ષાએ યુનિટ -1 ના અભ્યાસક્રમ આધારિત એક ક્વિઝ ગોઠવો. [ક્વિઝ] • એક માધ્યમિક શાળાની મુલાકાત લો અને વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકો સાથે વાતચીત દ્વારા મુશ્કેલ અભ્યાસક્રમ વિષયોની યાદી બનાવો [સંશોધન] • એકમ 1 ના કોઈપણ બે મુદ્દાઓ ઉપર પ્રેઝન્ટેશન બનાવો (ઓછામાં ઓછા 20 સ્લાઈડ્સ). પ્રેઝન્ટેશનમાં યોગ્ય ચિત્રો, વિડીયો અને ઓડિયો હોવા જોઈએ. (રિસોર્સ જનરેશન, ICT).			
2		30	20
(a)	**ગણિત શિક્ષકનો વ્યવસાયિક વિકાસ** • સતત વ્યાવસાયિક વિકાસની જરૂરિયાત • વ્યવસાયિક વિકાસ: સેવાકાલીન પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમ, સ્વ-નિર્દેશિત વિકાસ, ઈન્ટરનેટ દ્વારા	04	
(b)	**રિસોર્સ – સામગ્રી** • પાઠ્યપુસ્તક: એક સારા પાઠ્યપુસ્તકના ગુણો, શિક્ષક હાથપોથી • ઓડિયો વિઝ્યુઅલ સામગ્રી: ચાર્ટ, મોડેલો, ટ્રન્સપરંસી, ચિત્રો, જીઓ બોર્ડ ભૌમિતિક સાધનો, ઓડિયો ટેપ, ફિલ્મો • ઓછા ખર્ચાળ અને સુધારેલ શૈક્ષણિક સાધનોનું નિર્માણ • લાઈબ્રેરી: સામયિકો, જર્નલ, સંદર્ભ પુસ્તક, પ્રેક્ટિસ બુક	10	

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

	• ડિજીટલ સ્રોતો: CD, DVD, વેબસાઈટસ • અસરકારક રીતે વિવિધ સાધનો અને સામગ્રીના ઉપયોગનુ કૌશલ્ય		
(c)	**ગણિત પ્રયોગશાળા, ગણિત મંડળ, સ્ટડી સર્કલ અને મનોરંજક પ્રવૃત્તિઓ** • ગણિત પ્રયોગશાળા : મહત્વ, લેઆઉટ, અને પ્રવૃત્તિઓ • અર્થ, જરૂરિયાત અને ગણિત ક્લબ / સ્ટડી સર્કલ: અર્થ,, જરૂરિયાત અને રચના • ગણિત ક્લબ પ્રવૃત્તિઓ / સ્ટડી સર્કલની પ્રવૃત્તિઓ • શિક્ષણ ગણિત મનોરંજન પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા: પઝલ, ક્વિઝ, જાદુઈ ચોરસ , પ્રશ્ન પેટી	08	
(d)	**ગણિતમાં મૂલ્યાંકન** • પ્રશ્નોના પ્રકાર • બ્લુપ્રિંટ • સિદ્ધિ કસોટીની રચના, તેના ફાયદા અને ગેરફાયદા • ગણિતમાં નિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક કાર્યની સંકલ્પના, જરૂરિયાત અને મહત્વ • અભિપ્રાય અને ચિંતન	08	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • એકમ 2 ના કોઇ પણ વિષય પર એક પરિસંવાદ / જૂથ ચર્ચા ગોઠવો. [સેમિનાર / જૂથ ચર્ચા] • પાઠ્યપુસ્તકનું મૂલ્યાંકન (બાહ્ય અને આંતરિક) [લાઈબ્રેરી] • વિજ્ઞાન / ગણિત મેળા અથવા ગણિત સાથે સંલગ્ન સંસ્થાઓની મુલાકાત લઇ તેનો અહેવાલ સુપરત કરવો . [સામુદાયિક દાયિત્વ] • વિદ્યાર્થીઓ અને સમુદાયની મદદથી ગણિત મંડળનું આયોજન અને રચના. [સામુદાયિક દાયિત્વ] • ગણિત મનોરંજન પ્રવૃત્તિઓ પર વર્કશોપનું આયોજન [વર્કશોપ] • ગણિત શિક્ષક દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતા સ્ત્રોતો અને સામગ્રી વિષયક ઈન્ટરવ્યુંનું રેકોર્ડીંગ [અવલોકન] • ધોરણ 10ના માળખા પ્રમાણે બ્લ્યુ પ્રિન્ટ અને પ્રશ્નપત્ર સંરચના (પુસ્તકાલય) • ઓછા ખર્ચમાં સુધારેલ શૈક્ષણિક સાધનો / ડિજિટલ શૈક્ષણિક સાધનો બનાવવા. (વર્કશોપ) • દ્રશ્ય શ્રાવ્ય અને ડિઝિટલાઈઝડ શૈક્ષણિક સાધનો – મોડેલ બનાવવા અથવા કમ્પ્યુટરની મદદથી સ્લાઈડ્સ બનાવવી. (ડિજિટલ સ્ત્રોત) • વિદ્યાર્થીઓ અને સમુદાય સ્રોતો (સમુદાય સગાઈ) ની મદદથી ગણિત વિષયક પુસ્તક મેળો અને પ્રદર્શન ગોઠવવુ . (સામુદાયિક દાયિત્વ)			

References:

- Aiyanyas, N. Kuppuswami, (1982). The teaching of Mathematics in New Education, Delhi; Universal Book and Stationary Co.
- Butler, C. H. and Wren, F. L., (1951). Teaching of Secondary School Mathematics; New York; Mac Grow Hill
- Eves, Howard, (1976). An Introduction to the history of Mathematics; Holt Rinehart and Winson Pvt. Ltd.
- Keith & Robertson, (1964). The Principles of Arithmetic; London; Blackie & Sons Ltd.
- Lucein Blue Kinney, (1954). Teaching Mathematics in Secondary School, New York; Rinehart & Co.
- Mangal, S. K., (1987). Teaching of Mathematics; Prakash Brothers Education Publishers Pvt. Ltd.
- Nanda, N. N., (1972). Teaching of Mathematics, Ludhiana; Sharda Brothers.
- NCERT, A Textbook of Content – cum - Methodology of Teaching Mathematics, New Delhi.
- Rai, B. C. (1978). Teaching of Mathematics, Lucknow; Prakashan Kendra.
- Rawat, M. S. (1982). Ganit Shikshan, Agra; Vinod Pustak Mandir
- Sidhu, Kulbirsingh. (1996). Teaching of Mathematics; (Fourth Ed.), Sterling Publishers Pvt. Ltd.
- Sudhirkumar. (1993). Teaching of Mathematics; New Delhi; Anmol Publications Pvt. Ltd.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- Suxen, R. C. (1970). Curriculum and Teaching of Mathematics in Secondary School;New Delhi; NCERT
- Turner, L. M. (1966). Teaching Aids for Elementary Methods; USA; Holt, Rinehart and Winson;Inc.
- પટેલ, એન. આર., ગણિતનુંઆદર્શઅધ્યાપન, અમદાવાદ; વારીષેણપ્રકાશન
- પટેલ, આર. એસ., (૨૦૦૩). ગણિતનુંઅધ્યાપન : વિષયવસ્તુઅનેપદ્ધતિ, અમદાવાદ; નીરવપ્રકાશન
- ભટ્ટ, શુક્લઅનેપારેખ, નૂતનગણિતનાઅધ્યાપનનુંપરિશીલન, અમદાવાદ; સી. જમના. દાસકંપની.
- શાહ, બી. એસ., (૧૯૮૭). ગણિતનાઅધ્યાપનનુંપરિશીલન, અમદાવાદ; બી. એસ. શાહપ્રકાશન
- Joyce, B., Weil, M. & Calhoun, E. (2009). Models of Teaching (8th ed.).New Delhi: PHI Learning Private Limited.
- James, A. (2006). Techniques of Teaching Mathematics. New Delhi: Neelkamal Publications Pvt. Ltd.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : વિજ્ઞાન પદ્ધતિ - B (Pedagogy of Science – B)	
Course Code: EDCP - 2207.07	**Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 03 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 04**
Hours: Classroom Teaching: 48 **Supervised Study: 32** **Total: 80**
Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- વિજ્ઞાન શિક્ષકના વ્યવસાયિક વિકાસની જરુર અને તકો વિશેની સમજ કેળવશે.
- વિજ્ઞાન અભ્યાસક્રમના વિનિયોગ માટેના વિવિધ સ્ત્રોતો અને સામગ્રીથી પરિચિત થાય.
- વિજ્ઞાન અભ્યાસક્રમના વિનિયોગ માટેના વિવિધ સ્ત્રોતો અને સામગ્રીના ઉપયોગનું કૌશલ્ય કેળવે.
- વિજ્ઞાન અભ્યાસક્રમના વિનિયોગ માટેની ઔપચારિક ઢબથી પરિચિત થાય.
- વિજ્ઞાન અભ્યાસક્રમના વિનિયોગના અનૌપચારિક અભિગમોનું કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરે.
- સતત સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકનથી પરિચિત થાય.
- નિદાનાત્મક કસોટી અને સિધ્ધિ કસોટી જેવી વિવિધ પ્રખરતા શોધ કસોટીથી પરિચિત થાય.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1		**18**	**15**
	ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ દ્વારા પ્રકાશિત પાઠ્યપુસ્તકનું વિષયવસ્તુ Std- 8 (Sem-1) Std- 9 (Sem -1) Std-10	18	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • એકમ -૧ માં ઉલ્લેખ કરેલ વિષયવસ્તુ માટે મહાશાળા / શાળામાં એક ક્વિઝ ગોઠવો. (ક્વિઝ) • એકમ -૧ માં ઉલ્લેખ કરેલ વિષયવસ્તુમાંથી હકીકતો, વિભાવનાઓ, સિદ્ધાંતોનું વર્ગીકરણ કરો (ગ્રંથાલય) • એકમ -૧ માં ઉલ્લેખ કરેલ વિષયવસ્તુ માટે પાઠ્યપુસ્તકમાં આપવામાં આવેલ પ્રવૃતિઓની વિવેચનાત્મક સમીક્ષા કરવી. (પુસ્તકાલય) • એકમ -૧ માં ઉલ્લેખ કરેલ વિષયવસ્તુ માટે દ્રશ્ય- શ્રાવ્ય, ચિત્રો અને સંદર્ભ સામગ્રી ભેગી કરવી. (રીસોર્સ જનરેશન) • એકમ -૧ માં ઉલ્લેખ કરેલ વિષયવસ્તુ માટે દ્રશ્ય - શ્રાવ્ય, ચિત્રો અને સંદર્ભ સામગ્રીની લિંક ભેગી કરો અને તમારા શિક્ષકને ઈ-મેલથી મોકલી આપો. (રીસોર્સ જનરેશન) • એકમ -૧ માં ઉલ્લેખ કરેલ વિષયવસ્તુમાંથી દસ સંકલ્પનાના નકશા તૈયાર કરો. (પુસ્તકાલય) • એક માધ્યમિક શાળાની મુલાકાત લો અને વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકો સાથે વાતચીત દ્વારા વિષયવસ્તુના મુશ્કેલ મુદ્દાઓની યાદી તૈયાર કરો. (સંશોધન) • એકમ -૧ માં ઉલ્લેખ કરેલ વિષયવસ્તુના મુદ્દાઓમાંથી પ્રયોગોની યાદી તૈયાર કરો અને ગમે તે પાંચ પ્રયોગો માટે પુસ્તિકા (હાથપોથી) તૈયાર કરો. (પુસ્તકાલય/પ્રયોગશાળા) • શાળા / મહાશાળામાં વ્યક્તિગત અથવા જુથ દ્વારા કરેલ બે પ્રયોગો રેકોર્ડ કરો. (રીસોર્સ જનરેશન) • એકમ-૧ માં ઉલ્લેખ કરેલ ગમે તે બે વિષયવસ્તુના મુદ્દાઓ વિષે પ્રેઝંટેશન તૈયાર કરો. પ્રેઝંટેશનમાં યોગ્ય ચિત્રો, દ્રશ્ય- શ્રાવ્ય હોવા જોઈએ. (ઓછામાં ઓછી ૨૦ સ્લાઈડસ). (રીસોર્સ જનરેશન) • શાળા/ કોલેજમાં રેલી /પ્રદર્શન/શેરી નાટક /ફીલ્મ શો વગેરે જેવા જાગૃતિ ફેલાવતા કાર્યક્રમનું સંચાલન કરો . વાલીઓ,વિદ્યાર્થીઓ અને અન્ય સત્તાધીશોને તેમાં આમંત્રણ આપો .મુલાકાતીના અભિપ્રાય રજીસ્ટર, ફોટા –વિડિયોની સોફ્ટ કોપી,વર્તમાંપત્રના ક્લીપીંગ (ફરજીયાત નથી) અને કાર્યક્રમાં ઉપયોગમાં લીધેલી સામગ્રી જમા કરાવો. (સામાજીક /સામુદાયિક પ્રદાન)			
2		**30**	**20**
(a)	**વિજ્ઞાન શિક્ષકનો વ્યવસાયિક વિકાસ** • સતત વ્યવસાયિક વિકાસની જરૂરિયાત. • શૈક્ષણિક સામગ્રી, જ્ઞાનના સિદ્ધાંતો ○ સેવાકાલીન તાલીમનું આયોજન	04	

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

	○ INTERNET (બ્લોગ્સ, જૂથો, અન્ય વેબસાઈટ) થકી વ્યવસાયિક અભિગમ)		
(b)	**વિજ્ઞાન અભ્યાસક્રમ વિનિયોગ માટે સ્ત્રોત- સામગ્રી** -પાઠ્યપુસ્તક • એક સારા વિજ્ઞાન પાઠ્યપુસ્તકના લક્ષણો • શિક્ષક હાથપોથી - દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સામગ્રી (ચાર્ટ્સ, મોડેલ્સ, પારદર્શિતા, ચિત્રો, શ્રાવ્ય ટેપ, ચલચિત્રો) -વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળા • મહત્વ અને રચના • ખરીદી અને જાળવણીના રજીસ્ટર • સુરક્ષા -પુસ્તકાલય • જ્ઞાનકોશ, જર્નલ, સામાયિકો, પીરીયોડીકલ્સ, સંદર્ભ પુસ્તકો - ડીજીટલ સ્ત્રોતો • શૈક્ષણિક સીડી/ડીવીડી • વેબસાઈટસ • મોબાઈલ એપ્સ - અસરકારક અભ્યાસક્રમ વિનિયોગ માટે વિવિધ સ્ત્રોતો અને સામગ્રીનો ઉપયોગ માટેના કૌશલ્યો - સ્વ રચિત શૈક્ષણિક સ્ત્રોતો અને સામગ્રીઓ	10	
(c)	**વિજ્ઞાન અધ્યયન માટેના અનૌપચારિક સંદર્ભ** • વિજ્ઞાનમેળા અને પ્રદર્શનો (મહત્વ, પધ્ધતિ સાથે સંકળાયેલી સંસ્થાઓ) • ક્ષેત્ર મુલાકાત (મહત્વ, આયોજન કેવી રીતે કરવું) • વિજ્ઞાન મંડળ (મહત્વ, માળખું, પ્રવૃત્તિઓ) • શાળા, બોટેનિકલ ગાર્ડન(મહત્વ, જાળવણી) • આકાશ દર્શન (મહત્વ, પ્લેનિટોરીયમ, વર્ચ્યુઅલ પ્લેનેટોરિયમ, સોફ્ટવેર)	08	
(d)	**મૂલ્યાંકન** • પ્રશ્નોના પ્રકાર • બ્લ્યુ પ્રિન્ટ • સિદ્ધિ કસોટી અને નિદાનાત્મક કસોટીની સંરચના તેમના ફાયદા, ગેરફાયદા • ઉપચારાત્મક કાર્ય • પ્રાયોગિક પરીક્ષા (આયોજન, મૂલ્યાંકન) • અભિપ્રાય અને ચિંતન • પ્રતિભા શોધ પરીક્ષાઓ (પ્રાસ્તાવિક) - રાષ્ટ્રીય પ્રતિભા શોધ કસોટી - રાષ્ટ્રીય વિજ્ઞાન ઓલમ્પીયાડ - રાષ્ટ્રીય સ્તરની વિજ્ઞાન પ્રતિભા શોધ પરીક્ષા	08	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :

- એકમ-૨ માંથી કોઇપણ વિષય પર પરિસંવાદ / જૂથ કાર્ય ગોઠવો. (સેમિનાર)
- વિજ્ઞાન શિક્ષકનાં વ્યાવસાયિક વિકાસ માટે વેબ સ્ત્રોતોની યાદી અને સંક્ષિપ્ત પરિચય તૈયાર કરવો. (આઈસીટી)
- શાળાના શિક્ષકોથી સેવાકાલીન તાલીમ વિશે તેમના અભિગમો ભેગા કરવા. (સંશોધન)
- ગમે તે એક ધોરણ માટેના એક પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા કરવી. (પુસ્તકાલય)
- કોઈપણ એક ગુજરાત રાજ્ય પાઠ્યપુસ્તક મંડળ ના પાઠ્યપુસ્તકની NCERTની પાઠ્યપુસ્તક સાથે તુલના કરવી.(અવલોકન)
- શિક્ષક હાથપોથીનાં આધારે બે પાઠ આપો. (અન્ય)
- બે દ્રશ્ય – શ્રાવ્ય સાધન તૈયાર કરો.(પ્રયોગશાળા)
- એક શાળાની પ્રયોગશાળાની મુલાકાત લો અને એક વિવેચનાત્મક પૃથક્કરણ અહેવાલ તૈયાર કરો.(કેસ સ્ટ્ડી)
- એક ક્ષેત્ર મુલાકાતનું આયોજન કરો અને તમારો અભ્યાસ રિપોર્ટ જમા કરાવો. (સામાજિક / સામુદાયિક ઉત્તરદાયિત્વ)
- શાળામાં એક પ્રયોગનો આયોજન કરો અને તમારા અનુભવો , સમસ્યાઓ અને તેમનો તમે કઈ રીતે ઉકેલ કર્યો તે વિશે એક રિપોર્ટ તૈયાર કરો. (પ્રયોગશાળા)

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- તમારી કોલેજની પ્રયોગશાળા માટે ડેડ સ્ટોક રજીસ્ટાર તૈયાર કરો. (પ્રયોગશાળા)
- તમારી કોલેજમાં બોટનિકલ ગાર્ડન વિકસિત કરો અને તેને જાળવો. (સામુદાયિક ઉત્તરદાયિત્વ)
- વિજ્ઞાન માટેની દસ વેબસાઈટની યાદી તૈયાર કરો અને મહત્વ તત્વો માહિતી અને ઉપયોગ જણાવો. (ICT)
- વિજ્ઞાન માટેની દસ શૈક્ષણિક મોબાઈલ એપ્સની યાદી બનાવો અને મહત્વના તત્વો માહિતી અને ઉપયોગ જણાવો . (ICT)
- વિજ્ઞાન સામાયિક/ જર્નલ / વર્તમાન પત્રમાંથી એક મુદ્દા પર ક્લિઈપિંગ એકત્રિત કરો. (પુસ્તકાલય)
- એક શાળા ના પુસ્તકાલયની મુલાકાત લો અને વિજ્ઞાન સંબંધિત પુસ્તકોની યાદી તૈયાર કરીને તેમને વર્ગીકૃત કરો . (પુસ્તકાલય)
- તમારી મહાશાળા / શાળામાં એક વિજ્ઞાન મેળાનું આયોજન કરો. (સામુદાયિક ઉત્તરદાયિત્વ)
- એક વિજ્ઞાન પ્રદર્શન / પ્રદર્શની મુલાકાત લો અને અહેવાલ અને મૂલ્યાંકન તૈયાર કરો. (સામુદાયિક ઉત્તરદાયિત્વ)
- એક શાળા / તમારી મહાશાળામાં વર્ચુઅલ (આભાસી) તારાગૃહ સોફ્ટવેર પ્રદર્શિત કરો. (ICT)
- ધોરણ - ૧૦મા શાળા મૂલ્યાંકન વ્યવસ્થા પ્રમાણે એક બ્લ્યુ પ્રિન્ટ અને પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરો. (પુસ્તકાલય)
- ઉપચારાત્મક પાઠ માટે એક એકમ પાઠ આપો. (અન્ય)
- શાળા / મહાશાળામાં વિજ્ઞાન ક્લબની સ્થાપના કરો તેમાં વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરો. (અન્ય)
- શાળા / મહાશાળામાં વિજ્ઞાન ક્લબની ગમે તે ૩ પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગ લો.

References:

- Tony liversidge, Matt Cochrane, Bernie Kerfoot, (2009).Teaching Science-Developing as a Reflective Secondary Teacher,Sage South Asia education, New Delhi.
- Ackerman, E. (1996). Perspective – taking and object Construction: Two keys to ‘ learning. In Y. Kafai&M.Resnick (Eds.). Constructivism in practice: Designing, thinking and learning in digital world. New Jersey: Lawrence Eribaun.
- Benjamin Samuel Bloom (1956): Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals (Vol.1): Green, Longman.
- Anderson, C and K. Roth. (1992). Teaching for meaningful and self-regulated learning of science. Advances in Research of Teaching, Vol.I, J. Brophy, ed. Greenwich, Conn: JAI.
- Ramakrishna, (2012). Methodology of teaching life Sciences, Dorling kinderslyPvtLtd,India.
- R.C Sharma., (1975). Modern Science Teaching, Danapatrai Publishing company limited, New Delhi.
- Mathew, T.K. Mollykutty. T.M;(2006). Science Education-Theoretical base of teaching and pedagogical analysis’ Rainbow publishing, Kerala.
- Sivarajan, K and Faziludeen .A(2008 6th edition) Science Education-Methodology of teaching and pedagogic analysis’Calicut university
- Bhattacharya S. P. (1994): Models of Teaching: New Delhi, Regency Publications.
- Bruce R. Joyce, Marsha Weil and Emily Calhoun (2011): Models of Teaching (7th Ed.): USA, Pearson Education.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : કમ્પ્યુટર પદ્ધતિ - B
(Pedagogy of Computer Science – B)

Course Code: EDCP - 2207.08 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 03	**Supervised Study Credit (SSC): 01**	**Total: 04**
Hours: Classroom Teaching: 48	**Supervised Study: 32**	**Total: 80**
Total Marks: 50	**[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**	

Objectives: Student-Teacher will be able to:

- Understand the basic principles of curriculum organization
- To acquaint with the knowledge of latest computer technology and its uses in education.
- To prepare, select and utilize different teaching aids.
- Acquire knowledge and understanding of aims and objectives of Computer Science teaching
- Acquaint themselves with the basics of lesson planning and prepare lesson plans for instruction.
- Explain Models, Methods and Approaches of Computer Science teaching
- Effectively use ICT tools, software applications and digital resources
- Integrate ICT into teaching-learning and its evaluation
- Acquire, organize and create their own digital resources
- Explore the internet for personal enrichment, professional learning, teaching-learning ideas and creation of multiple learning resources.

Unit	Content	Hour	Marks
1		**18**	**15**
	As per prescribed syllabus by Gujarat State Higher Secondary Board for Computer Science content from textbooks of standard 9 to 10 • Comp. Science Textbook of Std -9, Chapter – 9 TO 14 • Comp. Science Textbook of Std -10 , Chapter – 10 To 16	18	

Engagement with Field:

- Organize a quiz of content mentioned in unit 1 at college / school. [Quiz]
- Collect videos, pictures, audio and other reference materials for content mentioned in unit 1 [Resource Generation]
- Visit to a secondary school and make a list of difficult content topics by interacting with students and teachers [Research]
- Prepare a presentation on any two topics for content mentioned in unit 1. Presentation should have appropriate images, video and audio. (minimum 20 slides) (Resource Generation, ICT)
- Organize an awareness programme in group (rally/ exhibition/ street play/ film show etc..) at school/college. Invite parents, stakeholders, and students. Submit the opinion register, soft copy of photographs and video, news clippings (Not compulsory) and materials used during the exhibition. [Social Engagement / Community Engagement].

Unit	Content	Hour	Marks
2	**Method of Teaching Computer Science**	**30**	**20**
(a)	**Professional Development of Computer Science Teacher** • Professional competency of a computer science teacher	05	

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

	• Need for continuous professional development • Professional development through ○ In-Service Training programmes ○ Internet		
(b)	**Computer Text book , Aids & Laboratory :** • Qualities of good computer science text book –criteria for evaluation of computer science text book • Teaching Aids – Types, advantages and disadvantages of various teaching aids, effective use of various teaching aids • Mass media and its advantages • Computer science club – Significance, advantages, Disadvantages, activities • Computer Laboratory - Special features of computer lab , Setting acomputer lab , Laboratory management , Arranging practical for pupils • Library :value of the computer science library • Exhibitions and field visits : importance, organization	17	
(c)	**Evaluation** • Concept of evaluation – Need and importance – types – formative – summative -objective based evaluation • Types of questions • Blue Print • Construction of Achievement Test and Diagnostic Test, Their Merits and Demerits • Remedial Work • Practical Examinations (Planning , Assessment) • Computer Aided Evaluation - On line examination • Feedback and Reflection	08	

Engagement with Field:

- Organize a seminar/Group Discussion on any topic from unit.
- [Seminar / Group Discussion]
- Prepare a blueprint and a question paper as per school assessment system of standard 10 [Library]
- Conduct a book review of school textbook of any standard [Library]
- Give a unit lesson including remedial lesson [Other]
- Prepare any three Audio Visual Tools . [Laboratory]
- Organize a practical at school and prepare a report mentioning your experiences, difficulties and how you solve them[Laboratory]
- Visit to a school laboratory and prepare a Critical analysis report. [Case Study]
- Organize a study tour and submit your study report. [Social Engagement / Community Engagement]

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

References:

- Windows 98 Complete. (1998). BPB Publications.
- HTML Complete. (1999). BPB Publications.
- Linux Complete. (2000). BPB Publications.
- A Text book of Multimedia. (2006). New Delhi: Computer Publications Ltd.
- Craig Zacker. (2001). Networking: The Complete Reference. Tata McGraw- Hill Publishing.
- Gagne R.M. (1990). The Learning Principles: Analysis of Concept Learning. Merril
- Publishing.
- Gorden B. Davis. (1982). Introduction to computers. McGraw- Hill Publishing coy.
- Harold F.O' Neli. (1981). Computer – Based Instruction. Academic Press.
- Joe Kraynak, and JowHarbraken. (1997), Internet 6 – in – 1. Prentice-Hall of India P Ltd.
- John Maddison. (1983). Education in the Micro Electronics Era. The Open University Press.
- Karl Schwartz. (2000). Training Guide-Microsoft Windows 2000. DDC Publishing Inc.
- Kaushik, andVijayaKumari. (1997). Essentials of Teaching and Learning, Bhargava
- Publications.
- Krishnan, N. (2001). Computer Fundamentals and Windows with Internet Technology.
- SciTech Publications Pvt. Ltd.
- Madnick, S.E. and Danovan, J.J. (1987). Operating Systems. McGraw – Hill Book Company.
- Peter Norton. (1999). DOS Guide. Prentice-Hall of India.
- Rajaraman, V. (1998). Fundamentals of Computers. Prentice-Hall of India Pvt. Ltd.
- Ralph, W. Gerard. (1967). Computers and Education. McGraw-Hill Book Company.
- Singh,Y. K. (2009). Teaching Practice. New Delhi: APH Publishing Corporation.
- Sharma, R. N. (2008). Principles and Techniques of Education. Delhi: Surjeet Publications.
- Sharma, R. A. (2008). Technological foundation of education. Meerut: R.Lall Books. Depot
- Agarwal J. C. (2006). Essential of educational technology. Teaching and learning. NewDelhi: Vikas Publishing House Pvt. Ltd.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : નામાનાં મૂળતત્વો પદ્ધતિ (નામું) - B
(Pedagogy of Element of Book Keeping – B)

Course Code: EDCP - 2207.09 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 03 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 04**
Hours: Classroom Teaching: 48 **Supervised Study: 32** **Total: 80**
Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- નામાંના મૂળતત્વો વિષયના શિક્ષક માટેના જરૂરી ગુણો સમજે.
- નામાંના મૂળતત્વોનાં પાઠ્યક્રમ અને સાધનોની વિશે જાણે
- ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાની પાઠ્યપુસ્તકનું પૃથક્કરણ કરે.
- મૂલ્યાંકન માટેની વિવિધ પ્રયુક્તિઓ જાણે અને ઉપયોગ કરે અને સૂચનાત્મક આયોજન વિશે યોગ્યતા કેળવે.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1	**નામાનાં મૂળતત્વોનું વિષયવસ્તુ**	**18**	**15**
(a)	**ગુજરાત રાજ્ય પાઠ્યપુસ્તક મંડળ દ્વારા ઉચ્ચતર માધ્યમિકનાં ધોરણ૧૧નાં અભ્યાક્રમનો ભાગ-૨ : પ્રકરણ નંબર - ૧,૪,૫, અને ૬** **પ્રકરણ નંબર - ૧, ૨ અને ૧૧**	10	
(b)	ગુજરાત રાજ્ય પાઠ્યપુસ્તક મંડળ દ્વારા ઉચ્ચતર માધ્યમિકનાં ધોરણ-૧૨નાં અભ્યાક્રમનો ભાગ-૨ : પ્રકરણ નંબર - ૧,૪ અને ૫	08	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • નામાનાં મૂળતત્વોના વિષયવસ્તુ (ધોરણ-૧૧અથવા ધોરણ-૧૨ના ભાગ-૨)માંથી બહુવિકલ્પ પ્રકારના પ્રશ્નો તૈયાર કરો અને શાળામાં પ્રશ્નોત્તરીનું આયોજન કરો.(પ્રશ્નોત્તરી) • પુસ્તક સમીક્ષા : નામાનાં મૂળતત્વોના ધોરણ-૧૧ અથવા ધોરણ-૧૨નાં સંદર્ભ પુસ્તકની સમીક્ષા કરો. • શિક્ષક પ્રશિક્ષક એ આપેલ એકમ પર બે સ્વાધ્યાય લખો. (ગ્રંથાલય વિનિયોગ) • એડવાન્સ એકાઉન્ટસીના અભ્યાસ દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓને પડતી મુશ્કેલીઓનો અભ્યાસ કરો. (સંશોધન)			
2		**30**	**20**
(a)	**શિક્ષક અને વ્યવસાયિક વૃદ્ધિ** I. નામાનાં મૂળતત્વો વિષયનો શિક્ષક – જરૂરી ગુણો, કૌશલ્યો, ફરજો અને જવાબદારીઓ. **II.** વ્યવસાયિક વૃદ્ધિ – શિક્ષક યોગ્યતાનો વિકાસ, સેવાકાલીન તાલીમ- GCERT and NCERT ની ભૂમિકા	05	
(b)	**સૂચનાત્મક આયોજન અને સહાકાર** I. શિક્ષણ માટેનાં સ્ત્રોત – અભ્યાસક્રમ , પાઠયપુસ્તક, શિક્ષક હાથપોથી, જર્નલસ, મેગેઝીન, સામાયિક. II. શૈક્ષણિક સાધનો - શ્રાવ્ય, દ્રશ્ય, શ્રાવ્ય- દ્રશ્ય, નમૂના, જુદા-જુદા દસ્તાવેજો , ઓએચપી, કમ્પ્યૂટર, એલસીડી પ્રોજેક્ટર, સી.ડી. રોમ, વિડીયો પાઠ અને આધુનિક સાધનો.	08	
(c)	**મૂલ્યાંકન** I. અર્થ અને ખ્યાલ II. મૂલ્યાંકનનાં પ્રકારો અને સાધનો III. બ્લ્યુ પ્રિન્ટ	08	

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

	IV. પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા		
(d)	**ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજી અને નામાનાં મૂળતત્વો** ❖ ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજીપૂર્ણ શિક્ષણ ❖ કમ્પ્યુટરાઈઝડ એકાઉટીંગ સોફ્ટવેર: ટેલી (લેટેસ્ટ વર્ઝન), BUSY, Marg, કીક બુક, અને અન્ય નામાના સોફ્ટવેર (સૈદ્ધાંતિક સમજ) ❖ જુદી જુદી શૈક્ષણિક પદ્ધતિઓ :CAI, CMI , વર્ગખંડ પ્રેઝન્ટેશનસ	07	
(e)	**નામાનાં મૂળતત્વોની ક્લબ**	02	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :

- નામાનાં મૂળતત્વો વિષયના શિક્ષણ માટે શૈક્ષણિક સાધનોનો અસરકારક ઉપયોગ વિષય પર સેમીનારનું આયોજન કરો .(સેમીનાર)
- નામાનાં મૂળતત્વો વિષયના શિક્ષણ માટે સર્જનાત્મક અને અસરકારક શૈક્ષણિક સાધનો કેવી રીતે તૈયાર કરી શકાય તે વિષય પર કાર્યશાળાનું આયોજન કરો. (કાર્યશાળા)
- નામાનાં મૂળતત્વોના ધોરણ -૧૧ અથવા ધોરણ -૧૨નાં પાઠ્યપુસ્તકમાંથી ૧૦૦ ગુણની બ્લ્યુ પ્રિન્ટ તૈયાર કરો .(ગ્રંથાલય)
- શાળાઓના આચાર્ય , શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓને આમંત્રિત કરી નામાનાં મૂળતત્વો વિષયના શિક્ષણ માટે ઉપયોગી શૈક્ષણિક સાધનોનું પ્રાયોગિક શાળામાં પ્રદર્શનનું આયોજન કરી તે વિશેનો અહેવાલ અને શૈક્ષણિક સાધનો તમારી કોલેજમાં જમા કરવો. (પ્રદર્શન)
- તમારા વિસ્તારમાં ગ્રાહકોના અધિકારો વિશે રેલીનું આયોજન કરી તેના ફોટોગ્રાફ્સ સાથેનો અહેવાલ તમારી કોલેજમાં જમા કરાવો.(સામાજિક કાર્ય)
- નામાનાં મૂળતત્વો વિષયનાં શિક્ષકની મુલાકાત કરો અને શિક્ષકને પડતી મુશ્કેલીઓ જાણી મૂલ્યાંકનલક્ષી અહેવાલ તૈયાર કરો.(ક્ષેત્ર મુલાકાત)

References:

- Elwell, Fayette H. (1926). Book Keeping And Accounting (Elementary Course). The Athenum Press
- Amutha R. & Others (2004). *Accountancy- Higher Secondary :* Tamilnadu Textbook Corporation, Chennai.
- મિસ્ત્રી એમ આર. (૨૦૧૦) નામાનાં મૂળતત્વો વિષયવસ્તુ : નીરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- વ્યાસ આર,એચ અને અન્ય (૨૦૧૨) નામાનાં મૂળતત્વો, ધોરણ-૧૧ ભાગ-૧: ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર.
- વ્યાસ આર,એચ અને અન્ય (૨૦૧૨) નામાનાં મૂળતત્વો, ધોરણ-૧૨, ભાગ-૧: ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર .
- વ્યાસ આર,એચ અને અન્ય (૨૦૧૨) નામાનાં મૂળતત્વો, ધોરણ-૧૧ ભાગ-૨ : ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર.
- વ્યાસ આર,એચ અને અન્ય (૨૦૧૨) નામાનાં મૂળતત્વો, ધોરણ-૧૨, ભાગ-૨: ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર .
- પટેલ બી.એસ. અને અન્ય (૨૦૦૪-૨૦૦૫) નામના મૂળતત્વોના અધ્યાપનનું પરિશીલન : નીરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- મીરાની, નિશીથ આર. ટેલી : કમ્પ્યુટર વર્લ્ડ : અમદાવાદ
- http://www.tallysolutions.com/website/html/index.php
- http://www.margcompusoft.com/
- http://www.busy.in/
- http://www.quickbooks.in

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- http://gcert.gujarat.gov.in/gcert
- http://ncert.nic.in/

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : વાણિજ્ય પદ્ધતિ - B
(Pedagogy of Commerce- B)

Course Code: EDCP -2207.10 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 03 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 04**

Hours: Classroom Teaching: 48 **Supervised Study: 32** **Total: 80**

Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- વાણિજ્ય વિષયના શિક્ષક માટેના જરૂરી ગુણો સમજે.
- વાણિજ્યનાં પાઠ્યક્રમ અને સાધનોની વિશે જાણે
- ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાની પાઠ્યપુસ્તકનું પૃથક્કરણ કરે.
- મૂલ્યાંકન માટેની વિવિધ પ્રયુક્તિઓ જાણે અને ઉપયોગ કરે
- સૂચનાત્મક આયોજન વિશે યોગ્યતા કેળવે.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1	**વાણિજ્ય નું વિષયવસ્તુ**	**18**	**15**
(a)	ગુજરાત રાજ્ય પાઠયપુસ્તક મંડળ દ્વારા ઉચ્ચતર માધ્યમિકનાં ધોરણ-૧૧નાં અભ્યાસ્ક્રમ : **પ્રકરણ નંબર - ૮ થી ૧૭** **પ્રકરણ નંબર - ૮, ૯ અને ૧૦**	10	
(b)	ગુજરાત રાજ્ય પાઠયપુસ્તક મંડળ દ્વારા ઉચ્ચતર માધ્યમિકનાં ધોરણ-૧૨નાં અભ્યાસ્ક્રમ : પ્રકરણ નંબર - ૯ થી ૧૬	08	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • વાણિજ્યના ધોરણ-૧૧ અથવા ધોરણ-૧૨નાં સંદર્ભ પુસ્તકની સમીક્ષા કરો. • શિક્ષક પ્રશિક્ષક એ આપેલ એકમ પર બે સ્વાધ્યાય લખો.			
2	**શિક્ષક, મૂલ્યાંકન, પાઠ્યપુસ્તક અને સૂચનાત્મક આયોજન અને સહાકાર**	**30**	**20**
(a)	**શિક્ષક અને વ્યવસાયિક વૃદ્દિધ** I. વાણિજ્ય વિષયનો શિક્ષક – જરૂરી ગુણો, કૌશલ્યો, ફરજો અને જવાબદારીઓ. II. વ્યવસાયિક વૃદ્દિધ – શિક્ષક યોગ્યતાનો વિકાસ, સેવાકાલીન તાલીમ- GCERT and NCERT ની ભૂમિકા	08	
(b)	**સૂચનાત્મક આયોજન અને સહાકાર** I. શિક્ષણ માટેનાં સ્ત્રોત – અભ્યાસક્રમ , પાઠયપુસ્તક, શિક્ષક હાથપોથી, જર્નલસ, મેગેઝીન, સામાયિક. II. શૈક્ષણિક સાધનો - શ્રાવ્ય, દ્રશ્ય, શ્રાવ્ય- દ્રશ્ય, નમૂના, જુદા-જુદા દસ્તાવેજો , ઓએચપી, કમ્પ્યૂટર, એલસીડી પ્રોજેક્ટર, સી.ડી. રોમ, વિડીયો પાઠ અને આધુનિક સાધનો.	10	
(c)	**મૂલ્યાંકન** I. અર્થ અને ખ્યાલ II. મૂલ્યાંકનનાં પ્રકારો અને સાધનો III. સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન – ગ્રેડીંગ પદ્ધતિ IV. બ્લ્યુ પ્રિન્ટ V. પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા	12	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • વાણિજ્ય ના ધોરણ -૧૧ અથવા ધોરણ-૧૨નાં પાઠ્યપુસ્તકમાંથી ૧૦૦ ગુણની બ્લ્યુ પ્રિન્ટ તૈયાર કરો. (ગ્રંથાલય) • વાણિજ્ય વિષયના વર્ગ શિક્ષણ માટે બહુ માધ્યમનો ઉપયોગ કરી શૈક્ષણિકસાધન તૈયાર કરો. (કાર્યશાળા)			

I/c Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- વાણિજ્ય વિષયનાં શિક્ષકની મુલાકાત કરો અને શિક્ષકને પડતી મુશ્કેલીઓ જાણી મૂલ્યાંકનલક્ષી અહેવાલ તૈયાર કરો . (ક્ષેત્ર મુલાકાત)
- શાળા અથવા વિદ્યાર્થીઓની સમસ્યાઓને ધ્યાનમાં રાખી ક્રિયાત્મક સંશોધન કરી તેનો અહેવાલ તૈયાર કરો. (સંશોધન)

References:

- Aggarwal, J. C. (1996). Teaching of Commerce : A Practical Approach, New Delhi : Vikas Publishing House Pvt. Ltd.
- Rao, Seema (1995). Teaching of Commerce. New Delhi : Anmol Publications Pvt. Ltd.
- Singh Y. K. (2005). Teaching of Commerce :New Delhi : APH Publication (http://books.google.co.in/books?id=jIYaD4JMp5cC&printsec=frontcover&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false)
- Sivarajan, K. And Lal, E.K. (2002). Commerce Education : Methodology of Teaching and Pedagogic Analysis, Calicut University.
- વોરા, એસ.બી. અને અન્ય (૨૦૦૩). વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન(ધોરણ-૧૧). ગાંધીનગર : ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ.
- શુક્લ, સતીષપ્રકાશ એસ.(૨૦૧૦). શૈક્ષણીક મનોવિજ્ઞાન. આગ્રા : અગ્રવાલ પબ્લીકિશન.
- વોરા, એસ.બી. અને અન્ય (૨૦૦૫). વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન(ધોરણ-૧૨). ગાંધીનગર : ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : અર્થશાસ્ત્ર પદ્ધતિ - B
(Pedagogy of Economics - B)

Course Code: EDCP - 2207.11 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 03 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 04**
Hours: Classroom Teaching: 48 **Supervised Study: 32** **Total: 80**
Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- અર્થશાસ્ત્રની સંકલ્પના વ્યાપક સંદર્ભમાં પ્રાપ્ત કરે.
- નાગરિકોમાં અર્થશાસ્ત્રના જ્ઞાનનું હસ્તાંતરણ કરવું.
- વર્ગખંડમાં વિવિધ આયોજનો, પદ્ધતિઓ, પ્રયુક્તિઓ, વલણો અને મૂલ્યાંકનનો ઉપયોગ કરવો.
- અર્થશાસ્ત્રના કૌશલ્યોનો વિકાસ કરવો.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1		**18**	**15**
	વિષયવસ્તુના મુદ્દા: ધોરણ ૧૧- ૧,૫,૬,૭,૮,૧૨ ધોરણ ૧૨- ૨,૪,૯,૧૦,૧૧,૧૨	18	
ક્ષેત્ર સાથે વિનીયોગ : • ધોરણ ૧૧ અને ૧૨ના વિષયવસ્તુ આધારિત સ્વાધ્યાય તૈયાર કરો. (પુસ્તકાલય જોડાણ) • વિષયવસ્તુના કોઈ એક મુદ્દા પર આધારિત પ્રકલ્પ (Project) તૈયાર કરો. (સંશોધન) • વર્તમાન સમસ્યાઓ વિષે જાગૃતિ કેળવવા કોઈ એક સમસ્યા પર કાર્યક્રમનું આયોજન કરો. (સામાજિક જોડાણ) • અર્થશાસ્ત્રીય, સામાજિક, રાજકીય અને શૈક્ષણિકના વિચારો પર કોઈ એક સેમિનારનું આયોજન કરો. (સેમિનાર)			
2	**અધ્યાપન સાધનો, કાર્યક્રમો અને અર્થશાસ્ત્રનો શિક્ષક**	**30**	**20**
(a)	**અર્થશાસ્ત્રનો શિક્ષક** • ગુણવત્તા અને લક્ષણો • તાલીમ અને વ્યવસાયિક સજ્જતા • રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરની વર્તમાન સમસ્યાઓની માહિતી • સેઝ (SEZ) વિષે માહિતી	06	
(b)	**અધ્યયન- અધ્યાપનના સ્ત્રોતો/સંસાધનો** • પુસ્તકો, જર્નલ, મેગેઝીન, વર્તમાનપત્રો, જ્ઞાનકોશ વગેરે • પુસ્તકાલય અને સંદર્ભપુસ્તકોની સામગ્રીનો સ્ત્રોત તરીકે ઉપયોગ	06	

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

	• અધ્યાપનના વિવિધ સાધનો- ચાર્ટ્સ, પ્રતિકૃતિઓ, નકશા વગેરે • દૃશ્ય- શ્રાવ્ય સાધનો- સી.ડી.રોમ, મલ્ટીમીડિયા, ઈન્ટરનેટ		
(c)	**પાઠ્યપુસ્તક અને અભ્યાસક્રમ** • અર્થશાસ્ત્રના પાઠ્યપુસ્તકનું વિશ્લેષણ (બાળ પરિપ્રેક્ષ્યના અભ્યાસક્રમના સંદર્ભમાં) • અભ્યાસક્રમનો વિકાસ - વિષયવસ્તુની પસંદગીના સિધ્ધાંતો અને શીખવાના અનુભવો - વિષયવસ્તુની ગોઠવણી - વિદ્યાશાખા કેન્દ્રિત, પ્રવૃત્તિ કેન્દ્રિત, પાયાનો અભ્યાસક્રમ વિરુદ્ધ પેચદાર (spiral) અભ્યાસક્રમ -સ્વતંત્ર અભ્યાસક્રમ વિરૂદ્ધ સંકલિત અભ્યાસક્રમ	06	
(d)	• અર્થશાસ્ત્રનું મંડળ • પ્રદર્શન, ક્ષેત્ર પર્યટન • CAI અને CAL • અર્થશાસ્ત્રનો વર્ગખંડ: મહત્વ, સાધનો અને રચના (design)	05	
(e)	**અર્થશાસ્ત્રમાં મૂલ્યાંકન** • ત્રિપરિમાણદર્શક કોઠો અને આદર્શ પ્રશ્નપત્રની રચના • પ્રશ્નના પ્રકારો અને કસોટીની કલમો • ગુણાત્મક અને સંખ્યાત્મક કસોટી પ્રશ્નો **મૂલ્યાંકનના સાધનો** • લેખિત, મૌખિક, સ્વાધ્યાય, પ્રકલ્પ કાર્ય, દસ્તાવેજ(portfolio), મુક્ત પ્રશ્નો, પુસ્તક સાથે પરીક્ષા અને તેમના ફાયદાઓ અને મર્યાદાઓ **નિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક અધ્યાપન** **સતત અને વિસ્તૃત મૂલ્યાંકન (CCE)**	07	

ક્ષેત્ર સાથે વિનીયોગ:

- ત્રિપરિમાણદર્શક કોઠો અને આદર્શ પ્રશ્નપત્રની રચના કરો. (પુસ્તકાલય જોડાણ)
- શૈક્ષણિક કાર્યક્રમના આયોજન દ્વારા શિક્ષણ વિકાસના સ્તરો તૈયાર કરો. (સામાજિક જોડાણ)
- શૈ. સાધનોની રચના માટે કાર્યશિબિરનું આયોજન કરો. (વર્કશોપ)
- તમારી શાળામાં કોઈ એક વિચાર પર આધારિત પ્રદર્શન ગોઠવો. (સામાજિક જોડાણ)
- તજજ્ઞ અધ્યાપકના વ્યાખ્યાનનું આયોજન કરો. (વ્યક્તિ અભ્યાસ)

References:

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- Strauss, A. and Corbin, J. (1990). Basics of Qualitative Research: Grounded
- Theory Procedures and Techniques, Beverly Hills, CA: Sage Publications.
- Dhand. Techniques of Teaching (1990) .Delhi :Ashish Publication.
- Lay E.J.S..Encyclopedia of modern method of teaching (1990).New Delhi: Anmol Publishing Pvt. Ltd.
- K.G.Lumsennd : New Development in the teaching of Economics, Prentice Hall, New Jersey,1967.
- A.M.A. Teaching of economics in Secondary school, New Delhi, Continental Book Co.
- પ્રભાકરણ એન. દવે, અર્થશાસ્ત્રશિક્ષણ પદ્ધતિ, અમદાવાદ: ગુજરાત યુનિવર્સિટી.
- ઉપેન્દ્રભાઈ પાઠક. અર્થશાસ્ત્રનું પરિશીલન, બી.એસ.શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : ગૃહ વિજ્ઞાન પદ્ધતિ - B
(Pedagogy of Home Science- B)

Course Code : EDCP -2207.12 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 03 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 04**
Hours: Classroom Teaching: 48 **Supervised Study: 32** **Total: 80**
Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- તાલીમાર્થીઓ ગૃહવિજ્ઞાન વિષયથી પરિચિત થાય.
- તાલીમાર્થીઓ ગૃહવિજ્ઞાન અને અધ્યયનના અન્ય વિષયો વચ્ચેનો અનુબંધ સ્થાપિત કરી શકે.
- તાલીમાર્થીઓ સ્વાસ્થ્ય અને રોજબરોજના જીવનમાં ગૃહ વિજ્ઞાનની ઉપયોગીતા સમજે.
- તાલીમાર્થીઓ શિક્ષણમાં ગૃહ વિજ્ઞાનને સાંકળવાનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરે.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1		**21**	**15**
(A)	**શાકભાજી અને ખેતીવાડી** • શાકભાજી ઉગાડવાની વિવિધ રીતો • ઋતુ અનુસારના શાકભાજી અને તેને અસરકર્તા પરિબળો • ખાતરનું મહત્વ • સજીવ ખેતીનું મહત્વ અને માહિતી	04	
(B)	**પ્રાથમિક સારવાર** • અર્થ, મહત્વ અને જરૂરિયાત • જુદાજુદા અકસ્માત માટે પ્રાથમિક સારવાર, પાટાના પ્રકાર • મુખ્ય રોગોની સારવાર અને ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો (ઝડપથી ફેલાતા રોગો અને અન્ય રોગોના સંદર્ભમાં)	04	
(C)	**માતૃત્વ અને બાળકની માવજત** • માતાના દૂધની જરૂરિયાત અને મહત્વ • કુટુંબ નિયોજન – માહિતી • બાળકનું સ્વાસ્થ્ય – કાળજી અને રસીકરણ • બાળકોને થતા વિવિધ રોગો અને સારવાર	04	
(D)	**ગૃહ વિજ્ઞાનના ધોરણ ૧૦ નું વિષયવસ્તુ પાઠ નંબર ૧,૨,૬, ૧૫**	09	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • સ્તનપાન સપ્તાહની ઉજવણી (સમૂદાય જોડાણ) • ધોરણ ૧૦નાં પાઠ્યપુસ્તકમાંથી આપેલ એકમોનું સ્વાધ્યાય કાર્ય તૈયાર કરો. (પુસ્તકાલય જોડાણ) • ધોરણ ૧૦ ના કોઈ એક એકમ ઉપર પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરવો.(પ્રકલ્પ) • પાઠ્યપુસ્તક આધરિત વિશેષ વિષય પર સેમિનારનું આયોજન કરો(સેમિનાર/પુસ્તક આધારિત) • પાઠ્યપુસ્તકના વિષય પર નાટક અને સ્કીટ ભજવવું (સમૂદાય જોડાણ) • ગૃહ વિજ્ઞાનના કોઈ એક પાઠ્યપુસ્તક કે સંદર્ભ પુસ્તકની સમીક્ષા કરવી. (પુસ્તકાલય જોડાણ) • પાઠ્યપુસ્તકના વિષય પર શિક્ષક – વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે જૂથ ચર્ચાનું આયોજન કરો. (જૂથ ચર્ચા)			
2		**27**	**20**
(a)	**ગૃહ વિજ્ઞાનનો શિક્ષક** • અધ્યાપનમાં સફળ • કાર્ય ક્ષમતા, લક્ષણો, જ્ઞાન વિષયક બાબતો વગેરે	05	

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

	• શારીરિક – માનસિક સ્વસ્થતાની સારી રીતે જાળવણી • જ્ઞાન પિપાસુ (જ્ઞાનમાં ઉંડો રસ ધરાવનાર) • અધ્યાપન કાર્યમાં કાર્ય કુશળ • વ્યાવસાયિક વિકાસ અને નીતિ • સમાજ અને શાળા માટે ગૃહ વિજ્ઞાનના શિક્ષકનો ફાળો/પ્રદાન		
(b)	**ગૃહ વિજ્ઞાનનો અભ્યાસક્રમ : અભ્યાસક્રમનો વિકાસ** • અર્થ, સંકલ્પના અભ્યાસક્રમ રચનાના સિધ્ધાંત • અભ્યાસક્રમ વિકાસ – અભ્યાસક્રમ અને પાઠ્યક્રમનું સંકલન • ગૃહ વિજ્ઞાનનું પુસ્તક - અર્થ, સંકલ્પના, ગૃહ વિજ્ઞાનનું પુસ્તક : પુસ્તક સમીક્ષા અને મૂલ્યાંકન	06	
(c)	**ગૃહ વિજ્ઞાનના શૈક્ષણિક સાધનો** • શૈક્ષણિક સાધનોની રચના, જરૂરિયાત, મહત્વ વર્ગીકરણ, પસંદગી અને ઉપયોગ • દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો અને મલ્ટીમીડિયાનો ઉપયોગ • શિક્ષક દ્વારા બનાવેલ સાધનો • ગૃહ વિજ્ઞાનમાં ડિજિટલ સંસાધન	05	
(d)	**ગૃહ વિજ્ઞાનમાં મૂલ્યાંકન** • સિધ્ધિ કસોટી • નિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક શિક્ષણ • પ્રશ્નોના પ્રકાર • બ્લુ પ્રિન્ટ ની રચના • પ્રશ્નપત્રની રચના અને વિવિધ કસોટીઓના ઉપયોગ	06	
(E)	**પ્રયોગશાળા અંગે માહિતી** ગૃહ વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળા , વ્યવસ્થાપન, પ્રયોગશાળના સાધનો અને જાળવણી , આયોજન, વિવિધ પ્રકારના રેકોર્ડ અને રજિસ્ટર, સ્ટોક બુક, એકાઉન્ટ બુકની જાળવણી	05	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :

- વિવિધ વાનગીઓ નું નિદર્શન કરી અહેવાલ તૈયાર કરો.(કાર્યશાળા)
- પુસ્તક મૂલ્યાંકન પર સેમિનાર (સેમિનાર)
- ગૃહ વિજ્ઞાનના શિક્ષકનું નિરીક્ષણ, અવલોકન કરવું અને અહેવાલ તૈયાર કરવો (વ્યક્તિ અભ્યાસ)
- વિવિધ લોકો માટે આહાર અને પોષણનું આયોજન તૈયાર કરવું. (સંશોધન)
- ધોરણ ૧૦ ના પુસ્તક માટે બ્લુ પ્રિન્ટ તૈયાર કરવી. (કોઈ પણ એક એકમ માટે) (પુસ્તકાલય જોડાણ)
- વિવિધ પ્રકારના બાંધણી, રંગોળી, શૈક્ષણિક સાધન અને ડીજીટલ પાઠ તૈયાર કરવા. (સંસાધન તૈયાર કરવા)

References:

- Das, R.R. and Ray, B.: Teaching of Home Science. New Delhi: Sterling Publishers Pvt. Ltd., 1983.
- Dash, Nibedita: Teaching of Home Science. Domiant Publisher, New Delhi, 2004.
- Devdas, P. & Jaya, N.: A Text on Child Development. Madras: McMillan India Limited, 1991.
- Devdas, R.P.: Teaching Home Science Schools. New Delhi: NCERT, 1969. Fahmeeda, Begum: Modern Teaching of Home Science. Anmol Publication, New Delhi, 2004.
- Fleat, H.: Towards Better Teaching of Home Science. London: The McMillan Company, 1970.
- Gupta n (1999)" hand book of home management" Arya publication new Delhi
- Hall, A. and Paolucci, B.: Teaching Home Economics. New Delhi: Wiley Eastern Ltd., 1968.
- Jaganath, Mohanti: Educational Technology. New Delhi: Deep and Deep Publishers, 1992. 8.Jain & Mallaiya, N.: Poshan Awam Aahar Ke Sidhhant. Agra: Vinod Pustak Mandir, 1987.
- Joyce, B. & Weil, M: Models of Teaching. Prentice Hall Inc., New Jersey, 1979.
- Pal, H.R and Pal, R.: Curriculum – Yesterday, Today and Tomorrow. Kshipra, New Delhi, 2006.

I/c Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- Pal, H.R.: Methodologies of Teaching & Training in Higher Education. Delhi: Directorate of Hindi Implementation, Delhi University, 2000.
- Rajlami "Food and Nutrition"
- Robert L., Linn, Norman, E.G.: Measurement and Assessment in Teaching, 7th Edition. London : Merrill an Imprint of Prentice Hall, 1994.
- Sansanwal, D.N. & Singh, P.: Models of Teaching. Society for Educational Research & Development, Baroda, 1991.
- Sansanwal, D.N. and Tyagi, S.K.: Multiple Discriminant Type Item. MERI Journal of Education, Vol.1, No. 1, 2006, pp. 18 – 25.
- Sansanwal, D.N.: Jerk Technology. Journal of Indian Education, Vol. XXVI, No. 1, 2000, pp 17 – 22.
- Sukhiya, S.P.: Graha Vigyan Shikshan. Chandigar: Manjit Printing Publishing Company, 1976
  Yadav, Seema: Teaching of Home science. Anmol Publication, New Delhi, 1994.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : અધ્યયન માટે મૂલ્યાંકન - A (Assessment for Learning – A)

Course Code: EDCP - 2209 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 02 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 03**

Hours: Classroom Teaching: 32 **Supervised Study: 32** **Total: 64**

Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- સંરચનાવાદના પરિપ્રેક્ષ્યમાં મૂલ્યાંકન કરવા પાછળનું કારણ અને કેવી રીતે મૂલ્યાંકન થાય તેની સમજ વિકસાવવી.
- અધ્યયનના હેતુઓના સંદર્ભમાં મૂલ્યાંકન પદ્ધતિઓ સમજવી.
- અધ્યાપન માટે મૂલ્યાંકનની લવચિકતા અને ગતિશીલતાની સમજ વિકસાવવી.
- અધ્યયન પ્રક્રિયાના સુધાર અને સંસ્કરણ માટે મૂલ્યાંકનના પરિણામોને કેવી રીતે ચર્ચી શકાય અને કેવી રીતે ઉપયોગ કરી શકાય તેની સમજ વિકસાવવી.
- અભ્યાસક્રમમાં વણાયેલી સહભાગી પ્રવૃતિઓ અને ક્ષેત્ર આધારિત પ્રવૃતિઓને આધારે વિધાયાક (ફોર્મેટિવ) મૂલ્યાંકન પર વધારે ભાર આપવો.
- પ્રશિક્ષણર્થી તેમના વર્ગના વિધાર્થીઓની જરૂરિયાત અને કક્ષા પ્રમાણે મૂલ્યાંકનના યોગ્ય માપદંડો રચી શકે તે માટે તૈયાર કરવા.
- મૂલ્યાંકનની જરૂરિયાતો, પ્રવર્તમાન સ્થિતિ અને વાસ્તવિક જરૂરિયાતોનું આલોચનાત્મક રીતે મૂલ્યાંકન કરવું.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1	**અધ્યયન માટે મૂલ્યાંકનની સંકલ્પનાત્મક સમજ**	**14**	**15**
(a)	**અધ્યયન માટે પરંપરાગત અને રચનાત્મક મૂલ્યાંકનનું સ્વરૂપ, સંકલ્પના, હેતુઓ અને પરિપ્રેક્ષ્ય**	03	
(b)	**મૂલ્યાંકનનો ઈતિહાસ અને મૂલ્યાંકનના સિદ્ધાંતો**	01	
(C)	**પારિભાષિક શબ્દોની સમજ-** કસોટી, મૂલ્યાંકન, માપન, પરીક્ષા, સી.જી.પી.એ., કાર્ય (Task), અધ્યયનના પરિણામો, સિદ્ધિ માપદંડ અથવા સફળતા માપદંડ, પરિપ્રેક્ષ્ય	[02	
(d)	**નીચેનાની સંકલ્પના-** • ફોર્મેટીવ અને સમેટીવ મૂલ્યાંકન • સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન • ગુણાત્મક અને સંખ્યાત્મક મૂલ્યાંકન • અભ્યાસક્રમ અને પ્રોગ્રામનું મૂલ્યાંકન • વિદ્યાર્થી અને કોર્યકેન્દ્રી મૂલ્યાંકન • સહભાગી મૂલ્યાંકન • સામુદાયિક દેખરેખ (કોમ્યુનિટી મોનીટરીંગ) • સાંસ્કૃતિક પ્રતીભાવશીલ મૂલ્યાંકન	06	
(e)	**મૂલ્યાંકનના પરિમાણો- માનસિક, રાજકીય, સામાજિક**	02	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ:

- એક શિક્ષક નિર્મિત પ્રશ્નપત્રનું પૃથ્થકરણ કરો. (પુસ્તકાલય જોડાણ)
- માધ્યમિક શાળાઓમાં કાર્યાન્વિત સમેટીવ અને ફોર્મેટીવ મુલ્યાંકન પદ્ધતિનો અહેવાલ કોઈપણ એક વિષયના સંદર્ભમાં તૈયાર કરો. (પ્રવર્તમાન પદ્ધતિનું વર્ણન, ફાયદા, ગેરફાયદા, તેમાં સુધારા માટે વિદ્યાર્થી, શિક્ષક, પ્રિન્સીપાલ અને તમારા

I/c Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

પોતાના મંતવ્યો) (પ્રયોગશાળા જોડાણ)

- તમારા પોતાના સેમિનાર અથવા રજૂઆતનો મૂલ્યાંકન અહેવાલ તૈયાર કરો. (ICT)
- પ્રવર્તમાન સમયના માપન અને મૂલ્યાંકનની કોઈ એક મુદ્દા પર સેમિનારનું આયોજન કરો. (સેમિનાર)
- ઉચ્ચ પ્રાથમિક થી ઉચ્ચતર માધ્યમિક વિભાગ માટે સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન માટેની વાર્ષિક યોજના તૈયાર કરો . (સંસાધન તૈયાર કરવું)
- સહભાગી મૂલ્યાંકન અને સામુદાયિક દેખરેખનો વ્યક્તિ અભ્યાસ કરો.(વ્યક્તિ અભ્યાસ)

2	**અધ્યયન માટે મૂલ્યાંકનના સાધનો અને પ્રયુક્તિઓ**	18	20
(a)	**મૂલ્યાંકનના સાધનો (સંકલ્પના, લાક્ષણિકતાઓ અને ઉપયોગ)-** શિક્ષક નિર્મિત કસોટી, પ્રમાણિત કસોટી, નિદાનાત્મક કસોટી, ઓળખયાદી, રુબ્રિક્, પોર્ટફોલીયો,ઓ.એમ.આર., સામાજિકતામિતિ અને છુટક પ્રસંગોના રેકોર્ડ	05	
(b)	**સારા મૂલ્યાંકન સાધનના ગુણો :** પ્રમાણભૂતતા, વિશ્વસનીયતા, વસ્તુલક્ષિતા અને પ્રાયોગિકતા	01	
(c)	**મૂલ્યાંકનની પ્રયુક્તિઓ (સંકલ્પના અને ઉપયોગ)-** લેખિત રચના (પ્રશ્ન પત્ર , શોધનિબંધ), અવલોકન, પ્રકલ્પ (સમૂહ પ્રકલ્પ (સહ શિક્ષણ)), મુલાકાત(ઈન્ટરવ્યુ) અને સર્વગ્રાહી પરીક્ષા , કામગીરી, પ્રદર્શન, સમુદાય આધારિત અનુભવ (સેવા શિક્ષણ), મૌખિક પરીક્ષા અથવા રજુઆત, મુલાકત (ઈન્ટરવ્યુ) અને સર્વગ્રાહી પરીક્ષા (સંકલ્પના, ઉપયોગ વ્યક્તિ અભ્યાસ/ જટિલ ઘટના	06	
(d)	**પ્રતિભાવ પદ્ધતિ**	02	
(e)	**સ્વયં અને સહપાઠીઓ સાથે ચિંતનાત્મક મૂલ્યાંકન**	02	
(f)	**મૂલ્યાંકનનો સ્વ સન્માન અને પ્રેરણા સાથે સંબંધ અને સ્થિર અને વિકસિત માનસિકતા ધરાવતા અધ્યેતાઓની ઓળખ તરીકે મૂલ્યાંકન**	02	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ:

- વિદ્યાર્થીના સેમીનારના મૂલ્યાંકન માટે એક રુબ્રિક્ અથવા સમાજીકતામિતિ તૈયાર કરો અને તેના આધારે બે સહપાઠીઓનું મૂલ્યાંકન કરો. (ICT)
- મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયાનો વ્યક્તિ અભ્યાસ કરો અને અહેવાલ તૈયાર કરો. (વ્યક્તિ અભ્યાસ)
- મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયા માટેનો વિવિધ ભાગીદારોનો પ્રતિભાવ એકઠો કરો. (સામાજિક જોડાણ)
- વર્ગખંડની અધ્યયન –અધ્યાપન પ્રક્રિયાનું મૂલ્યાંકન કરો અને તેનો અહેવાલ અને પ્રતિભાવ તૈયાર કરો.(અવલોકન)
- શિક્ષક નિર્મિત કસોટી અને પ્રમાણિત કસોટી વચ્ચેનો તફાવત ઉદાહરણ સાથે આપો.
- વિવિધ વ્યક્તિઓના સમૂહોમાં રહેલા જુદાપણાનો સમૂહ અહેવાલ તૈયાર કરો. (કાર્યશાળા)

References:

- દેસાઈ, ધ.મ. અને પટેલ, ભા.વી. (૧૯૭૨). અભિનવ શૈક્ષણિક મૂલ્યાંકન(૨ જી.આ.). અમદાવાદ : એ.આર.શેઠની કંપની.
- પારેખ, ભ.ઉ. અને ત્રિવેદી, મ.ડ. (૧૯૯૪). શિક્ષણમાં આંકડાશાસ્ત્ર (૪ જી.આ.). અમદાવાદ : યુનિવર્સીટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ-ગુજરાત રાજ્ય.
- Angelo, T. A., & Cross, K. P. (1993). Classroom assessment techniques: A handbook for college teachers (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass.
- Care, Esther, Mc Gaw, Barry & Griffin, Patrick (2012). Assessment and Teaching of 21st Century Skills. New York: Springer.
- Gardner, John(2012). Assessment and Learning -2nd edition. New Delhi: SAGE Publications India Pvt. Ltd.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- Glaser, R.Cowdewsky N. & Pellegrino J.W. (Eds) (2010) Knowledge what students know The science and design of educational assessment National Academy press
- Glathorn, A.A. (1998). Performance Assessment and Standards-based Curricula: the Achievement Cycle. Larchmont , NY: Eye no Education
- Gredler, M.E. (1999). Classroom Assessment and Leaning. USA: Longman
- Hanna, G. S., & Dettmer, P. A. (2004). *Assessment for effective teaching: Using context-adaptive planning.* Boston, MA: Pearson A&B.
- http://www.differencebetween.com/difference-between-assessment-and-vs-evaluation/
- Likert, R,. (1932). A technique for the Measurment of Attitude. Archives Psychology, 40
- Linn, Robert and Norman E. Gronland (2000); Measurment and Assessment in teaching 8th edition, by Prentice Hall, Inc, Pearson Education, Pearson Education, Printed in USA
- Mehrens, W.A. & Lehman, I.J. (1991). Measurment and Evaluation in Education and Psychology (8th ed.): Chapter 10: Describing Educational Data.
- Oosterhof, A. (1994). Classroom Applications of Educational Measurement (Second Edition). New York: Macmillan College Publishing Company Inc.
- Payne, D.A. (2003). Applied Educational Assesment. Australia: Wadsworth: Thomson Learning.
- Popham, W.J. (1981). Modern Educational Measurment. New Jersey, Engle wood Cliffs: Prentic Hall Inc.
- Shefered (2000) The role of assessment in learning culture : educational researcher
- Tierney, R.J., Carter, M.A., & Desai, L.E. (1991). Portfolio Assessment in the Reading – Writing Classroom. Norwood, M.A: Christopher – Gordon Publishers
- Ved Prakash, et.al. (2000): Grading in Schools, NCERT, Published at the publication Division by the secretary, NCERT, Sri Aurbindo Marg, New Delhi
- Wright, Robert J.(2008).New Delhi: Educational Assessment-Tests and Measurements in the Age of Accountability. Sage Publications Pvt Ltd.
- Wyatt-Smith, Claire; Cumming, Joy (Eds.) (2009).New Delhi: Educational Assessment in the 21st Century. Springer.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : શાંતિ માટેનું શિક્ષણ (Peace Education)

Course Code: 2211.01 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 02 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 03**

Hours: Classroom Teaching: 32 **Supervised Study: 32** **Total: 64**

Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- શાંતિ માટેના શિક્ષણનું મહત્વ સમજે.
- શાંતિ અવરોધક જવાબદાર પરિબળો અંગે અર્થઘટન કરે.
- શાંતિ માટેની શિક્ષણવિધિથી તેઓ માહિતગાર થાય.
- શાંતિ માટેના શિક્ષણ અંગે જરૂરી વ્યૂહરચનાની સમજ વિકસે.
- જીવનમાં શાંતિની ભૂમિકા સમજે.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1	**શાંતિનું મહત્વ**	**16**	**17**
(a)	• ધ્યેય, હેતુઓ અને શાંતિ માટેના શિક્ષણનું મહત્વ • અવરોધો : મનોવૈજ્ઞાનિક,સંસ્કૃતિક, રાજકીય અને આર્થિક	07	
(b)	**શાંતિ માટેનું સશક્તિકરણ** • ન્યાય : સામાજિક, આર્થિક, સંસ્કૃતિક અને ધાર્મિક • સમાનતા : બધાને સમાન અધિકારની તક, સર્વેને માટે શિક્ષણ અને સમાન તક • વિવેચનાત્મક ચિંતન : તાર્કિક અને જ્ઞાનનો ઉપયોગ • સહકાર • જીવન માટેનું શિક્ષણ અને સહજીવન માટેનું શિક્ષણ	09	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • ગાંધીજીનાં શૈક્ષણિક કાર્યોમાંથી તેમના શાંતિ અંગેના વિચારોની માહિતી એકઠી કરવી. (ગ્રંથાલય) • સામાજિક ન્યાય સંદર્ભે માર્ક્સવાદી અને મૂડીવાદી દ્રષ્ટિકોણની તુલના કરવી. (ગ્રંથાલય) • ભારતમાં આર્થિક અસમાનતા અને સાંસ્કૃતિક પછાતપણા અંગેનો સેમીનાર (સેમીનાર) • 'જીવન માટે શિક્ષણ' આધારિત સ્વ-અહેવાલ તૈયાર કરવો. (અન્ય) • 'સહજીવન માટેનું શિક્ષણ' ને પ્રેરતી શાળામાં ચાલતી પ્રવૃત્તિઓનું અવલોકન કરવું (અવલોકન)			
2	**શાંતિ માટેના શિક્ષણની વિધિ અને વ્યૂહરચના**	**16**	**18**
(a)	• સંઘર્ષ નાબૂદી • બ્રેઈન સ્ટોર્મીંગ (સમસ્યાના ઉકેલ માટેની તાર્કિક વિચારણા) • સમાસ્યા ઉકેલ મોડેલ • પ્રવૃત્તિ પ્રદર્શન	08	
(b)	**લાગણીઓનું સંકલન** : રાષ્ટ્રો વચ્ચેની સુલેહ , વાર્તા કથન, સાંપ્રત સમયનું રસાસ્વાદ સાથે વર્ણન • પૃષ્ઠભૂમિની સમજ : શાળા, ઘર અને સમાજમાં હિંસા : સર્વે અને ક્રિયાત્મક સંશોધન • મધ્યસ્થી વિચારો, સુલેહ અને સહઅસ્તિત્વ • શાંતિદૂતો (Ambassadors) અને એજન્સીઓ	08	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • શાંતિપોષક શાળા કાર્યક્રમો અંગે રિપોર્ટ તૈયાર કરવો (વ્યક્તિ અભ્યાસ) • વર્ગખંડ પરીસ્થિત, શાળા પરીસ્થિત, અને ઘરની પરીસ્થિતનું અવલોકન કરી શાંતિ પોષક પરિબળોની ઓળખ કરવી . (અવલોકન)			

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- શાંતિદૂત અને શાંતિ માટે કાર્ય કરતી સંસ્થાનો વ્યક્તિ અભ્યાસ (સામાજિક વિનિયોગ)
- ‘શાંતિનાં વિકાસમાં શાળાની ભૂમિકા’ વિષય પર સેમીનાર (સેમીનાર)
- ઈ.સ. ૧૯૫૦ થી ઈ.સ. ૨૦૦૦ દરિમયાન બનેલ પાંચ શાંતિને અવરોધક ઘટનાઓ અને શાંતિ માટેના પ્રયાસો અંગે સંશોધન કરો. (સંશોધન)

References:

- Delors, Jackques (1996). Learning the Treasure within Report of International Commission on Education for the 21st Century. Paris : Lundon.
- Dhan, H. (2000). Teaching Human Rights. A Handbook for Teacher Educators, Asian Institute of Human Rights Education. Bhopal.
- Galtung, J. and Ikeda, D. (1995). Choose Peace. London :Pluto Press.
- Government of India (1948-49). Report of University Education Commission. New Delhi, Ministry of Education.
- Government of India (1952-53). Report of Secondary Education Commission, New Delhi, Ministry of Education.
- Government of India (1966). Report of University Education Commission 1964-66 on Educational National Development. New Delhi, Ministry of Education.
- Government of India (1986). Report of National Policy on Education, (1986), New Delhi, Ministry of Human Resource Development.
- Government of India (1993). Learning without Burdon, (1986), New Delhi, Ministry of Human Resource Development. Department of Education, Government of India.
- Handa M.L. (1983). Manifesto of Peaceful world Order : A Gandhian Perspective Gandhi Bhavan Unit of Delhi.
- Harris, Ian M. (1988). Education for Peace. MC Farland and Company London.
- Kali for Woman (1988). Education for Peace. MC Farland and Company, London
- Pandey, S. (2004). Education for Peace Self Instructional Package for Teacher Educators.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : વ્યવસાયિક માર્ગદર્શન (Vocational Guidance)

Course Code: 2211.02 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 02 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 03**

Hours: Classroom Teaching: 32 **Supervised Study: 32** **Total: 64**

Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- કારકિર્દી માર્ગદર્શનની જરૂરિયાત અને વિષયક સમાજ કેળવે.
- કાર્યનોધ સમ્બન્ધિત સમજ વિકસે.
- અભ્યાસક્રમના દરેક તબ્બકે સાચા વલણના મહત્વ વિશે જાણે.
- વિદ્યાર્થીઓની વ્યક્તિગત સમસ્યાઓ અને જરૂરિયાતોના સંદર્ભમાં માર્ગદર્શન અને સલાહ માટેના કૌશલ્યો ને ક્ષમાતાઓ વિકસે.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1	**માર્ગદર્શન અને સલાહ**	**16**	**18**
(a)	**માર્ગદર્શન** • અર્થ • પ્રકારો • શૈક્ષણિક અને વ્યવસાયિક માર્ગદર્શનની ભૂમિકા • વ્યવસાયિક માર્ગદર્શનના હેતુઓ અને કાર્યો • માર્ગદર્શનના સિધ્ધાંતો	06	
(b)	**માર્ગદર્શનમાં પ્રવિધીઓના ઉપયોગ** • પ્રશ્નાવલી • મુલાકાત • વ્યક્તિ અભ્યાસ • રોજનીશી અને આત્મવૃતાંત	05	
(c)	**સલાહ અને સમૂહ માર્ગદર્શન** **સલાહ:** સંકલ્પના, હેતુઓ **સલાહના અભિગમો:** દિશાસૂચક અને બિનદિશાસૂચક અભિગમ અને મધ્યમમાર્ગી અભિગમ **સલાહ ની પ્રક્રિયા** **સલાહ માટે કૌશલ્યોની જરુરીયાત** **સમૂહ માર્ગદર્શન:** અર્થ, હેતુઓ, ફાયદાઓ	05	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • તરુણોની સમસ્યાઓના સંદર્ભમાં સમૂહ માર્ગદર્શન વર્કશોપનું આયોજન કરવું.(અવલોકન/શીબિર) • શાળામાંથી બે સમસ્યારૂપ બાળકોને ઓળખવા અને તેમને સલાહ પૂરી પાડવી.(વ્યક્તિ અભ્યાસ) • ૧૦ અને ૧૨મા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ માટે શાળામાં કારકિર્દી માર્ગદર્શન પરીસંવાદનું આયોજન કરવું (પરીસંવાદ). • શાળાના વિદ્યાર્થીઓ ઉપર બે મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનું સંચાલન કરવું અને અને તે મુજબ તેમને માર્ગદર્શન પૂરું પાડવું (કાર્યશાળા) • મનોચિકિત્સકની મુલાકાત લેવી અને તે કેવી રીતે પોતાના દર્દીને સલાહો આપે છે તે જોવું. (ક્ષેત્રવિનિયોગ)			
2	**માર્ગદર્શન સેવાઓ અને પ્રવર્તમાન પ્રવાહો**	**16**	**17**
(a)	**માર્ગદર્શન સેવાઓનું વ્યવસ્થાપન**	06	

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

	• વ્યક્તિગત સંશોધીકા સેવા • ધંધાકીય સેવા • સલાહ સેવા • રોજગારી પૂરી પાડતી સેવા • અનુકાર્ય સેવા • આચાર્ય, શિક્ષકો અને વાલીઓની ભૂમિકા • કારકિર્દી શિક્ષકની ગુણવત્તાઓ અને કાર્યો		
(b)	**પ્રવર્તમાન (અર્વાચીન) પ્રશ્નો અને માર્ગદર્શન** • હતાશા અને શૈક્ષણિક ચિંતા સાથે કામ કરવું. • તરુણોમાં જાતીય પ્રશ્નો અને માર્ગદર્શનની જરુરિયાત • સાંવેગિક અક્ષમતાઓ અને માર્ગદર્શન	05	
(c)	**વ્યવસાય માટેની તકો સંબંધિત જુથ જેવાકે..** • વિજ્ઞાન • કમ્પ્યુટર • તકનિકી • કૃષિ	05	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • કોઈ પણ એક ઔદ્યોગિક એકમની મુલાકાત બાદ નોંધ તૈયાર કરવી (ક્ષેત્ર મુલાકાત) • સામાજિક સંસ્થાની મુલાકાત બાદ નોંધ તૈયાર કરવી (અવલોકન) • રોજગારી કચેરીની મુલાકાત લેવી (ક્ષેત્ર મુલાકાત) • વિવિધ પ્રકારના ધંધાનું PPT તૈયાર કરવું (ICT) • તનાવ નિયમન કરવાની પ્રવૃતિઓનું સંચાલન (સામાજિક કાર્ય)			

References:

- Jones, A, “Principals of Guidance”,McGraw-Hill book co., New York.
- Kochhar, S.K Educational & Vocational Guidance in Secondary Education:, Sterling publishers co. Delhi.
- Mehtaperim H. & Knada, H.M., “an Introduction to Guidance”
- N.C.R.T., Handbook of Career Master
- Crow and Crow, “An Introduction to guidance”
- Warters, Jane, “Techniques of counseling”, McGraw-Hill Book Co., New York., Traxler, Arthur E, “Techniques of Guidance”.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : સર્વાંગી સ્વાસ્થ્ય માટે યોગ (Yoga for Holistic Health)	
Course Code: 2211.03	Semester - II

Credit: Theory Credit (TC): 02 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 03**
Hours: Classroom Teaching: 32 **Supervised Study : 32** **Total: 64**
Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- સર્વાંગી સ્વાસ્થ્ય માટેની સંકલ્પના, કાર્યક્ષેત્ર અને જરૂરિયાત સમજે.
- યોગના પોતાના જ્ઞાનનો રોજીંદા જીવનમાં ઉપયોગ કરે.
- ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય સંદર્ભમાં સર્વાંગી સ્વાસ્થ્યના શિક્ષણની તુલના કરે.
- જીવનમાં યોગની ભૂમિકાની કદર કરે.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1	**સર્વાંગી સ્વાસ્થ્ય અને સ્વાસ્થ્ય શિક્ષણ**	16	18
(a)	**સર્વાંગી સ્વાસ્થ્ય** • સર્વાંગી સ્વાસ્થ્યની સંકલ્પના અને કાર્યો • શારીરિક તન્દુરસ્તીનો અર્થ: (સામર્થ્ય, ગતિ, ધૈર્ય, લવચીકતા, સંયોજક, ક્ષમતાઓ) • સ્વાસ્થ્યનુ મહત્વ • સંતુલિત આહાર, તેના ઘટકો અને સ્ત્રોતો, કુપોષણ અને ભેળસેળ • સ્વાસ્થ્ય અને માનવ વિકાસ સૂચી	08	
(b)	**સ્વાસ્થ્ય શિક્ષણ** • શાળા સ્વાસ્થ્ય કાર્યક્રમ - પાશ્ચાત્ય સંદર્ભ - ભારતીય સંદર્ભ • સ્વાસ્થ્ય સુધારણાનું માપન • સર્વાંગી સ્વાસ્થ્ય માટેની રમતો અને તેમની સ્વાસ્થ્ય પર અસર - અથ્લેટિકસ - રમતો - તાલબધ્ધ રમતો - જીમનાસ્ટીક	08	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • માનવ વિકાસ સૂચી અને સ્વાસ્થ્ય અંગે ચર્ચા. (ચર્ચા) • હોસ્પિટલની મુલાકાત લઈ કુપોષિત બાળકનું અવલોકન કરી તેના લક્ષણો નોંધો.(સામાજિક વિનિયોગ) • ખોરાકમાં ભેળસેળ અંગે તપાસ કરવી (લેબોરેટરી વિનિયોગ) • કેલરી અને પોષણની દ્રષ્ટિએ દૈનિક આહારની કેલરી અને પોષણની દ્રષ્ટિએ જરૂરિયાત અંગે નોંધપોથી તૈયાર કરો.(અવલોકન) • સ્વાસ્થ્ય સંદર્ભે ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય દ્રષ્ટિકોણની તરફેણ અને વિરોધમાં ચર્ચા કરો.(ડીબેટ)			
2	**યોગ શિક્ષણ :**	16	17
(a)	**યોગ:** • સંકલ્પના, હેતુઓ અને યોગનું મહત્વ • યોગ સંદર્ભે દ્રષ્ટિકોણ • જીવવાની કળા • જીવન ઉત્થાન માટેની કળા	06	

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

	• આધ્યાત્મિક ઉત્કર્ષ માટેની કળા • આત્માનૂભુતિ • પ્રત્યક્ષાનૂભુતી		
(b)	**યોગ અભ્યાસીની વિવિધ યોગ પ્રણાલીઓ અને લક્ષણો:** • પતંજલિ અષ્ટાંગયોગ • ભગવદગીતા : જ્ઞાન,ભક્તિ અને કર્મ યોગ • શ્રી અરવિંદનો એકય યોગ અને આધુનિક શાળામાં યોગ • યોગ અભ્યાસીની લાક્ષણિકતાઓ	05	
(c)	**યોગ શિક્ષણ** • યોગ સાધનો : ➢ શારીરિક અને માનસિક સ્વાસ્થ્યને પ્રેરક વિવિધ આસનો અને પ્રાણાયામ. ➢ ધ્યાન માટેના ચોક્કસ માર્ગો. ➢ યોગ શિક્ષણમાં સાવચેતી. ➢ યોગ શિક્ષણના અવરોધકો.	05	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • સંપૂર્ણ સ્વાસ્થ્ય માટે છ દિવસીય શિબિરનું આયોજન (વર્કશોપ) • સંપૂર્ણ સ્વાસ્થ્યની સંકલ્પનાનું ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય સંદર્ભમાં તુલનાત્મક અભ્યાસ કરવો.(પુસ્તકાલય વિનિયોગ) • અષ્ટાંગ યોગાસનોના સંકલન માટે શાળા અને કોલેજમાં સવારની પ્રાર્થનામાં જોડાવુ. (અન્ય) • ખરાબ આદતો ધરાવતા બાળકનો વ્યક્તિ અભ્યાસ કરવો.(વ્યક્તિ અભ્યાસ) • શાળાના વિદ્યાર્થીઓએ વર્ગખંડમાં શિક્ષણ કાર્ય પહેલા પાંચ મિનિટ ધ્યાનનો મહાવરો કરવો.(વર્કશોપ)			

References:

- Carroll H.A. ‘Mental Hygiene : The dynamics of adjustment, ‘ N.J.Prentice Hall, 1967.
- Wechsler D. : Mental Health in Later Matur;ity Washington, U.S.Govt.Printing Office.
- Bears C.W.: A mind that found itself N.Y. Dubley 1948.
- Ram Murti S. Mishra, Yoga Sutra, the text book of Yoga Psychology, Ancher Books, New York, 1973.
- Ashtanga Yoga in relation to Holistic Health, Paraddi Kasuma Mallapa and Ganesh Shankar, Satyam Publication, 2006.
- Classical and Modern approaches to Yoga. Ganesh Shankar, Pratibha Prakashan, New Delhi,2002.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : પર્યાવરણ શિક્ષા (Environmental Education)

Course Code: EDCP – 2211.04 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 02 **Supervised Study Credit (SSC): 01** **Total: 03**
Hours: Classroom Teaching: 32 **Supervised Study : 32** **Total: 64**
Total Marks: 50 **[External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- પર્યાવરણ અને પારિસ્થિતિકીની સંકલ્પના સમજે.
- પર્યાવરણીય શિક્ષણની પ્રકૃતિ અને ક્ષેત્ર સમજે.
- પર્યાવરણ અધ:પતન (Degradation) ના કારણો સમજે.
- રોજીંદા જીવનમાં પર્યાવરણ સંરક્ષણની ઉપચારાત્મક રીતો અપનાવે.
- પ્રાકૃતિક સંસાધન સંરક્ષણની જરૂરિયાત સમજે.
- વસ્તી વૃદ્ધિ અને તેની પર્યાવરણ પર અસર વિશે જ્ઞાન મેળવે.
- પર્યાવરણ શિક્ષણના મુલ્યાંક્ન માટેના ઉપકરણ અને તકનીકોનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરે.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1		16	17
(a)	**પર્યાવરણ અને પર્યાવરણીય વિજ્ઞાનનો અર્થ,સંકલ્પના અને મહત્વ** • પારિસ્થિતિકીનો ઈતિહાસ • પારિસ્થિતિકી અને આર્થિક વિકાસ • પર્યાવરણના અધ :પતનની સામાજિક -આર્થિક અસરો અને પર્યાવરણ શિક્ષણનું મહત્વ • પર્યાવરણીય શિક્ષણની પ્રકૃતિ અને ક્ષેત્ર • પર્યાવરણના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો અને શાળા સ્તરે લાગુ કરવામાં અવરોધક પરિબળો. **પર્યાવરણ પ્રદૂષણ :** • ભૌતિક અને રાસાયણિક – ભૂમિ, હવા, પાણી, અવાજ, વનસ્પતિ, જંગલ, વિનાશ, જમીન ધોવાણ • પર્યાવરણ વ્યવસ્થાપનની જરૂરીયાત, પર્યાવરણ વારસાની જાળવણી • પર્યાવરણ જાળવણીની રીતો, સાચવણી અને પુન:સ્થાપન	08	
(b)	**પર્યાવરણ શિક્ષણનો અભ્યાસક્રમ અને પદ્ધતિઓં** • પર્યાવરણ શિક્ષણ ના પ્રાકૃતિક સંશાધનો અને આયામો (વનવિકાસ, પ્રાણીસૃષ્ટિ, મત્સ્ય ઉદ્યોગ, જૈવ વિવિધતા) **માનવ પારિસ્થિતિકી** • પર્યાવરણના ભાગરૂપે માનવતા • પર્યાવરણ સાથે માનવીય અનુકૂલન • વસ્તી વૃદ્ધિ અને તેની પર્યાવરણ પર અસર • નકામા વીજાણું ઉપકરણ અને ડીજીટલ સાધનોની પર્યાવરણ પર અસર • મોબાઈલ તરંગોની પર્યાવરણ પર અસર • નકામા ચિકિત્સક સાધનોની પર્યાવરણ પર અસર **વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી :** • ઔધોગિક વિકાસ અને તકનીકિ આવિષ્કારોની પર્યાવરણ પર અસર • સંસાધનોનું અધ:પતન • પદ્ધતિ : ચર્ચા, સેમિનાર, કાર્યશાળા, સંવાદ, સમસ્યા-સમાધાન, ક્ષેત્રીય સર્વેક્ષણ, પ્રકલ્પ, પ્રદર્શન, મીડીયાની ભૂમિકા-મુદ્રણ, ચલચિત્રો અને ટી.વી.	08	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :

- પર્યાવરણની જાળવણી માટે કાર્યશીલ સંસ્થાની માહિતી ભેગી કરવી. (પુસ્તકાલય/પ્રયોગશાળા જોડાણ)
- કોઈ એક શાળાની મુલાકાત લઈ ત્યાંની પર્યાવરણ જાળવણી જાગરૂકતા માટે યોજાયેલ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનો અભ્યાસ કરો.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

(ક્ષેત્ર અભ્યાસ) • વન્યજીવન પર પર્યાવરણની અસર વિશે પ્રકલ્પ તૈયાર કરો. (પ્રકલ્પ) • તમારા શહેર અથવા ગામમાં વિવિધ પ્રદુષણ વિશે સર્વેક્ષણ કરીને એક અહેવાલ તૈયાર કરો (સર્વેક્ષણ)			
2		**16**	**18**
(a)	**પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ : મુદ્દા, નીતિ અને જાગરૂકતા કાર્યક્રમ** • ભારતમાં પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ • ભારતમાં પર્યાવરણ જાળવણી અને નીતિઓ • ભારતમાં પર્યાવરણીય આંદોલનો : ચિપકો આંદોલન, નર્મદા ઘાટી આંદોલન • 1972 સ્ટોક હોમ કોન્ફરેન્સ, 1982 નેરોબી કોન્ફરેન્સ, 1992 રિયો સમિટ, રિયોની ઘોષણા	08	
(b)	**ટકાઉ વિકાસ** • વ્યાખ્યા અને આયામો • પ્રાકૃતિક સંસાધનોનો ઘટાડો • બિનટકાઉ વિકાસના લક્ષણો • કાયમી વિકાસના હેતુઓ મેળવવા માટેની શરતો	08	
ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ : • ગમે તે એક પ્રાકૃતિક સ્થળની મુલાકાત કરી પર્યાવરણ જાળવણી માટે એક પ્રકલ્પ તૈયાર કરવો. (સમુદાય જોડાણ) • પર્યાવરણ સંરક્ષણની બાબતો અને પડકારો વિશે એક સેમિનાર યોજવો. (સેમિનાર) • પર્યાવરણ સંરક્ષણ માટેના વિવિધ આંદોલનોના પરિણામો વિશે એક પ્રકલ્પ તૈયાર કરવો. (પ્રકલ્પ) • પર્યાવરણીય કાયદા વિશે શાળામાં એક કાર્યશાળાનું આયોજન કરવું. (કાર્યશાળા)			

References:

- Aggarwal, S.P., and Aggarwal, J.C. (1996) Environmental Protection, Education and
- Bandhu, Hesh N.L. Ramanathan Education for Environmental Planning &
- Kelu, P (2000) Environmental Education - A Conceptual Analysis Calicut : Calicut London, New Fetter Lane.
- Palmer Joy and Philip Neal (1994) The Handbook of Environmental Education : Prahalada, Ahmedabad.
- Purushotham Reddy, K and Narasimha Reddy, D (2001) Environmental Education. Pvt. Ltd.
- Saxena, A.R. Environmental Education, Agra :Bhargava Book, House.
- Sharma, R.G. (1986) Environmental Education, New Delhi : Metropolitan Book Co.
- Singh, Man Mohan &Rao (1980) Measures of Environmental Awarness, L.SUniversity.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : શિક્ષકની ફરજો (Obligations of a Teacher)

Course Code: EDCP – 2211.05 Semester - II

Credit: Theory Credit (TC): 02 Supervised Study Credit (SSC): 01 Total: 03
Hours: Classroom Teaching: 32 Supervised Study: 32 Total: 64
Total Marks: 50 [External: 35 Marks; Internal (Engagement with Field): 15]

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- કેળવણીના વિશદ કાર્યોને જાણે અને શિક્ષકની નેતા તરીકેની ભૂમિકાને સમજે.
- શિક્ષણની સામાજિક જવાબદારીઓ વિષે જાણે.
- રાષ્ટ્ર નિર્માણ અને હકારાત્મક બદલાવ માટે શિક્ષકની જવાબદારી સમજે.
- રાષ્ટ્રીય અખંડિતતા અને શાંતિપૂર્ણ સહ અસ્તિત્વ માટે શિક્ષણની ભૂમિકા વિષે જાણે.
- શિક્ષણમાં વ્યવસ્થાપન વિષેની સમજ વિકસાવે.
- જુદા-જુદા સ્તરના શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપન વિષે સભાનતા કેળવે.
- અસરકારક ભૌતિક અને માનવીય વ્યવસ્થાપન વિષે સંવેદનશીલ બને.
- શૈક્ષણિક સંસ્થાઓની ગુણવત્તા જાળવવામાં વહીવટી અધિકારીઓની ભૂમિકાને સમજે.
- શિક્ષણમાં સંપૂર્ણ ગુણવત્તા વ્યવસ્થાપન વિષે જાણકારી કેળવે.
- શૈક્ષણિક કાયદા અને ફરજો વિષે માહિતગાર બને.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1		12	15
(a)	**રાષ્ટ્ર નિર્માતા અને સામાજિક બદલાવના માધ્યમ તરીકે શિક્ષક:** ▪ રાષ્ટ્ર નિર્માણ અને સર્વને માટે શિક્ષણ ▪ શિક્ષકની ભૂમિકા.... - સાંસ્કૃતિક બદલાવને ઝડપી બનાવવા - સામાજિક દુષણો જેવાંકે ભ્રષ્ટાચાર ,આતંકવાદ, રાષ્ટ્ર વિરોધી પ્રવૃત્તિઓ , મહિલાઓ સાથેની હિંસા , નશાખોરી, બાળમજૂરી, દારુ, માનવીય અધિકારોનો ભંગ વગેરે પર અંકુશ લાવનાર • અંધશ્રદ્ધા દૂર કરી સભાનતા લાવનાર ▪ સ્ત્રી સશક્તિકરણ, પ્રૌઢ શિક્ષણ અને બિનસાંપ્રદાયિકતા માટે શિક્ષકની અસર	06	
(b)	**શિક્ષકની સામાજિક જવાબદારીઓ** • સમાજના સભ્ય તરીકે શિક્ષકની જવાબદારીઓ : ○ વિદ્યાર્થી અને વાલીઓનો માર્ગદર્શક ○ સામાજિક જૂથો અને સમજ સેવા સંગઠનોના સભ્ય તરીકે ○ શાળાવ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્ય તરીકે • સરકારી કાર્યક્રમો, નીતિઓ અને યોજનાઓના અમલ કરાવનારની ભૂમિકા	06	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :

- એકમ-૧માં દર્શાવ્યેલા કોઈ પણ મુદ્દા પર જૂથ ચર્ચા, સેમિનાર, કાર્ય શાળા કે પ્રશ્ન મંચનું આયોજન કરવું
- સામાજિક દુષણોને દૂર દૂર કરવામાં શિક્ષણની અસર દર્શાવતી સમાચારપત્રોના કટીંગ્સ એકત્રિત કરો (લાયબ્રેરી)
- કોઈ પણ એક સામાજિક દુષણ પ્રત્યે જાગૃતિ લાવવા માટે રેલી /શેરી નાટક/ફિલ્મ દર્શનનું આયોજન કરો . માતા-પિતા, વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો અને અન્ય લોકોને જોડાવા આમંત્રિત કરો . આ કાર્યક્રમના ફોટોગ્રાફ, સંસાધનો રેકોર્ડિંગ્સ અને લોક મંતવ્યો જમા કરાવો (ફરજિયાત નથી)
- પ્રૌઢ સાક્ષરતા, સ્ત્રી સાક્ષરતા અભિયાન કાર્યક્રમનું આયોજન કરો (સામાજિક જોડાણ)
- સામાજિક દુષણો દૂર કરવામાં શિક્ષણ અને શિક્ષકોની અસર પર વ્યક્તિ અભ્યાસ કરી તેનો રિપોર્ટ તૈયાર કરો . (વ્યક્તિ અભ્યાસ/સંશોધન/આઈ.સી.ટી)
- એક શિક્ષક (શાળા વ્યવસ્થાપનના સભ્ય) સાથે સમાલાપ કરી તેમની જવાબદારીઓ, ભૂમિકા, સમસ્યાઓ અને તકો વિષે

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

<table>
<tr><td colspan="4">અહેવાલ તૈયાર કરો.(અવલોકન/વ્યક્તિ અભ્યાસ)
• સ્ત્રી સશક્તિકરણ કે તેને લગતા વિષયો પર ૧૦ વિડિયો એકત્રિત કરો. (સ્રોત નિર્માણ)
• કોઈ સમાજ સેવા સંગઠનની મુલાકાત લઈ શિક્ષકની સામાજિક જવાબદારીઓ વિષે અહેવાલ તૈયાર કરો . (ક્ષેત્ર મુલાકાત)
• સમાજના વિવિધ નાગરિકો શિક્ષક પાસે શી અપેક્ષા રાખે છે તેના પર સરવેક્ષણ કરો (સંશોધન)</td></tr>
<tr><td>2</td><td></td><td>20</td><td>20</td></tr>
<tr><td>(a)</td><td>શિક્ષકની વ્યવસ્થાપક તરીકેની જવાબદારીઓ
• શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપનનો અર્થ અને ઔધોગિક વ્યવસ્થાપન સાથેનો તફાવત
• શિક્ષણ વ્યવસ્થાના વ્યવસ્થાપનના વિવિધ ઘટકો
• સમય વ્યવસ્થાપન: પ્રાદેશિક વાતાવરણની અસર , વાર્ષિક આયોજન અને શાળાના સમયપત્રકમાં તહેવારો અને સરકારી કાર્યક્રમોનું સમાયોજન
• શિક્ષણનાં સંસાધનો
  ○ ભૌતિક સંસાધનોનું વ્યવસ્થાપન: શાળાનું મકાન, સાધનો, શાળાના દસ્તાવેજો અને પત્રકો
  ○ માનવીય સંસાધનોનું વ્યવસ્થાપન :શિક્ષક અને આચાર્યની નેતા અને વ્યવસ્થાપક તરીકેની ભૂમિકા
• સંપૂર્ણ ગુણવતા વ્યવસ્થપન અને સ્વોટ (SWOT) વિશ્લેષણનો વિનિયોગ</td><td>14</td><td></td></tr>
<tr><td>(b)</td><td>શિક્ષકની કાયદાકીય ફરજો
• માહિતી અધિકાર અધિનિયમ
• શિક્ષકોની આચાર સંહિતા (ગુજરાત રાજ્ય)
• વિદ્યાર્થી,શિક્ષક,આચાર્ય અને અભિભાવકોના હક્કો અને ફરજો</td><td>06</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="4">ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :
• એકમ-૨ માંથી ગમેતે એક મુદ્દા પર જૂથ ચર્ચા/સેમિનાર/પ્રશ્નોત્તરીનું આયોજન કરો (સેમિનાર/વર્કશોપ/પ્રશ્નોત્તરી)
• વકીલ/આચાર્ય/શિક્ષણ નિરીક્ષક/જીલ્લા શિક્ષણાધિકારી ને આમંત્રિત કરી શિક્ષકની સામાજિક જવાબદારીઓ પર ત્રણ વ્યાખ્યાનનું આયોજન કરો (સામાજિક જોડાણ)
• સરકારી કાર્યક્રમોની શાળાના સમયપત્રક અને વાર્ષિક આયોજન પર થતી અસરો (હકારાત્મક અને નકારાત્મક) વિષે સૂક્ષ્મ અહેવાલ તૈયાર કરો. (સંશોધન)
• કોઈ શાળા કે તમારી કૉલેજનું સ્વોટ (SWOT) (ક્ષમતાઓ, મર્યાદાઓ,તકો, પડકારો) વિશ્લેષણ કરો
• શાળાના કોઈપણ એક રજીસ્ટરનો અભ્યાસ કરો અને તમારા અવલોકનના આધારે અહેવાલ તૈયાર કરો. (સંશોધન)
• એક આદર્શ શાળાની ઈમારતનું ચિત્ર કે મૉડેલ તૈયાર કરો (સંશાધન તૈયાર કરવું)</td></tr>
</table>

References:

- Street, B. (1995). *Social literacies: Critical approaches to literacy in development, ethnography, and education*. London: Longman.
- Pearson Series in Education. (2012). *Teacher in Emerging Indian Society.* Pearson Education.
- Thapan, M., & Madan, T. (2015). *Education and society: Themes, perspectives, practices*. Oxford University Press.
- Poster, C., & Blandford, S. (1999). *Restructuring: The key to effective school management.* London: Routledge.
- Newton, C., & Tarrant, T. (1992). *Managing change in schools a practical handbook.* London: Routledge.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- Morrison, K. (1998). *Management theories for educational change.* London: P. Chapman Pub.
- Naib, S. (2011). *The Right to Information Act 2005 a handbook.* New Delhi: Oxford University Press.
- http://gujarat-education.gov.in/ssa/images/RTE_Notification/English/27.pdf

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

Course Title : ICT ની વિવેચનાત્મક સમજ
(Critical Understanding of ICT)

Course Code: EDEPC - 2303 **Semester - II**

Credit: Theory Credit (TC): 1 **Supervised Study Credit (SSC): 1.5** **Total: 2.5**
Hours: Classroom Teaching: 16 **Supervised Study: 48** **Total: 64**
Total Marks: 50 **[External: 35 Marks: Internal (Engagement with Field): 15]**

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ .....

- શૈક્ષણિક અને પ્રત્યાયન ટેકનોલોજીના સંકલ્પનાગત આધારો વિશે સમજ કેળવે.
- શૈક્ષણિક માળખામાં પ્રત્યાયનના પરિમાણોનું પૃથ્થકરણ કરે.
- શૈક્ષણિક યોજના (instructional design) બનાવવાની તરકીબોની સમજ કેળવે.
- ટેકનોલોજી આધારિત શૈક્ષણિક સામગ્રી પ્રત્યે જાગરૂક બને.
- ટેકનોલોજી આધારિત શૈક્ષણિક સામગ્રીનું મુલ્યાંકન કરે.
- ICT માં આવી રહેલા નવતર પ્રવાહોની સંકલ્પના અને ઉપયોગીતાની સમજ કેળવે.
- શિક્ષણમાં માહિતી અને પ્રત્યાયન પ્રૌદ્યોગિકી (ICT)ના ઉપયોગને નિયંત્રિત કરતાં નૈતિક સિદ્ધાંતોની સમજ કેળવે.
- અધ્યાપન અધ્યયન , સામગ્રી રચના , વિતરણ અને અધ્યયન માટે સામુદાયિક નેટવર્ક વિકસાવવા માટે ટેકનોલોજી ઉપકરણોને સાંકળતા શીખે.

એકમ	વિષયવસ્તુ	કલાક	ગુણ
1		**09**	**19**
(A)	**શિક્ષણમાં ICT અંગે રચનાવાદી અભિગમ** • ડીઝીટલ યુગમાં શિક્ષક- બદલાતી ભૂમિકા અને ક્ષમતા • રચનાવાદનાં 5 E's (Engage, Explore, Explain, Elaborate and Evaluate)નો અર્થ અને સીધાંતો • **પ્રોબ્લેમ બેઈઝડ અધ્યયન(અર્થ, લાક્ષણિકતાઓ, પ્રક્રિયા)** • **અધ્યાપન યોજના: અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓ** • **અધ્યાપન યોજનાનું ADDIE મૉડેલ: સોપાનો અને ઉપયોગ** • અધ્યયન માટેની તૈયારી–શૈક્ષણિક સામગ્રી :ઓડિયો, વિડીયો, ચિત્રો, પ્રેઝન્ટેશન, ડોક્યુમેન્ટ્સ	04	
(B)	**વર્ગખંડ પ્રત્યાયન અને આંતરક્રીયા** • પ્રત્યાયન: સંકલ્પના, પ્રક્રિયા, પ્રકારો અને અવરોધો • અસરકારક પ્રત્યાયન માટે ICTની ભૂમિકા	02	

(C)	**ગમે તે સમયે, ગમે ત્યાં, અને ગમે તેના શિક્ષણ માટે ICT**
	• ઓનલાઈન લર્નિંગનો અર્થ અને લાક્ષણિકતા
	• ઓનલાઈન લર્નિંગના પ્રકારો: અર્થ, લાક્ષણિકતા , ઉપયોગ, લાભ અને ગેરલાભ
	    ○ સમક્રમિક
	    ○ અસમક્રમિક
	    ○ બ્લેન્ડેડ અધ્યયન
	• કોર્સ મેનેજમેન્ટ સિસ્ટમ: અર્થ, લાક્ષણિકતા અને ઉપયોગ
	• M-લર્નિંગ (મોબાઈલ લર્નિંગ): અર્થ, લાક્ષણિકતા અને ઉપયોગ
	• MOOC (Massive Open Online Course) : અર્થ, લાક્ષણિકતા અને ઉપયોગ
		03	

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :			

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- નીચેના પૈકી કોઈ એકના ફાયદા અને મર્યાદા ઉપર સેમિનાર/જૂથ ચર્ચા કરો
  (a) શિક્ષણમાં ICT માટે રચનાવાદી અભિગમ (b) વર્ગખંડ પ્રત્યાયન (c) મોબાઈલ લર્નિંગ[સેમિનાર/જૂથ ચર્ચા]
- "મોબાઈલ લર્નિંગના ટુલ્સ" અથવા અભ્યાસક્રમના કોઈ પણ એક ટોપિક ઉપર પ્રદર્શન ગોઠવો અને વાલી, વિદ્યાર્થી તથા અન્ય લોકોને તે જોવા આમન્ત્રણ આપો. મુલાકાતીઓનું અભિપ્રાય પત્રક, ફોટા અને વિડીયોની સોફ્ટકોપી, વર્તમાનપત્રોમાં આવેલ સમાચાર (ફરજીયાત નથી) અને પ્રદર્શનમાં મુકેલ સામગ્રી જમા કરાવો.[સામાજિક/સામુદાયિક જોડાણ]
- તમે પસંદ કરેલ કોઈ એક પદ્ધતીશાસ્ત્રના વિષય માટે એક શૈક્ષણિક વિડીયો તૈયાર કરો (ઓછામાં ઓછા 10 મીનીટનો). આ વિડીયો સબમિટ કરો.(શક્ય હોય તો તેને youtube ઉપર અપલોડ કરી તેની લીંક શેર કરો)[રિસોર્સ જનરેશન]
- તમે પસંદ કરેલ કોઈ એક પદ્ધતીશાસ્ત્રના વિષય માટે એક શૈક્ષણિક ઓડિયો રેકોર્ડ કરો (ઓછામાં ઓછા 20 મીનીટનો). આ ઓડીયો સબમિટ કરો.(શક્ય હોય તો તેને youtubeઉપર અપલોડ કરી તેની લીંક શેર કરો) [રિસોર્સ જનરેશન]
- ADDIE સિવાયના કોઈ બે instructional design modelsનો અહેવાલ તૈયાર કરો. [પુસ્તકાલય]
- www.alison.comઉપર એક ટુંકાગાળાનો કોર્સ કરો અને તેનું કમ્પ્લીશન સર્ટીફીકેટ જમા કરાવો.[પ્રયોગશાળા]

2		**07**	**16**
(A)	**ICTની મદદથી અધ્યયન પરિસ્થિતિઓનું સમૃદ્ધિકરણ** • નીચેનાની મદદથી અધ્યયન પરિસ્થિતિઓનું સમૃદ્ધિકરણ: ○ ફ્લીપડ વર્ગખંડ ○ સંકલ્પના મેપ ○ આભાસી વર્ગખંડો ○ ટેલીકોનફ્રન્સીગ ○ **વર્ગખંડ માટેની વેબસાઈટ** ○ **વિકિ** ○ **શૈક્ષણિક પોડકાસ્ટિંગ** ○ ઈ-પ્રકાશનો (e-content, e-journals and e-books) ○ Improvised ઉપકરણો જેવાકે ઈન્ટરેક્ટિવ બોર્ડ, ટેબ્લેટ, Personal Digital Assistant, ડીઝીટલ પોડિયમ ○ ઓપન એજ્યુકેશનલ રિસોર્સિસ (OER) • અધ્યયનને સમૃદ્ધ કરવામાં સમૂહ માધ્યમોની ભૂમિકા: ટેલીવીઝન, DTH (BISAG), રેડિયો, વર્તમાનપત્રો અને ફિલ્મો • કાયદાકીય અને નૈતિક સમસ્યાઓ- કોપીરાઈટ, હેકીગ, નેટીકેટ	04	
(B)	**સોશિયલ મીડિયા અને કલાઉડ કંપ્યુંટીંગ** • વર્ગખંડોમાં સોશિયલ મીડિયાનો અસરકારક અને સુરક્ષિત ઉપયોગ ○ સોશિયલ નેટવર્ક એપ્લીકેશનો (જેવીકે ફેસબુક, ગુગલ+, લિન્કડઈન) ○ બ્લોગ્સ ○ માઈક્રો બ્લોગ્સ (જેવાકે ટ્વીટર, ટમ્બલર) ○ વિડીયો શેરીગ સર્વિસીસ (જેવીકેયુટ્યુબ, ટીચરટ્યુબ, વિમીઓ) ○ ઈન્સ્ટન્ટ મેસેન્જીગ એપ્સ (જેવીકે વોટ્સએપ, ટેલીગ્રામ, લાઈન, હાઈક, વાઈબર) • કલાઉડ સ્ટોરેજ, કલાઉડ શેરીગ અને તેના ટુલ્સનું ક્રિયાત્મક જ્ઞાન (બનાવવું, એડિટ, અને શેર કરવું) ○ ગુગલ ડ્રાઈવ ○ વનડ્રાઈવ	03	

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

	○ ડ્રોપબોક્સ ○ સ્લાઈડશેર		

ક્ષેત્ર સાથે વિનિયોગ :

- નીચેના પૈકી કોઇપણના ફાયદા અને ગેરફાયદા વિશે જૂથ ચર્ચા /સેમીનારનું આયોજન કરો : (a)ફ્લીપડ વર્ગખંડ (b) શિક્ષણમાં સમૂહ માધ્યમોની ભૂમિકા (c) કાયદાકીય અને નૈતિક સમસ્યા : કોપીરાઇટ[સેમિનાર/જૂથ ચર્ચા]
- “શિક્ષણમાં બ્લોગ, સોશિયલ મીડિયા, વેબ ૨.0નો ઉપયોગ” અથવા તમારા અભ્યાસક્રમના કોઇપણ એક મુદ્દા ઉપર પ્રદર્શનનું આયોજન કરો . વાલી, વિદ્યાર્થી તથા અન્ય લોકોને તે જોવા આમન્ત્રણ આપો . મુલાકાતીઓનું અભિપ્રાય પત્રક, ફોટા અને વિડીયોની સોફ્ટકોપી , વર્તમાનપત્રોમાં આવેલ સમાચાર (ફરજીયાત નથી) અને પ્રદર્શનમાં મુકેલ સામગ્રી જમા કરાવો.[સામાજિક/સામુદાયિક જોડાણ]
- Wikimedia (https://www.wikimedia.org), OER Commons(https://www.oercommons.org), NROER (http://nroer.gov.in), Google OCW/OER search જેવા સ્રોતોનો ઉપયોગ કરી તમે પસંદ કરેલ કોઈ એક પદ્ધતીશાસ્ત્રના વિષય માટે 20 અલગ અલગ ઓપન એજ્યુકેશનલ રિસોર્સિસે (જેવાકે ચિત્રો, વિડીયો, ઓડિયો, અને લર્નિંગ મટીરીયલ) ડાઉનલોડ કરો અને તેને તેની લીંક સાથે સબમિટ કરો.[પ્રયોગશાળા/ પુસ્તકાલય]
- તમે પસંદ કરેલ કોઈ એક પદ્ધતીશાસ્ત્રના વિષય માટે 10 પ્રેઝન્ટેશન(ફક્ત OER) Slideshare/ Authorstreamઅથવા અન્ય કોઈ વેબસાઈટ પરથીડાઉનલોડ કરી સબમિટ કરો[પ્રયોગશાળા/ પુસ્તકાલય]
- તમે પસંદ કરેલ કોઈ એક પદ્ધતીશાસ્ત્રના વિષય માટે એક પ્રેઝન્ટેશન (ઓછામાં ઓછી 10 સ્લાઈડ જેમાં ચિત્રો અને વિડીયોની લીક હોય) Google Drive/ One Drive ઉપર તૈયાર કરો.[રિસોર્સ જનરેશન]
- ઓછામાં ઓછા 10 પેજ/પોસ્ટ ધરાવતી વેબસાઈટ/બ્લોગ બનાવો. [રિસોર્સ જનરેશન]
- BISAG અથવા અન્ય કોઈ પણ શૈક્ષણિક પ્રસારણના પાઠ નું મુલ્યાંકન કરો અને તે પ્રોગ્રામના લાભ અને મર્યાદા વિશે અહેવાલ તૈયાર કરો[અવલોકન/સંશોધન/વ્યક્તિ અભ્યાસ]
- સોશિયલ મીડિયાના શિક્ષણમાં ઉપયોગ ઉપર એક વિવેચનાત્મક અહેવાલ તૈયાર કરો [અવલોકન/સંશોધન/વ્યક્તિ અભ્યાસ]

References:

- Duffy, T. M., & Cunningham, D. J. (1996).Constructivism: Implications for the design and delivery of instruction.In D. Jonassen (Ed.), Handbook of Research for Educational Communications and Technology (pp. 170-198). New York: Simon & Schuster Macmillan
- Reigeluth, C., &Chellman, A. (2009). Instructional-Design Theories and Models III Building a Common Knowledge Base. Hoboken: Taylor & Francis.
- Reiser, R. A., & Dempsey, J. V. (2012).Trends and issues in instructional design and technology.Boston: Pearson.
- Mayer, R.E. (2001). Multimedia Learning. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 0-521-78239-2.
- Arshavskiy, M. (2013).Instructional design for eLearning: Essential guide to creating successful eLearning courses.S.l.: Your eLearning World.
- Branch, R. (2009).Instructional design: The ADDIE approach.New York: Springer.
- Duffy, T., &Jonassen, D. (2013).Constructivism and the Technology of Instruction a Conversation.Hoboken: Taylor and Francis.
- Barell, J., &Barell, J. (2007). Problem-based learning: An inquiry approach (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Vaughan, T. (2011). Multimedia: Making it work (8th ed.). New York: McGraw-Hill.

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN

- Ormiston, M. (2011). Creating a digital-rich classroom: Teaching & learning in a web 2.0 world. Bloomington, IN: Solution Tree Press.
- Mali, A. R. (2013). Moodle Course Management System.Toronto: Canadian Academic Publishing.
- Watson, R. (1990). Film And Television In Education an Aesthetic Approach To The Moving Image. London: RoutledgeFalmer.
- Poore, M. (2013).Using social media in the classroom: A best practice guide.Los Angeles, Calif.: SAGE.
- Mangal S.K. &Mangal Uma.Essentials of educational technology.PHI learning pvt.Ltd. 2010.
- Thompson J., Bakken J., Fulk B., Karlan G. (2004) ‘Using Technology to improve the Literacy skills of students with disabilities’ retrieved from
- http://www.learningpt.org/pdfs/literacy/disability.pdf
- Baase, S. (2013). A gift of fire: Social, legal, and ethical issues for computing technology (4th ed.). Boston [Mass.: Pearson.
- Means, B., &Bakia, M. (2014). Learning online: What research tells us about whether, when and how.Routledge
- Graham, D., & McNeil, J. (2000). Untangled Web: Developing teaching on the Internet. Harrow, England: Prentice Hall.
- Ally, M., & Khan, B. (2015). International Handbook of E-Learning Volume 2 Implementation and Case Studies.Hoboken: Taylor and Francis.
- McGee, P. (2005). Course management systems for learning beyond accidental pedagogy. Hershey PA: Information Science Pub.
- McQuiggan, S., &Kosturko, L. (n.d.).Mobile learning: A handbook for developers, educators, and learners.
- Haber, J. (2014). MOOCs: Jonathan Haber. (Online-Ausg. ed.). Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- http://www.instructionaldesign.org/
- http://www.giapjournals.org/uploads/2/6/6/2/26621256/teachers_professional_development_through_ict.pdf
- http://enhancinged.wgbh.org/research/eeeee.html
- https://www.wikimedia.org
- https://www.oercommons.org
- http://nroer.gov.in
- http://www.youtube.com/

I/c. Registrar
Hemchandracharya
North Gujarat University
PATAN